

T.C.

**NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

**ESKRİM SPORU YAPAN LİSE VE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN
SOSYAL YAPI ÖZELLİKLERİNİN
KOLEKTİF YETERLİK VE HEDEF YÖNELİMİNE ETKİSİ**

Dilara ILIKKAN

Danışman

Doç. Dr. Mehtap YILDIZ

Konya 2021

TEŞEKKÜR

Öncelikle yüksek lisans eğitim sürecim boyunca bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan, çalışmanın daha verimli ve kaliteli olması için yol gösteren, zamanını ve desteğini benden esirgemeyen kıymetli danışmanım sayın Doç. Dr. Mehtap YILDIZ hocama bana duyduğu güven ve verdiği destek için çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitim sürecimde desteklerini esirgemeyen sayın Prof. Dr. Özer YILDIZ hocama ve istatistik verilerinin çözümlenme konusunda bana çok yardımcı olan sayın Arş. Gör. Özgür AKTAŐ hocama çok teşekkür ederim.

Ayrıca eğitim hayatım boyunca maddi manevi bütün destekleri ile hep yanımda olan, babam İsmail ILIKKAN, annem Zeynep ILIKKAN, abim Ömer ILIKKAN ve her zaman destekçim olan halam Havvanur DEMİREL'e çok teşekkür ederim.

Dilara ILIKKAN

KONYA-2021

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	vii
BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ.....	viii
ÖZET	ix
ABSTRACT.....	x
1 GİRİŞ	1
1.1 Araştırmanın Konusu	1
1.2 Araştırmanın Amacı.....	6
1.3 Araştırmanın Önemi.....	7
1.4 Varsayımlar	8
1.5 Sınırlılıklar	8
1.6 Tanımlar	8
2 ALAN YAZIN	9
2.1 SPORUN TANIMI VE ÖNEMİ.....	9
2.2 SOSYAL YAPI.....	10
2.2.1 Fiziki Yapı.....	13
2.2.1.1 Spor ve Ekonomi	14
2.2.1.2 Spor ve Eğitim.....	16
2.2.1.3 Spor Kentleşme Yerleşim ve Sanayi	17
2.2.1.4 Spor ve Nüfus	20
2.2.2 Kültürel Yapı.....	21
2.3 ESKRİM HAKKINDA GENEL BİLGİ	23
2.3.1 Eskrim Tanımı.....	23
2.3.2 Eskrimin İlk İzleri	25
2.3.3 Eskrimin Tarihsel Gelişimi	25
2.3.4 Türklerde İlk Kılıç Kullanımı	30
2.3.5 Türkiye'de Eskrim	30
2.3.6 Eskrim Donanımı	34
2.3.7 Eskrim Dalları	34
2.3.7.1 Epe.....	34
2.3.7.2 Flöre.....	35
2.3.7.3 Kılıç	35

2.3.7.4 Epe, Kılıç, Flöre Arasındaki Farklar	36
2.3.8 Eskrimde Sayıların Belirlenmesi.....	37
2.3.9 Eskrimde Yaş Kategorileri	38
2.3.10 Eskrim Sporü İçin Gerekli Nitelikler	39
2.4 KOLEKTİF YETERLİK.....	40
2.5 HEDEF YÖNELİMİ	41
2.5.1 Görev Yönelimi.....	43
2.5.2 Ego Yönelimi	44
2.6 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	45
2.6.1 Kolektif Yeterlik İle İlgili Araştırmalar	45
2.6.2 Hedef Yönelimi İle İlgili Araştırmalar	46
3 YÖNTEM	49
3.1 Araştırmanın Modeli	49
3.2 Evren ve Örneklem	49
3.3 Veri Toplama Aracı	51
3.3.1 Demografik Bilgi Formu	51
3.3.2 Kolektif Yeterlik Ölçeği.....	51
3.3.3 Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği.....	51
3.4 Verilerin Analizi	52
4 BULGULAR.....	53
4.1 Ölçek Cronbach Alpha (Güvenirlik) Değerleri.....	53
4.2 Verilerin Normallik Analizi	53
4.3 Eskrim Sporcularının Sosyo-Demografik Özellikleri	53
4.4 Cinsiyet Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	56
4.5 Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	56
4.6 Ailede Başka Lisanslı Eskrim Sporcusu Var Mı Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	57
4.7 Milli Sporcu Musunuz Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	58
4.8 El Tercihi Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	58
4.9 Babanın Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	59

4.10 Annenin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	60
4.11 Yaş Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	60
4.12 Babanın Mesleği Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	61
4.13 Annenin Mesleği Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	62
4.14 Eskrim Sporuna Devam Etme Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	63
4.15 Eskrim Branşı (Epe, Flöre, Kılıç) Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	63
4.16 Düzenli Olarak Uğraşılan Hobi Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	64
4.17 Kardeş Sayısı Durumuna Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	65
4.18 Eskrim Sporuna İçin Aylık Harcama Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	66
4.19 Eskrim Sporuna Başlandığında İlk Ekipman Masrafları Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	67
4.20 Aile Geliri Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	68
4.21 Cinsiyet Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ile Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişki.....	69
4.22 Yaş Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişki.....	71
5 TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	73
5.1 Tartışma	73
5.1.1 Cinsiyet Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ile Hedef Yönelimleri.....	73
5.1.2 Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	74
5.1.3 Ailede Başka Lisanslı Eskrim Sporcusu Var Mı Durumu Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T Testi	75
5.1.4 Milli Sporcu Musunuz Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	75
5.1.5 El Tercihi Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri.....	76

5.1.6 Babanın Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	77
5.1.7 Annenin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	77
5.1.8 Yaş Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	78
5.1.9 Annenin Mesleği Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	79
5.1.10 Babanın Mesleği Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	79
5.1.11 Eskrim Sporuna Devam Etme Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	80
5.1.12 Eskrim Branşı (Epe, Flöre, Kılıç) Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	81
5.1.13 Düzenli Olarak Uğraşılan Hobi Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	81
5.1.14 Kardeş Sayısı Durumuna Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	82
5.1.15 Eskrim Sporuna İçin Aylık Harcama Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	82
5.1.16 Eskrim Sporuna Başlandığında İlk Ekipman Masrafları Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	83
5.1.17 Aile Geliri Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri	83
5.1.18 Cinsiyet Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ile Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişki	84
5.1.19 Yaş Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişki	85
5.2 Sonuç	86
5.3 Öneriler	89
5.3.1 Araştırma Sonuçlarına Yönelik Öneriler	89
5.3.2 Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	90
KAYNAKÇA	91
EKLER	100
Ek-1: Etik Kurul İzni	100
Ek-2: Araştırma İzni	101
Ek-3: Anket Formu	102

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Eskrim Sporunu Yapan Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Yapı Özelliklerinin Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimine Etkisi başlıklı tez çalışmamın İç Kapak, Özetler, Ekler ve Ana Bölümlerden (Giriş, Alan Yazın, Yöntem, Bulgular, Tartışma, Sonuçlar ve Öneriler) oluşan toplam 96 sayfalık kısmına ilişkin, 06/07/2021 tarihinde tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %15 olarak belirlenmiştir.

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez kabul sayfası hariç,
2. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç,
3. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç,
4. Önsöz hariç,
5. İçindekiler hariç,
6. Simgeler ve kısaltmalar hariç,
7. Kaynakça hariç
8. Özgeçmiş hariç,
9. Alıntılar dâhil,
10. 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim ve tez çalışmamın, bu uygulama esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

06/07/2021

Dilara ILIKKAN

Doç. Dr. Mehtap YILDIZ

BİLİMSEL ETİK BEYANNAMESİ

Bu tezin tamamının kendi çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar tüm aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez hazırlama kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını ve bu kaynakların kaynakça listesine eklendiğini beyan ederim.

06.07.2021

Dilara ILIKKAN

ÖZET

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

ESKRİM SPORU YAPAN LİSE VE ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL YAPI ÖZELLİKLERİNİN KOLEKTİF YETERLİK VE HEDEF YÖNELİMİNE ETKİSİ

Dilara ILIKKAN

Bu araştırmanın amacı eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin sosyal yapı özelliklerinin kolektif yeterlik ve hedef yönelimleri ile ilişkisi olup olmadığını saptamaktır. Bu çalışmada nicel gözleme dayalı betimsel (tarama) araştırma modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılında aktif lisanslı, lise ve üniversitede öğrenim görmekte olan 302 eskrim sporcusu oluşturmuştur. Araştırmaya katılan eskrim sporcularının hedef yönelimlerini ölçmek için Duda (1989) tarafından geliştirilen Türk sporcuları için uyarlanması Toros (2004) tarafından yapılan Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği (SGEYÖ), kolektif yeterliklerini ölçmek amacı ile Riggs ve ark. (1994) tarafından geliştirilmiş, Türk sporcular için uyarlanması Öcel (2002) tarafından yapılmış olan Kolektif Yeterlik Ölçeği (KYÖ) ve sosyal yapı özelliklerini ölçmek için Sosyo-Demografik Bilgi Formu kullanılmıştır. Analizlerde; bağımsız örneklem T testi, Pearson Korelasyon testi tek yönlü varyans analizi (Anova) testi, Tukey post hoc testi ve Tamhane's post hoc testleri uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda: lise ve üniversitede öğrenim görmekte olan eskrim sporcularının kolektif yeterlik puan ortalamaları; cinsiyet, el tercihi (sol, sağ), milli olup olmama durumu, anne ve babanın eğitim durumu, eskrimdeki branşı (epe, flöre, kılıç), anne ve babanın mesleği, eskrim sporuna devam etme süresi, aile gelir durumu, eskrim sporu için aylık harcama durumu ve eskrim sporuna ilk başladığındaki ekipman masrafları durumuna göre anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Fakat kolektif yeterlik puan ortalamaları; eğitim durumu, yaş, kardeş sayısı ve ailede başka eskrim sporcusu olup olmaması durumuna göre anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Hedef yönelimi ve alt boyutlarının ortalamalarında; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, ailede başka lisanslı eskrim sporcusu olup olmaması durumu, milli sporcu olup olmama durumu, anne ve babanın eğitim durumu, anne ve babanın mesleği durumuna göre anlamlı bir farklılaşma tespit edilememiştir. Hedef yönelimi puan ortalamalarında; el tercihi (sol, sağ) ve hobi durumuna göre anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Görev yönelimi puan ortalamalarında; el tercihi (sol, sağ), eskrim branşı (epe, flöre, kılıç), hobi durumuna göre anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Ego yönelimi puan ortalamalarında; kardeş sayısı durumuna göre anlamlı bir farklılaşma olduğu belirlenmiştir. Erkek sporcular ve 14 yaş üstü olan sporcularda kolektif yeterlik ile hedef yönelimi ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken, kadın sporcularda kolektif yeterlik ve ego yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır. Kadın, erkek, 16 yaş ve üstü olan sporcularda hedef yönelimi ve alt boyutları arasında ve ego yönelimi ile hedef yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanırken, 14-15 yaş sporcularda görev ve ego yönelimleri arasında anlamlı ilişkiye rastlanmamıştır.

Türkiye'de eskrim sporcularına uygulanan bu çalışma diğer spor branşlarına da uygulanarak sporcuların üzerindeki etkisinde daha genelleyci sonuçlara ulaşılabilir.

Anahtar Kelimeler: Eskrim, sosyal yapı, kolektif yeterlik, ego ve görev yönelimi

ABSTRACT

Department of Physical Education and Sports

Physical Education and Sports Program

Master Thesis

HIGH SCHOOL AND UNIVERSITY MAKING FENCING SPORT SOCIAL STRUCTURE CHARACTERISTICS OF STUDENTS COLLECTIVE COMPETENCE AND IMPACT ON GOAL ORIENTATION

Dilara ILIKKAN

The aim of this study is to determine whether the social structural characteristics of high school and university students who participate in fencing are related to their collective competence and goal orientation. This study uses a descriptive (survey) research model based on quantitative observation. The research is limited to fencing athletes who are active in licensed, high school, and university education in 2020-2021. Task and Ego Orientation in Sport Questionnaire (TEOSQ), which was developed by Duda (1989) to measure the goal orientation of fencing athletes participating in the study, was adapted for Turkish athletes by Toros (2004), Collective Efficacy Scale (CES), which was developed by Riggs et al. (1994) to measure their collective competencies adapted for Turkish athletes by Öcel (2002) and the socio-demographic information form were used to measure the characteristics of social structure. In the analysis, independent samples T-test, Pearson Correlation test, one-way analysis of variance test (Anova), Tukey post hoc test, and Tamhane's post hoc test were performed.

As a result of the study, the following findings were obtained: The collective effectiveness score averages of fencing athletes studying in high school and university; it was found that there is no significant difference according to gender, hand preference (left, right), nationality status, parents' educational status, fencing discipline (epee, foil, sabre), mother's and father's occupation, duration of fencing, monthly family income for fencing, expenditure situation and expenditure on equipment when he started fencing. It was found that there is a significant difference according to educational level, age, number of siblings, and whether there are other fencers in the family. Goal orientation and mean scores of its sub-dimensions; There is no significant differentiation by gender, age, educational level, according to whether there is another licensed fencer in the family, whether they are national athletes or not, educational level of parents, and occupational status of parents. For the mean scores of goal orientation, there is significant differentiation by hand preference (left, right) and hobby status. For the mean scores of task orientation, there is significant differentiation by hand preference (left, right), fencing (epee, foil, sabre), and hobby status. For task orientation, there is significant differentiation by the number of siblings. While no significant relationship was found between collective efficacy and goal orientation and sub-dimensions in male athletes and athletes aged 14 and over, a significant relationship was found between collective efficacy and ego orientation in female athletes. While a significant relationship was found between goal orientation and its sub-dimensions and between ego orientation and goal orientation in athletes aged 16 and over, no significant relationship was found between task and ego orientations in athletes aged 14-15.

This study, conducted on fencing athletes in Turkey, can be transferred to other sports and more generalizable results can be obtained regarding the effect on athletes.

Keywords: Fencing, social structure, collective efficacy, ego and task orientation

BÖLÜM 1

1 GİRİŞ

1.1 Araştırmanın Konusu

Spor, geçmişten günümüze dek, insanlık için dayanışma, kaynaşma, grup halinde hareket etme ve kendini topluma kabul ettirme gibi birçok açıdan destekleyici roller üstlenmiştir. İnsanlığın spor ile elde ettiği bu olumlu durumlar, sporu psikolojik ve fiziksel açıdan iyilik halinde hissetmesi ve yarışma isteği, hırs gibi onda meydana getirdiği dalgalandırıcı etkiyi kullanarak başarısını artırma amacı ile büyük uğraşlar vererek gerçekleştirdiği çalışmalar olarak özetlenebilir (Tunç, 2015).

Ülkelerin spora verdiği önemin eğitim seviyelerini aynı oranda etkilediği araştırmalar ile kanıtlanmıştır. Bu araştırmalar sporun bilimselliğinin ve bir disiplin olduğunun açık kanıtıdır. Spor evrenselliği ile her zaman dünya barışı içinde çok önemli bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır (Tiryaki, 2000).

En çok tercih edilen etkinliklerin başında gelen spora büyük önem verilmesinin nedeni öncelikle sporun insanlık tarihi kadar eski olması ve uzun yıllar insanların yaşamında yer tutmuş olmasıdır. Bu durumda insan ve spor kavramları toplumsal yaşamda birbirinden ayrılamaz bir hale gelmiştir (Dever, 2015). Böylece sporun en önemli rollerinden birinin de sosyal bütünleştirici özelliği olduğu kesin olarak ortaya konulmuştur (Filiz, 2010).

Spor diğer tanımlarda da açıkça ortaya konulduğu gibi sosyal alanda da oldukça önemli bir etkidir. Sosyal değerlerin kazanımlarında, sosyal gelişimde etkilidir. Spor ortamında insanlar kendilerini ifade etme fırsatı yakalarlar. Kişilik ve benlik yapısında önemli bir gelişme sağlanır. Bu da sporun insan hayatında büyük bir öneme sahip olduğunu göstermektedir (Küçük & Koç, 2004). Spor her toplumsal kurumda olduğu gibi kimi zaman görünür, kimi zaman gizli olan sayılarca ipe topluma bağlıdır (Fişek, 1989). Bununla beraber, spor günümüzün modern kesimlerinde refah düzeylerinin ve kültür seviyelerinin bir göstergesi olarak kabul edilen ve sosyal hayatı tümüyle etkileyen fazlasıyla mühim bir sosyal algıdır (İmamoğlu, 1992).

Eski zamanlarda beceriler, spor ve boş vakti değerlendirme yöntemleriyle öğretilmiştir. Daha sonraki senelerde, yetişkin yaşamında bu beceriler kullanılmıştır. Spor modern toplumlarda ise bireysel kişiliğin toplumsallaşmasında önemli bir yere sahiptir. Çünkü toplumda bütünleşmiş ve pozitif uyum sağlamış kişilik oluşur. Spor kişilerin şahsi geçmişi ile toplumun geçmişi arasında sıkı bir bağ yaratır. Bu bağ, sporun toplumsal süreçler yoluyla şekillenmesinden kaynaklıdır. Bu sebeple spor, kendiliğinden oluşmaz ve özellikle toplumdaki ilişkiler yolu ile ortaya çıkar ve yeniden şekillenir (Kale, 1994).

Toplum ve spor sürekli olarak birbiri ile etkileşim halindedir ve spor toplumsuz, toplumda sporsuz düşünülemez. Piaget ve Helanko, toplumsallaşma sürecine oyun ve spor yoluyla yeni bir bakış açısı getirmiştir. Piaget çocuğun oyuna daha fazla giderek, nasıl kendini kaptırdığını, işleyişini öğrendiğini ve böylelikle diğer oyun arkadaşlarına cevap verdiğini, kurallara yanıt vermede toplumsal değerleri anladığını gözlemlemiştir. Toplumsal farklılaşma sürecinde, farklılaşmanın içeriğine göre sporda farklılık göstermiştir. Spor insan yaşamının her döneminde yapılmış olan bir aktivite olduğu için bu farklılaşma net bir şekilde görülür. Tarihte ilk yapılan spor etkinlikleri, döneminin yaşam şartları gereği saldırı ve savunmaya yönelik yapılan spor etkinlikleri olduğu görülmektedir. Tunç çağı sporlarına eskrim, güreş ve okçuluk gibi sporlar örnek gösterilebilir. Demir çağında oldukça fazla ulaştırma ve taşıma kökenli olan, kürek, kızak, binicilik, kayak, yelken vb. spor dalları olduğu görülmektedir. Köleci toplumlarda, köleye sahip olanların emek ve vakit harcamadan ürünlerden hak talebinde bulunmalarıyla birlikte, sınıfsal boş zaman olgusu doğmuş ve bireysel sporlardan daha çok takım sporlarının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Eski Yunan'da sporun oldukça gelişmiş olması, köleciğin zirveye ulaştığı bir bölge olması ile doğrudan ilişkilidir denilebilir (Bayraktar, 2003).

Farklı kültürlerden insanların yaşam şekillerinde ve değerlerinde farklılıklar yer almaktadır. İnsanlar buldukları toplumların bu özelliklerini sosyalleşme aşaması içerisinde öğrenerek gelecekteki nesillere aktarılmasını sağlar. Sporun insanların yaşamlarındaki önemi, yeri ve uygulamaları toplumların yaşantı biçimlerindeki farklılıklara bağlı olarak değişiklik

gösterir. Spor toplumsal bir olgudur. Spor yapan bireylerde sporla sosyalleşirler. Kişi üzerindeki toplumsal etkiler, çocukluktan bu yana kişiliğin, tutum ve davranışların şekillenmesini sağlar. Kişinin davranışı sosyal davranış, onu oluşturan olgu ise sosyal etkidir. Sosyal etki grubun kurallarına uyma davranışını oluşturur. Uyma davranışı, sosyal davranışın düzgün olmasını sağlar. Sosyal davranış düzgün olduğunda, kişiler hem kendi davranışlarını ona göre şekillendirebilir hem de başkalarının davranışlarını önceden sezebilir. Sosyalleşme bireyin toplum içinde kendi değerleri ile başkalarıyla beraber yaşayabilmesidir (Bayraktar, 2003).

Spor faaliyetlerinin tarihi insanlık tarihi kadar eski olmakla beraber zaman içerisinde sosyal ve teknolojik değişimlere bağlı olarak spor faaliyetleri de değişime geçmiştir. Tarih boyunca yaşamış devletlerin hemen hepsinde spor etkinliklerine önem verilmiş, spor etkinlikleri devletlerin hem sosyal hemde kültürel yapıları içerisinde önemli bir yere sahip olmuştur. İnsanlık tarihi boyunca her zaman merakla yaklaştıkları sosyal bir olgu olmuştur (Aslan & Okumuş, 2003).

Sosyal yapı geniş çaplı ele alındığında toplum beşeri varlıklardan oluşan, değiştirilebilen ve değiştirilmesine karşın sürdürülebilen insanlar arası ilişkiler organizasyonudur (Bayraktar, 2003). Devamlı bir hareket içerisinde bulunan ve sürekli kendini yenileyen sosyal yapı, bünyesinde bulunan farklı özelliklere sahip toplumsal ögeler tarafından değiştirilir. Toplumsal ögeler, çoğunlukla ekonomideki nitel ve nicel gelişmelerin, teknoloji alanındaki ilerlemenin ve sosyal yapı özelliklerinin birer sonucu olarak ortaya çıkarlar (Tolan, 1983).

Gençlerin umutlu, sağlıklı ve sosyal hayata uyumlu olabilmesinin birçok nedeni vardır. Bunlar kültür, sanat ve spor faaliyetleriyle yerine getirilebilir (Bayraktar, 2003). Sosyal yapı özellikleri o toplumun kültürel ve fiziksel yapı gelişmişlik düzeylerini ortaya çıkarmaktadır. Dünya ülkeleri gelişmemiş, gelişmekte olan ve gelişmiş toplumlar olarak sınıflara ayrılmıştır. Bu sınıflardan gelişmiş veya gelişmekte olan gruba girebilmek için spor da oldukça önemli bir etkidir. Düzenlenen uluslararası spor organizasyonlarında başarılı sonuçlar elde etmek saygınlığı arttıran bir unsur olarak kabul edilmekte; politik başarının ölçüsü, soğuk savaş aracı ve

gelişmişlik seviyesinin bir göstergesi olarak gösterilmektedir. Bu da sporun hem toplumdaki etkilediğini hem de toplumu etkilediğini göstermektedir. Spor gelişimini bunlara paralel olarak sürdürmektedir (Kuter & Kuter, 2003).

Günümüz dünyasında genel olarak sporda kazanılan başarı kavramı sosyal yapı seviyesinin gelişmişliğinin bir göstergesi haline almış ve bireyleri mutluluğa ya da karamsarlığa götürebilen bir kavram algısını oluşturmuştur. Sosyal yapı özelliklerinden olan kültürel yapı uzun yıllar boyu sporun gelişmesinde pozitif etki gösterirken bazı dönemlerde olumsuz etki gösterdiği de olmuştur. Kültürel olayların oluşmasındaki hususlardan biri olan ve toplum hayatını etkileyen en önemli unsurların başında din gelmektedir. İslamiyet spor branşlarının hepsine yönlendirmiş ancak ahlaki konular bazı evrensel spor branşlarının gelişmemesine zemin hazırlamıştır. Türkiye’de ve tüm dünyada spor, evrensel bir dil olarak anlam bulmuş, toplumların yaşam tarzının en ince ayrıntısına kadar girmiş ve toplumsal yapı ile şekillenmiş bir kavramdır (Bayraktar, 2003).

Kolektif yeterlik herhangi bir takımın potansiyeli ve yetenekleri nazarında sorumlulukların başarı için paylaşılması ve herkesin üzerine düşeni yapacağına olan inancı olarak tanımlanabilmektedir. Kolektif yeterlik grubun davranışlarını düzenleme, nasıl hareket edeceklerini düşünme ve uygulamaya dair ortak özellik ve beceri ile alakalı paylaştıkları inançtır (Gürçay, Yılmaz & Ekici, 2009). Bandura (1986) kolektif yeterliği, kişinin içinde bulunduğu toplumun belirli bir davranışı organize ederek gerçekleştirebilecek yeterliliğine ilişkin inancı olarak tanımlanmıştır (Kılıç ve ark., 2012). Duman (2013) ise kolektif yeterliği bütüncül yardım, yardımlaşmaya dayanan önemli bir unsur olarak değerlendirmiştir (Duman ve ark., 2013).

Bireylerin kolektif yeterliğe duydukları inanç, amaçladıkları sosyal geleceğin türünü, bu alanda ne kadar çabalayacağını ve kolektif gayretlerinin sonuç vermede başarılı olamadığını anladıklarında, gösterecekleri dayanıklılığı etkiler (Kurt, 2012). Bireyin motivasyon düzeyinin tespitinde yeterlik inancı önemli bir rol oynar (Bandura, 1998).

Öz yeterlik inancı ile ilgili bilgiler kolektif yeterlik inancının oluşması için gerekli olan bilgiler ile aynıdır ve oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Grup içerisinde yer alan bireylerin öz yeterlik inançlarının oluşması ile

birlikte gruba ait olan kolektif yeterlik inançları başlamış olur. Öz yeterlik inancı etkileyici sosyal iletişim ve model alma gibi yollarla oluşturulmakta ve sürdürülmektedir (Bandura, 1986).

Hedef yönelimi, bireylerin başarıya ulaşmak adına belirledikleri hedeflerin türleri ve bu hedef doğrultusunda sporcunun ortaya koyduğu çabalar olarak tanımlanabilir. Hedef yönelimi kuramına göre, bireyler hedeflerine ulaştıkları zaman başarı hissi elde ederler. Bu başarı hisleri, hedeflerin başarılması ile elde edilir ve değeri sporcu tarafından hedefin başarılmasına göre verilir (Nicholls ve ark, 1989). Birçok kişilik araştırması, sporcuların önemli ortak özelliklerinin olduğunu ortaya koymuştur. Bu özellikleri üst düzeyde başarılı olma ihtiyaçlarıdır. Buna başarı gereksinimi denilmektedir. Ortaya konulan bu kurama göre, başarılı sporculardan bazılarının göre, başarı gerektiren aktivitelerden daha çok, üst düzeyde doyum almak önemlidir. Başarı algısı her birey için farklılık gösterir. Her birey başarı davranışını kendi tayin etmekle yükümlüdür (Cox, 1998).

Sporcu oyun alanı içinde ortaya çıkardığı performansı her zaman kendi düşünce yapısında değerlendirmeye almaktadır. Bu ortaya koyduğu performansın değerlendirmesinde ele aldığı kriterlere göre kötü veya iyi olarak değerlendirildiği zaman sporcunun hedef yönelimi kuramı açısından bakıldığında baskın yönelimi saptanmaktadır. Hedef yönelim kuramlarından olan görev veya ego yönelimli olma durumu bireyin yaşam değerlendirmesini ve yargılamasını gerektirir (Toros, 2002).

Kişilerdeki değişken davranışların sebebi onların hedef yönelimleri ya da yeteneklerini gösterme ve başarılı olma arzudur. Fakat sportif yetenekleri anlamlandırmak kişiden kişiye göre değişiklik gösterebilir, yani kişilerin hedef yönelimlerini belirlemede, başarıya yükledikleri anlam ön plana çıkmaktadır (Cervello ve ark., 2007). Hedef belirleme aşamasında kişilerin belirlediği hedefler ve hedefe varmak için yaptıkları çalışmalar, kişisel motivasyonun bir kaynağıdır. Bu durum kişinin performansını ve verimliliğini geliştirmenin en etkili tekniklerindedir. Pek çok araştırma, hedef yönelimlerinin spor alanında performansa ve diğer ilgili değişkenlere etkisini dizgeli yaklaşımlarla açıklamayı önerir. Spor ve akademik

performans alanında; bireysel başarı hedef yönelimleriyle performans arasında önemli ve pozitif yönde bir ilişki vardır (Chung & Sung, 1996).

Başarı ve başarısızlık psikolojik bir durumdur. Kişinin başarıyı arayışındaki etkili olma halini yorumlaması temeline dayanmaktadır. Dolayısıyla, performansa dayalı elde edilen sonuç, sporcunun gayret ve becerisi olarak düşünülürse bu başarı olarak değerlendirilir. Fakat performansa dayalı elde edilen sonuç sporcunun düşük çabası ve yeteneksizliğine bağlanırsa, bu durum başarısızlık olarak değerlendirilir. Bu sebeple bir kişi için başarılı olarak değerlendirilen sonuç diğer kişi için başarısızlık olarak düşünülebilir. Başarı hedefi yaklaşımı kişinin davranışlarının belirlenmesinde esas başarı hedeflerinin ele alınmasının ne kadar önemli olduğunu açıkça göstermektedir. Kuram, başarmada ve hedeflere ulaşmada iki temel yönelim olduğunu öne sürmektedir (Roberts & Roberts, 1992). Görev ve ego yönelimi olarak belirlenen bu iki yönelim, kişinin yeteneklerini yargılamaları ile ilişkilidir. Görev yönelimli hedeflere sahip olan bireyler; yeni beceri öğrenme, sıkı çalışma, beceri gelişimi ve görevde ustalığı gösterme üzerine odaklaşırken; ego yönelimi olan bireyler üstün yeteneklerine, becerilerine yoğunlaşır ve çok daha az çaba harcayarak rakiplerini yenme isteği içindedirler (Tiryaki, 2000).

Hedef yöneliminin bağımsız bu iki etmeni tüm sporcularda mevcuttur ve bu etmenleri sergilediği derece bireyin hedef yönelimidir. İki etmende, görev düşük - ego düşük, görev düşük - ego yüksek, görev yüksek - ego düşük, görev yüksek - ego yüksek olabilmektedir. Bireylerin başarıyı nasıl yorumladığı, başarı motivasyonu için esas olandır. Bu sebepten, farklı motivasyonel yöntemlerin muhtemel etkisini anlayabilmek için, bireylerin başarıya yükledikleri anlamlar esas alınmalıdır (Ntoumanis & Biddle, 1999).

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin sosyal yapılarının kolektif yeterlik ve hedef yönelimleri ile ilişkisi olup olmadığını saptamaktır. Bu amaca bağlı olarak aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1. Eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin sosyal yapıları (cinsiyet, eğitim durumu, ailede başka eskrimci var mı, milli sporcu, el tercihi, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, yaş, baba mesleği, anne mesleği, eskrim sporuna devam etme durumu, branş, hobi, kardeş sayısı, aylık harcama, ilk ekipman harcaması, aile aylık geliri, coğrafi bölge) ile kolektif yeterlikleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. Eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin sosyal yapıları (cinsiyet, eğitim durumu, ailede başka eskrimci var mı, milli sporcu, el tercihi, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, yaş, baba mesleği, anne mesleği, eskrim sporuna devam etme durumu, branş, hobi, kardeş sayısı, aylık harcama, ilk ekipman harcaması, aile aylık geliri, coğrafi bölge) ile hedef yönelimi arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

3. Eskrim sporu yapan lise ve üniversite öğrencilerinin sosyal yapı özelliklerinden cinsiyet, yaş ile kolektif yeterlik ve hedef yönelimleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.3 Araştırmanın Önemi

Her spor branşında olduğu gibi kazanmak ve en iyi olmak eskrim branşında da oldukça önemlidir. Eskrim sporcularındaki kazanma olgusu, kolektif yeterlik ve sportif performans ilişkisini ortaya çıkarabilir (Kurt, 2012).

Tüm bireyler yaşamlarında başarı sahibi olmak ve başarıyla gelen hazı tatmak isterler. Bu sebeptendir ki sürekli olarak planlar yapılır, uzun ve kısa süreli hedefler koyulur ve bu hedeflere ulaşabilmek için etkinlikler ve çalışmalar yapılır. Motivasyon ve performansın, kişinin arzu ettiği amaca ulaşma adına kendinde gördüğü yetenek ve yeterlikleri konusunda inancı ve algısı ile yakından alakalı olduğunu söylemek mümkündür.

Bu çalışmanın, eskrim sporcularının sosyal yaşamlarını doğrudan etkileyen kolektif yeterlik ve hedef yönelimlerinin incelenmesi ve sonuçlarının değerlendirilip sosyal yapı özellikleri üzerinde düzenleme imkanı sunacağı, ülkemizde eskrim sporunun ilerlemesi için mücadele edecek sporcuların yetişmesine ve yetiştirilmesine önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Ayrıca eskrim sporcularındaki baskın hedef yönelimleri tespit edileceği için, bu veriler en uygun motivasyonun sağlanması için fırsat olacaktır. Sosyal yapı özelliklerinin kolektif yeterlik üzerinde olumlu sonuçlar çıkarması halinde ise gençlerin eskrim sporuna katılım için teşvik edilmesi sağlanabilecektir.

1.4 Varsayımlar

1. Araştırmaya katılan sporcuların, ölçme araçlarındaki soruları içtenlikle ve nesnel olarak cevapladıkları varsayılmıştır.

2. Araştırmanın modeli ve araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının, araştırmanın problem ve alt problemlerine uygun olduğu varsayılmıştır.

1.5 Sınırlılıklar

1. Araştırma kullanılacak ölçme araçlarının ölçtüğü özelliklerle sınırlıdır.

2. Araştırma 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılında aktif lisanslı lise ve üniversite eskrim sporcuları ile sınırlıdır.

1.6 Tanımlar

Spor, insanın başarıya ve kazanma hırısından doğan rekabetin içerisine kendisini dahil etmesi sonucunda, duygu ve düşüncelerini akıl ve mantığına paralel bir şekilde yorması, sonrasında oluşturduğu teknik çalışmaları, ilerlediği yolda kullanmasıdır (Sel, 1993).

Eskrim, belirli kurallara uyularak yapılan, belirli teknik özellikleri olan, kılıç türünde bireye zarar vermeyecek yapıda delici ve kesici özellikleri olmayan silahlarla yapılan savunma ve saldırı amaçlarına dayanan olimpik bir spordur (Arseven, 1976).

Kolektif yeterlik, grubun davranışlarını düzenleme, nasıl hareket edeceklerini düşünme ve uygulamaya dair ortak özellik ve beceri ile alakalı paylaştıkları inançtır (Gürçay ve ark., 2009).

Hedef yönelimi, bireylerin başarıya ulaşmak adına belirledikleri hedeflerin türleri ve bu hedef doğrultusunda sporcunun ortaya koyduğu çabalar olarak tanımlanabilir (Chung & Sung, 1996).

BÖLÜM 2

2 ALAN YAZIN

2.1 SPORUN TANIMI VE ÖNEMİ

Spor insanlığın ortaya çıkışı kadar eski bir geçmişe sahip, sosyal hayatın önemli bir unsuru olarak nitelendirilmektedir. Spor kavramı, değişen ekonomik şartlar, aşırı kentleşme, endüstrileşme, artan serbest zamanlar ve bireylerin kendi bedenleriyle ilgili sağlık endişeleri gibi sebeplerle yeni anlamlar edinmiş ve sosyal yaşamdaki yeri her geçen gün artmış ve artmaya devam etmektedir (Koruç & Bayar, 2004).

Spor, ne kadar fiziksel aktiviteleri kapsayan bir olgu olsada, kişi spordan yalnızca fiziksel bir kazanım elde etmez. Zira spor kişiye, kendini bulma, öz farkındalık yaratma, kendini gruba ait hissetme duygusu gibi sosyal açıdan da birçok fayda sağlamaktadır. Spor sosyal alanda da oldukça önemli bir etkidir. Sosyal değerlerin kazanımlarında, sosyal gelişimde etkilidir. Spor ortamında insanlar kendilerini ifade etme fırsatı yakalarlar. Kişilik ve benlik yapısında önemli bir gelişme sağlanır. Bu da sporun insan hayatında büyük bir öneme sahip olduğunu göstermektedir (Küçük & Koç, 2004).

Spor faaliyetlerine katılmak bireylerin sağlıklı olarak sosyalleşmelerine katkıda bulunmakta ve popüler kimlik sağlamalarına zemin hazırlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında spor faaliyetleri sosyolojik bir olgu olarak da ifade edilebilmektedir. Kişiyi düzenli ve sistematik şekilde çalışmaya yönlendiren, kişinin kazanma hırsını destekleyen ve kişinin içinde bulunan saldırganlık dürtülerini bastıran bir nitelik içerir. Spor, katılımcıların ödüllendirildiği bir karşılaşmadır (Dever, 2015).

Sporun temel amacı kişilerin daha sağlıklı, çalışma verimliliği yüksek, geleceğe güvenle bakabilen bir toplum yapısı oluşturmaya yardım edebilmektir. Bununla birlikte sporun gençler ve çocuklar üzerinde ki diğer etkileri sorumluluk alabilme, kendine güvenme, , toplum içinde sosyal bir rol alabilme, sağlıklı birey olma gibi olgular önemli bir araç olarak görülmektedir. Spor bu yönüyle incelendiğinde günümüzde bireylerin vazgeçemeyeceği bir sosyal olgu olarak karşımıza çıkmaktadır (Yetim, 2014).

Sporun birçok alanda iç içe olmasıyla beraber, özellikle sosyal, siyasi, kültürel ve ekonomik olmakla beraber çok daha fazla kavram ile anıldığı

görülmektedir (Ceylan, 2008). Spor insanların daha mutlu olmalarını, rahatlamlarını sağlamanın yanında bir hedefe ulaşmanın vermiş olduğu mutluluğu yaşamalarına olanak sağlamaktadır. Spor ile insanların günlük yaşantıda karşısına çıkan sıradan olaylar ve anlayış tarzı değiştirilebilir (Güçlü, 2005).

Spor sayesinde bireyler; yaşadığı hayatı analiz edebilmeyi, doğruyu ve yanlışını ayırt etmeyi, eşit koşullarda yarışmayı, yenildiği zamanlarda yenilgiyi kabul ederek başkalarını takdir edebilmeyi, kazandığı zamanlarda ise mütevazı olabilmeyi, kurallara uymayı, başkalarına yardım etmeyi, doğayla ve zamanla yarışarak hem zamanını hem de başarı düzeyini en uygun şekilde kullanmayı öğrenmektedir. Bu açıdan spor insanı çok yönlü olarak hayata hazırlamayı amaçlayan çağdaş eğitim sisteminin önemli bir aracıdır (Öztürk, 1998).

Spor, günlük hayatta kişilerin yaşantılarına olumlu katkılar sağlayan, toplumların daha sağlıklı bir yapıya ulaşmasını sağlayan, diğer sosyal kurumlarla belirli konularda ilişki kurarak, toplumun ve kişilerin refah düzeylerini artıran, bütünlüğüne, çağdaşlaşmasına ve ülkelerin tanınması katkı sağlayan sosyal olgudur. Sporun insanların yaşamı içindeki yeri, önemi ve uygulamaları toplumların yaşam biçimlerindeki farklılıklara bağlı olarak değişiklik gösterir. Spor toplumsal bir olgu olduğundan spor yapan bireyler spor ile sosyalleşirler. Birey üzerindeki toplumsal etkiler, çocukluktan bu yana kişiliğin, tutum ve davranışların şekillenmesini sağlar (Bayraktar, 2003). Sosyal yapı özellikleri sporun gelişimini doğrudan etkiler. Bu yüzden önce sosyal yapı özellikleri anlaşılmalı ve daha sonra da spor ile ilişkisi incelenmelidir.

2.2 SOSYAL YAPI

Sosyal yapı; içinde sosyal olayların ve sosyal ilişkilerin meydana geldiği, sosyal kurumların ve grupların yer aldığı, toplumun şekil ve çerçevesi ile ilgili dış görünüşe sahip olan bir sosyal varlıktır (Nirun, 1986). Bir toplumdaki çeşitli tabaka, grup, zümre, kurum ve organizasyonların tarihi bir süreç içerisinde ve kültürel coğrafî bir zeminde birleşmesiyle ortaya çıkan ilişkiler bütünüdür. Sosyal yapı sistemlerinin arasındaki güç ve sosyal düzen olarak da tanımlanabilir (Yetim, 2014). Toplum beşeri varlıklar tarafından

meydana getirilen, değiştirilen ve değiştirilmesine rağmen sürdürülebilen insanlar arasındaki ilişkiler organizasyonu olduğundan, bu ilişkilerin unsurları olarak sosyal zümreler, sosyal ilişkiler, sosyal kurumlar, sosyal örgütler, kültürel ögeler, demografik (kültürel ve fiziksel) unsurlar sayılabilir (Celkan, 1989). Bu unsurların bütününe sosyal yapı denir.

Sosyal yapının mühim ögelerinden biri de sosyal kurumlardır. Sosyal kurumlar; bireyin dışında gelişen, kişiyi belirli yönde davranmaya mecbur eden, kendi doğası ve kanunları karşısında değişime yol açan sosyal gerçekliklerdir. Sosyal bir kurum olarak spor, günümüzün en yaygın ve köklü faaliyet alanı ve de kalkınma aracıdır. Bunlardan daha önemlisi spor artık bir bilim dalı, bir gelişmişlik lt ve eğitimi, ekonomisi, araç gereçleriyle ve alt kurumlarıyla tam bir sektördür. Günümüzde artık sporun kendine bağlı ekonomisi, giyimi, sağlığı, turizmi, eğitimi, ulaşımı, mimari gibi pek çok yardımcı sektör yaratan sosyal bir kurumdur. Spor aynı zamanda geri kalmış ülkelerin kalkınması için önemli bir fırsattır ve alt sınıf insanların sınıf atlaması amacıyla kullanılan yaygın unsurlardan birini oluşturmaktadır (Yazıcı, 2014).

Toplum, statik ve sabit insan topluluğu değildir. Toplum bir beşeri ilişkiler ağı olduğundan dolayı, bireyin varolması toplumun oluşabilmesi için gerekli ancak yeterli değildir. İnsanlar arası iletişim ve ilişki olmazsa bu aę oluşamaz. Bu beşeri ilişkiler ağı oluşmayan ortamlarda sosyal hareketlilikten, dolayısıyla toplumdaki bahsedilmesi mümkün olmaz. Sosyolojide bütün coğrafi ve psikososyal yönleri düşünülerek toplum globaline "sosyal yapı" tanımı yaygın olarak kullanılır (Yazıcı, 2014).

Spor, günümüzün modern kesimlerinde refah düzeylerinin ve kültür seviyelerinin bir göstergesi olarak kabul edilen ve sosyal hayatı tümüyle etkileyen önemli bir sosyal algıdır (İmamoğlu, 1992). Spor modern toplumlarda bireysel kişiliğin toplumsallaşmasında önemli bir yere sahiptir. Çünkü spor yoluyla toplumda bütünleşme ve pozitif uyum sağlanır ve kişilik oluşur. Spor kişilerin şahsi geçmişi ile toplumun geçmişi arasında önemli bir bağ yaratır. Bu bağ, sporun toplumsal süreçler yoluyla şekillenmesinden kaynaklıdır. Bu sebeple spor, kendiliğinden oluşmaz ve özellikle toplumdaki ilişkiler yoluyla ortaya çıkar ve yeniden şekillenir (Kale, 1994).

Toplum ve spor sürekli olarak birbiri ile etkileşim halindedir ve buradan da anlaşılacağı üzere spor toplumsuz, toplumda sporsuz düşünülemez. Piaget ve Helanko, toplumsallaşma sürecine oyun ve spor yoluyla yeni bir bakış açısı getirmiştir. Piaget çocuğun oyuna daha fazla giderek, nasıl kendini kaptırdığını, işleyişini öğrendiğini ve böylelikle diğer oyun arkadaşlarına cevap verdiğini, kurallara yanıt vermede toplumsal değerleri anladığını gözlemlemiştir. Toplumsal farklılaşma sürecinde, farklılaşmanın içeriğine göre sporda farklılık göstermiştir. Spor insan yaşamının her döneminde yapılmış olan bir aktivite olduğu için bu farklılaşma net bir şekilde görülür. Tarihte ilk yapılan spor etkinliklerinin, yaşam şartları gereği saldırı ve savunmaya yönelik yapılan spor etkinlikleri olduğu görülmektedir. Tunç çağı sporlarına eskrim, güreş ve okçuluk gibi sporlar örnek gösterilebilir. Demir çağında ise oldukça fazla ulaştırma ve taşıma kökenli olan, kürek, kızıak, binicilik, kayak, yelken vb. spor dallarının olduğu bilinmektedir. Köleci toplumlarda, köleye sahip olanların emek ve vakit harcamadan ürünlerden hak talebinde bulunmalarıyla birlikte, sınıfsal boş zaman olgusu doğmuş ve bireysel sporlardan daha çok takım sporları ortaya çıkmıştır. Eski Yunan'da sporun oldukça gelişmiş olması, köleciğin zirveye ulaştığı bir bölge olması ile doğrudan ilişkilidir (Bayraktar, 2003).

Spor faaliyetlerinin tarihi insanlık tarihi kadar eski olmakla beraber zaman içerisinde sosyal ve teknolojik değişimlere bağlı olarak spor faaliyetleri de değişime geçmiştir. Tarih boyunca yaşamış devletlerin hemen hepsinde spor etkinliklerine önem verilmiş, spor etkinlikleri devletlerin hem sosyal hemde kültürel yapıları içerisinde önemli bir yere sahip olmuştur. İnsanlık tarihi boyunca her zaman merakla yaklaştıkları sosyal bir olgu olmuştur (Aslan & Okumuş, 2003).

Farklı kültürlerden insanların yaşam şekillerine ve değerlerinde farklılıklar yer almaktadır. İnsanlar buldukları toplumların bu özelliklerini sosyalleşme aşaması içerisinde öğrenerek gelecekteki nesillere aktarılmasını sağlar. Sporun bireylerin yaşam tarzları içinde, değeri ve uygulamaları da toplumların yaşam tarzlarındaki farklılıklarla paralel olarak değişiklik gösterir. Spor toplumsal bir olgudur. Spor yapan bireylerde sporla sosyalleşirler. Kişi üzerindeki toplumsal etkiler, çocukluktan bu yana kişiliğin, tutum ve davranışların şekillenmesini sağlar. Kişinin davranışı

sosyal davranış, onu oluşturan olgu ise sosyal etkidir. Sosyal etki grubun kurallarına uyma davranışını oluşturur. Uyma davranışı, sosyal davranışın düzgün olmasını sağlar. Sosyal davranış düzgün olduğunda, kişiler hem kendi davranışlarını ona göre şekillendirebilir hem de başkalarının davranışlarını önceden sezebilir. Sosyalleşme bireyin toplum içinde kendi değerleri ile başkalarıyla beraber yaşayabilmesidir (Bayraktar, 2003).

Sosyal yapı toplumsal beşeri varlıklardan oluşan, değiştirilebilen ve değiştirilmesine karşın sürdürülebilir insanlar arası ilişkiler organizasyonudur (Bayraktar, 2003). Devamlı bir hareket içerisinde bulunan ve sürekli kendini yenileyen sosyal yapı, bünyesinde bulunan farklı özelliklere sahip toplumsal ögeler tarafından değiştirilir. Toplumsal ögeler, çoğunlukla ekonomideki nitel ve nicel gelişmelerin, teknoloji alanındaki ilerlemenin ve sosyal yapı özelliklerinin birer sonucu ortaya çıkar (Tolan, 1983).

Gençlerin umutlu, sağlıklı ve sosyal hayata uyumlu olabilmesinin birçok nedeni vardır. Bunlar kültür, sanat ve spor faaliyetleriyle yerine getirilebilir (Bayraktar, 2003). Sosyal yapı özellikleri o toplumun kültürel ve fiziksel yapı gelişmişlik düzeylerini ortaya çıkarmaktadır. Dünya ülkeleri gelişmemiş, gelişmekte olan ve gelişmiş toplumlar olarak sınıflara ayrılmıştır. Bu sınıflardan gelişmiş veya gelişmekte olan gruba girebilmek için spor da oldukça önemli bir etkidir. Düzenlenen uluslararası spor organizasyonlarında başarılı sonuçlar elde etmek saygınlığı arttıran bir unsur olarak kabul edilmekte; politik başarının ölçüsü, soğuk savaş aracı ve gelişmişlik seviyesinin bir göstergesi olarak gösterilmektedir. Bu da sporun hem toplumdan etkilendiğini hem de toplumu etkilediğini göstermektedir. Spor gelişimini bunlara paralel olarak sürdürmektedir (Kuter & Kuter, 2003).

Sosyal yapı özellikleri, kültürel yapı ve fiziki yapı olarak iki başlık altında daha iyi incelenebilir.

2.2.1 Fiziki Yapı

Fiziki yapı; nüfus, yerleşim, barınma, sanayi, ekonomi ve eğitim yapılarının özelliklerini kapsamaktadır.

2.2.1.1 Spor ve Ekonomi

Ekonomi, "toplumları mal ve hizmetlerin üretimi, dağılımı, değişimi, bölüşümü ve tüketim yapısı yönlerinden" incelemektedir. Bu nedenle ekonomi sosyal bir bilim dalıdır ve uğraştığı alan toplumdur (Güven, 1999). Bir toplumda mal ve hizmetlerin üretilmesi, dağıtılması ve tüketilmesi toplumun ekonomisini meydana getirir (Ozankaya, 1975). O halde ekonomik bağlam içerisinde önemli olan üretim-tüketim durumlarıdır. Çünkü her ikisinin birbirini dengelemesi, karşılaşması gerekmektedir ki, ekonomik bir bütünlük söz konusu olabilsin (Dever, 2015).

Spor, hem ulusal hem de yerel ekonominin gelişmesine ve büyümesine önemli ölçüde katkı sağlayabilir. Olimpiyatlar gibi büyük oyunlar, müsabakalar, iş alanı sağlamanın yanı sıra, diğer ekonomik faaliyetleri (satın alma, tüketim, vb.) de etkilemektedir (Çetin, 2011). Bu durumda, spor endüstrisi hükümetler ve diğer spor yönetim organları tarafından uzun vadeli yatırımların yapıldığı ve sürdürülebilirliğin sağlandığı bir endüstri kolu olmalıdır. Stratejik vizyon, gelişim planları iyi mali politikalar ile sporda sürdürülebilirlik sağlanabilir (Karaca, 2011).

Günümüzde modern spor artık başlı başına bir sektör ve kalkınmanın en önemli lokomotif ve dinamosudur. Ülke kalkınması için eğitim kurumları, ekonomik unsurlar, tarım, ulaşım, turizm ne ise spor odur. Hatta dünyanın geri kalmış ve kalkınmakta olan ülkelerinin ileri ülkelere yetişebilmelerinde son şansları spordur. Spor ülke kalkınması noktasında; Spor eğitimi (psikolojisi, sosyolojisi, etiği, yöntemi vb.) bilim dalları, spor eğitim kurumları, spor yönetimi, spor kulüpleri, spor turizmi, spor taşımacılığı, spor teknolojisi (araç, gereç vb.), spor mimarisi (stat, salon, saha vb.), spor giyimi, spor sağlığı, sporcu beslenmesi, spor güvenliği, spor yayını (yazılı, görüntülü, sesli), spor muhabirliği ve yorumculuğu, sporcu ihracatı ile bağımsız birer sektör yaratma yoluna girmiş, kendi yan ve alt faaliyet sahalarını doğrudan oluşturarak milyonlarca insana iş ve aş sağlayan devasa bir ekonomik güce ve yapıya ulaşmıştır. Bu dev pastadan daha fazla pay alabilmek için, ülkeler arasında gerek olimpiyat oyunlarını gerekse diğer bölgesel ve uluslararası şampiyonaları ülkelere çekmek için her türlü mücadele içine girdikleri dikkatlerden kaçmamaktadır (Çetin, 2011; Karaca, 2011). Ülke başkan ya da

cumhurbaşkanlarının devreye sokulması yarışın dolayısıyla getirinin ne kadar ciddi boyutlarda olduğunu işaret etmektedir.

Toplumların ekonomik açıdan gelişmişlik düzeyleri, bireylerin spora olan eğilimlerini artırdığı gibi devamını da sağlamaktadır (Demirpolat, 1988). Çağımızda ekonomik ilerlemenin ve uluslararası çapta gücün bir göstergesi olarak kabul edilmiş olan sportif başarının, ekonomik gelişmişlik düzeyiyle paralellik göstermesi kaçınılmaz gerçektir.

Sporun gelişimini etkileyen birçok unsur vardır. Ekonomik yapıya bağlı olan unsurları şu şekilde sıralanabilir;

- * Gelir seviyesinin yüksekliği,
- *Kamusal ihtiyaçları karşılanması,
- * Spor faaliyetleri için ayrılacak kaynak payı,
- *Serbest vakit yaratacak iş ortamı,
- *Sanayileşme,
- *Spor alt yapısının dağılımı ve yeterliği (Işığışık, 1998).

Ülkede ki refah seviyesinin en önemli belirleyicilerinin başında, kişi başına düşen gelir seviyesi ve milli gelir gösterilmektedir. Refah seviyesi tamamiyle ekonomiye bağlı değildir fakat paralellik gösterdiği söylenebilir. Sosyal faaliyetlerin, spor aktivitelerinin sürdürülmesi ve kişinin aktif katılım sağlayabilmesi açısından oldukça önemli bir unsurdur. Sporun gelişiminde refah düzeyinin yüksek olması etkili fakat yeterli değildir. Sporun gelişmesi, eğitim ve spor bilincinin bireyle özdeşleştirilmesi ile sağlanabilir ve ancak o zaman sporda başarı kazanılabilir. Kişi başına düşen gelir seviyesinin yüksek düzeyde olması, spor için gereken malzemelerin ve araç gereçlerin temininde oldukça önemlidir. Sportif faaliyetler için gereken malzemelerin temini alım gücü ile gerçekleştirilebilmekte ve bu durum da ekonomi ile doğrudan ilişkilidir (Bayraktar, 2003).

Sosyal aktivitelere devlet tarafından ödenek ve kaynak ayrılması, hükümet politikasına bağlıdır. Sportif başarıyı yükseltecek önemli unsurlar arasında, devlet tarafından uygun bulunan ödeneğin yüksek oranda olması, aktiviteler için gerekli araç gereç, tesis, eleman ve malzeme gibi ihtiyaçların sağlanması bulunmaktadır. Barınma, sağlık, eğitim gibi kamusal ihtiyaçlarını tamamlayan ülkeler gelişmiş ülkelerdir. Bu kamusal ihtiyaçlar bireyi fizyolojik ve psikolojik yönden etkilemektedir. Çünkü toplumsal ihtiyaçları

karşılanan bireylerin olduğu bir ülkede spora ayıracak vakit artacak, spor seyircisi sayısında artış sağlanacak ve kitle sporları gelişecektir. Spor camiasında en büyük ve de en yüksek maliyetli organizasyonlardan biri olarak görülen olimpiyatların gerçekleştirildiği şehirlere ve ülkelere bakıldığında, ekonomik anlamda oldukça gelişmiş olduklarını görülmektedir (Bayraktar, 2003).

2.2.1.2 Spor ve Eğitim

Eğitim, toplumun varoluşunu ve ilerleyişini güvenceye almak amacıyla, bireyler için gereken bilgi, düşünce, davranış ve becerileri kazandırma ve aktarma sürecidir (Doğan, 2007). Eğitimin temel gayesi nitelikli insan gücü yetiştirebilmektir. Nitelikli insan gücü için bireyin ruhen, zihnen, bedenen ve sosyal anlamda yeterli ve de sağlıklı olması gerekmektedir. Spor nitelikli insan yetiştirmede en mühim araçtır. İnsanın en iyi hale gelmesinde en büyük katkıyı spor sağlar. Spor insanın tüm yönlerini geliştirmesi için etkilidir (Yetim, 2014). Gençlerin eğitim hayatlarında merak duygularının tehlikeli bir hal almadan tatmin olmaları ve atlatmalarının tek geçerli yolu spordur. Eğitim çeşitli yöntemler kullanılarak bu amacını gerçekleştirir. Bu yöntemler arasında gençlere doğrudan ulaşmanın en etkili yolu spordur (Küçük & Koç, 2004).

1739 sayılı eğitimin temel yasasının 2. maddesine göre amaçlara varabilmek için eğitimin her aşamasında spor aktivitelerinin yer alması gerekmektedir (Bayraktar, 2003).

Gençlerin ve çocukların içindeki saldırganlık ve geçimsizlik gibi özelliklerinin törpülenmesi, yetişkin bireylerin gündelik yaşamlarındaki problemlerin, yorgunluk ve monotonluk ile gelen stresin giderilmesi; spor aktiviteleri ile gerçekleştirilmektedir. Çocuklar oyun ile oyun kurallarına göre hareket etmeyi öğrenir bu da onların gerçek yaşamda yasaları ve kuralları daha kolay anlamasına, toplumda uyumlu bir birey olabilmesine oldukça önemli bir katkı sağlar. Sporu tanıyan ve yapan kişiler, takımına, kendine, taraftarına ve temsil ettiği kesime zarar verebilecek türde davranışlardan uzak durur, kişisel denetimle disiplinli olur. Sporda elde ettiği üstün başarısı, kişiliği ve zekasıyla, çevresinde sağladığı fark ile liderlik özelliklerini de ortaya çıkarır. Bu sebeple eğitim sürecinde, bireyleri topluma kazandırmayı

hedef olarak belirleyen, bireyin kendine olan öz güvenini, kişiliğini ve becerisini geliştiren eğitim programlarında spor oldukça önemli bir yer alır (Yetim, 2014).

Eğitimin en önemli parçalarından biri olan sporun geniş kitlelere yayılması, kitlelerin bilinçli olarak spor yapabilmesi ve devletlerin yaygın ve örgün spor politikasına destek olması açısından mahalli idarelere, iş alanlarına, üniversitelere ve de özellikle kitle iletişim araçlarına büyük sorumluluk ve görev düşmektedir (Yolcu, 1992). Eğitimin bir şekli olarak spor, ruhi ve fiziki bir eğitim olarak değerlendirilebildiğinden eğitim ve sporun özdeş olduğu söylenebilir. Toplumlar için en kıymetli ve olmazsa olmaz kaynağın insan olması sebebiyle, insanın varolan yeteneklerini geliştirmek, en iyi eğitimi vermek, her yönden faydalı olabilecek özelliklerle yoğurmak, toplumların en önemli ve zorunlu görevlerinden olmalıdır (Hergüner, 2001).

Eğitim sporun en gerekli ve önemli boyutlarından biridir. Eğitimde spor oldukça önemli bir yer alırken, spor faaliyeti için de eğitim son derece önemlidir. Sporun üst düzeyde yapılabilmesi ve geliştirilmesi için eğitimden faydalanılır (Öztürk, 2000).

2.2.1.3 Spor Kentleşme Yerleşim ve Sanayi

Sanayileşme ve şehirleşme sportif aktiviteler üzerinde dolaylı ya da doğrudan etkilidir. Sanayileşme ve şehirleşmeyle sportif aktivitelerin gelişimi birbiri ile paralellik göstermektedir (Binbaşoğlu, 1990).

İnsan hayatı bir takım toplumsal değişimlere ve gelişimlere bağlı olarak devamlı değişim içerisindedir. Eski zamanlarda halkın büyük bir kısmı göçebe hayatı yaşarken, zaman geçtikçe yerleşik hayata geçilmesi ile tarım ve toplayıcılıkla uğraşılmaya başlanmıştır. Ardından sanayileşmenin ortaya çıkması ile pek çok gelişimin meydana gelmesiyle beraber insanlar sanayinin yani iş imkanlarının da daha çok olduğu yerlere doğru göç etmiştir (Dever, 2015). Göç edilen yerleri kentler oluşturmaktadır. Kent, tarım dışı etkinliklere, özellikle hizmet ve sanayi çalışmalarına bağlı, on binden daha fazla nüfuslu yerleşme alanları olarak tanımlanmaktadır (Kocacık, 2003). Kırsal bölgelerden kentlere göçün temelinde kırsal bölgelerde yeterli eğitim, sağlık gibi alt yapı olanaklarına sahip olunamaması yatmaktadır.

Kentleşme ise ekonomik gelişme ve sanayileşmeye koşut olarak kent sayısının artması ve kentlerin büyümesi sonucunu doğuran, toplum yapısında iş bölümü ve uzmanlaşma yaratan, insan davranış ve ilişkilerinde kentlere özgü değişikliklere yol açan bir nüfus birikim süreci olarak tanımlanmaktadır (Keleş, 1990). Buradan da anlaşılıyor ki kentleşme, belli bir sürecin sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Kentleşmenin sebepleri incelediğinde dört ana etmenle karşılaşmaktadır. Bunlar siyasal, ekonomik, psikososyolojik ve teknolojik sebeplerdir. Ekonomik nedenler temelde kişinin daha çok para kazanma, daha iyi şartlarda yaşamını sürdürebilme ve ailesine daha iyi imkanlar sunabilme amacı yer almaktadır. Teknolojik nedenler, kentleşme sürecinin en önemli nedenlerinden biridir. Çünkü göçler teknolojik araçlar sayesinde gerçekleşmektedir. Kent büyük fabrikaların olduğu sanayi alanlarıdır. Bu fabrikaların çalışabilmesi için teknolojinin bir ürünü olan elektriğe ihtiyaç vardır. Siyasal nedenler, başkent kapsamında ele alınabilir. Başkent ve çevresi her zaman için daha fazla göç alan kentleri oluşturmaktadır. Psikososyolojik nedenler ise bireyin kendi düşünce yapısı ile yakından ilintilidir. Birey kendisini kentte daha iyi ifade edebildiğini düşünmekte ve kendisini daha özgür hissedebilmek amacıyla kentlere göç etmektedir. Yaşlı nüfusun kentlere gelmelerinin temelinde, çocuklarına daha iyi olanaklar sunma düşüncesi yatmaktadır. O halde köyden kente gelen bireyler arasında asıl üzerinde durulması gereken sınıf, genç nüfustur. Spor bu noktada devreye girerek, özellikle genç nüfusun kente uyum sorununu çözebilecek faktörlerden birisi olmaktadır. Çünkü kente yeni gelen ve spora başlayan birey için yeni arkadaşlıklar kurma, birtakım kuralları öğrenme, saygı ve sevgi duygusu, yenilgiyi öğrenme gibi bir takım gelişmeler olmaya başlayacaktır. Bu süreç içerisinde birey, kendisini daha iyi ifade edebilecek ve kente uyum sağlayabilecektir (Dever, 2015).

Spor, fiziki çevreden etkilenmesinin yanında, insanlar tarafından oluşturulmuş sosyal çevrenin izlerini de taşımaktadır. Çevreye şekil vermiş olan insan, medeniyetinde ilerlemesi ile doğayı değiştirmeye çalışmış ve oldukça yaratıcı olmuşsa da, halen su sporları kıyı şeritte, dağ sporları da buna imkân sağlayan doğa şartlarında yapılmaktadır (Erkal ve ark., 1998).

Toplumda yaşayan sınıflar arasındaki farkların, dönemimizde yaşanan şehirleşme ve sanayileşme sürecine bağlı olduğu görülmektedir. Fakat bu gelişmiş ülkelerde siyasal iktidarlarca uygulanmakta olan politikalar ve yaşam kalitesinin yükselmesi ile ilişkilidir. Ülkemizde plansız olarak yapılan sanayileşme ve çarpık kentleşme toplum sınıfları arasındaki farkı azaltmanın aksine dayanılmaz bir hale getirmektedir. Sanayisi gelişmiş toplumlarda yerleşmenin, kırsal kesimlerden şehre doğru yönelme şeklinde olduğu görülmektedir. Her alanda daha fazla ve iyi imkanlara sahip olmak isteyen bireyler şehre doğru yapılan yoğun göçe sebep olmaktadır. Bu durum çarpık ve bir o kadar da sağlıksız şehirleşmeyi doğurmaktadır. Neticede sağlık hizmetleri ve eğitim kurumları gibi yapılardan yoksun sağlıksız ve yetersiz yerleşim alanları ortaya çıkmaktadır. Bu tarz yerleşim alanlarında bireylerin yaşamları için zorunlu bir takım ihtiyaçları giderilmezken spor alanına duyulan ihtiyaçlar için gereklilikler en son düşünülen konu olmaktadır. Burada yaşayan gençler, sokaktan başka spor alanı bulamadıkları için spor branşları olarak tesis ihtiyacı olmayan, maliyeti düşük ve uygun malzemeler ile yapılabilen spor branşlarına yönelmek zorunda kalmaktadır. Bireylerin spora katılım düzeyleri, ülkelerin gelişmişlik seviyesine bağlı olarak değişim gösterdiği gibi kişiler ve aileler arasındaki farklılaşmalara da bağlı olarak değişim gösterebilmektedir. Bazı kişi ve ailelerin spor ve serbest zaman aktivitelerine çok fazla harcama imkanı yokken; bazı ailelerin spor ve serbest zaman faaliyetleri için daha fazla harcama yapma imkanı bulunmaktadır. Gelir durumlarında farklılıklar bireylerin seçeceği spor branşını doğrudan etkilemektedir (Serarşlan, 1990). Kayak, tenis, eskrim ve golf branşları genellikle gelir düzeyi yüksek bireyler tarafından ilgi görmektedir. Bu duruma karşın judo, atletizm, cimnastik, boks, hentbol ve futbol gelir düzeyi düşük bireyler tarafından daha çok tercih edilmektedir (Renson, 1976).

Ülkemiz büyük şehirlerinde sanayiler ile yerleşim alanları şehir içerisinde düzensiz ve plansız bir yapılanma göstermektedir. Bu da iş yerlerinde spor yapılabilecek alanların yapılmasına engel olmakta ve çalışanların boş vakitlerinde ve istirahat saatlerinde spor yapma olanaklarını ortadan kaldırmaktadır. Düzensiz ve çarpık yapılan yerleşme ve sanayileşme bütün olumsuzluklarının yanı sıra, üretilen ürün çeşitliliğinin, gelişmiş sanayi kuruluşlarının ve serbest zamanın artmasını dolayısıyla spor yapılabilecek

tesislerinin artmasını sağlayacaktır. Gelişmiş sanayi sayesinde kaliteli spor araç gereç ve malzemelerinin imalatı yapılabilecek ve böylece sportif başarı için oldukça önemli bir etken sağlanmış olacaktır. Sanayi kuruluşları, ülkede sporun gelişmesinde oldukça önemli görevler almışlar ve spor kulüplerini de bünyesine almasıyla gelişimi hızlandırmışlardır. Gençlik ve Spor Müdürlüğü'nde bu konu üzerinde durmuş ve bir kanununda bu konuya değinmiştir (Gazete, 1986).

2.2.1.4 Spor ve Nüfus

Sosyal yapıyı oluşturan en önemli unsur nüfustur. Nüfusun salt miktarı, cinsiyete göre dağılımı, artış hızı, kır ve şehir niteliği, iktisadî faaliyet kollarına göre dağılımı, eğitim seviyesi, meslekteki mevki bakımından durumu gibi yönlerden nüfusun incelenmesi, esasında sosyal yapının belirlenmesi demektir (Erkal, 1997).

Kitle iletişim ve haberleşme araçları, tesislerinin fazla olması ve ekonomik gücün iyi derece oluşu farklılaşmaya neden olan önemli etkenlerdir. Küçük yerleşim yerlerine nazaran kentlerde çok daha etkili olan faktörler nüfusun artışı ve gelişim düzeyi ile doğru orantılıdır (Erkal, 1992).

Gelişmiş ülkeler, kamusal ihtiyaçlarının önemli ölçüde karşılamış olan ülkelerdir. Bu tip ülkeler gençlerini istihdam etmekle kalmaz, sportif faaliyetleri kamusal ihtiyaç olarak değerlendirerek spora verdiği önem ile de öne çıkar. Bu sebepten dolayı gençler sosyal bir faaliyet olarak gördüğü sporu hayatının içerisinde aktif şekilde gerçekleştirir, sağlık açısından sporu bir araç gibi kullanır. Böylece ülke kitle sporunda da hedefe ve amaca ulaşabilmektedir. Gelişmemiş ülkelerde, nüfusun sadece belirli bir bölümü sporun faydalarından yararlanabilmektedir. Bu tip bir toplumda ancak kısa süreli başarılar elde edilir, devamlı olarak başarı elde edilemez. Gelişmiş ülkelere bakıldığında ise genç nüfusun önemli bir çoğunluğunun spor yapma imkanına sahip olduğu görülmektedir. Bu aynı zamanda sporda alt yapının sürekliliğinin sağlandığı anlamına da gelir. Bu süreklilik spordaki başarının gelecek kuşaklara aktarılması adına çok önemli bir potansiyeldir. Gelişmemiş ülkelerde ise bu durumun tam tersi yaşanarak nüfusun yalnızca kısıtlı bir bölümünün spor yapması sonucunda genç yeteneklerin keşfi, kitle sporunun yayılması ve spordaki gelişim gibi önemli konularda olumsuzluklar

yaşanabilmektedir. Buna bağlı olarak gelişmemiş ülkelerde birçok spor dalında ve olimpiik sporda başarının düşük olması gayet normal karşılanmaktadır. Türkiye'yi bu konuda değerlendirecek olursak, Türkiye gelişimini henüz tamamlayamamış, geçiş dönemi konumunda olan bir ülkedir. Bu yüzden olimpiik oyunlar ve başarılarının devamlılığında zorlanmaktadır. Ancak maliyet açısından düşük sporlar yapabilmekte ve başarılar sağlayabilmektedir. Aynı zamanda gelişim sürecini tamamlayamamaktan kaynaklı ülke içi ve bölgeler arasında da spor yapılaşması (sporcu, teknik eleman, kulüp, vb.), sporda başarı grafiğinde oldukça büyük farklar bulunmaktadır. Ülkemizde kalkınmamış, kırsal kesim bölgelerinde genç nüfusun fazla olduğu, ancak sporda başarı oranının düşük olduğu, kalkınmış bölgelere bakıldığında ise düşük genç nüfus yoğunluğu olduğu halde lisanslı sporcunun fazlalığı ve sporda başarının elde edildiği görülebilmektedir. Sonuç olarak, ülkede genç nüfusun fazla olması, ülkenin spor aktivitelerinde avantajlı olduğu anlamına gelmemektedir. Ülkenin genç nüfusu, sosyal yapısıyla desteklendiğinde uluslararası spor müsabakalarında başarı getirme avantajı ve spor alt yapısının oluşumu ve gelişimi sağlanır (Bayraktar, 2003).

Gelişmiş ülkelerde genç nüfus oranının yüksek olması her daim bir avantaj durumunda olurken, gelişmemiş ülkeler de genç nüfus oranının fazla olması dezavantaj yaratmakta ve istihdam gibi ciddi problemleri beraberinde getirmektedir. Ülke nüfusunda genç nüfusun fazlası olması spor gelişimi ve başarısında, tek başına yeterli bir etken değildir. Ülkede ki genç nüfus potansiyeli o ülkenin kültürel ve fiziki yapısı ile de desteklenirse, sporda uluslararası başarı ve spor alt yapısının oluşumunda avantaj sağlayacaktır (Dever, 2015).

2.2.2 Kültürel Yapı

Farklı kültürde yaşayan insanların yaşam şekillerinde ve değer yargılarında farklılık bulunmaktadır. İnsanlar doğup büyüdükleri toplumların bu özelliklerini sosyalleşme sürecinde öğrenerek gelecekteki nesle geçmesini sağlar. Toplumların yaşam şekline göre sporun yeri, önemi ve uygulaması farklılıklar gösterebilir (Tunç, 2015).

Spor hem yarışma, hem rekreasyon, hem sağlık, hem de izleyici faktörüne bağlı dünya kültür olgusunun bir parçasıdır. Sosyal yapıların kendi değer yargılarına özgü ayrı bir çevresi vardır. Sosyal yapılar, sosyal çevreden ayrıdır. Bununla beraber toplumların bireylerinde sosyal kimlik taşıyan bir iç çevre edinmiş olur. Bu iç çevre gelenek ve göreneklerden oluşmakta ve o camianın manevi değerleri olarak değerlendirilmektedir. Toplumların, cesurluk, cesaret, dürüstlük, direnebilme, teşkilatlanabilme, idare, sağduyulu olma, sosyal yapıyı anlama, yeniliklere açık olma, araştırma yeteneğine sahip olma, sorumluluk bilincinin gelişmesi, eğitilmiş, görgülü, kültürlü, çağdaş düşünce ve yapısına sahip olmasında sporun katkısı yadsınamaz. Spor aktiviteleri toplumda yaşayan insanların boş vakitlerini değerlendirmesi, sporun tüm topluma aktarılması, fiziken ve ruhen sağlıklı bireylerin yetiştirilmesinde bir aracı olarak kullanılmaktadır (Keten, 1974).

İslamiyet çeşitli nedenlerle mensuplarını spora yönlendirmiştir. Bundan dolayı Müslümanlar Peygamberin önerdiği sporlarla ilgilenmişlerdir (Hüdaverdi, 2003). Hadis kitapları incelendiğinde Hz. Muhammed'in dönemindeki gençleri maharetli olmaya yönlendirdiği görülmektedir. Sportif oyunları eğlenceden ayrı tutarak, bu sportif oyunlara yönlendirmiştir. Bunlara ata binme, yüzme, güreş, ok atma ve atletizm branşları girmektedir. Emevi ve Abbasi halifeleri döneminde, yüzme, at yarışları, ok atma, atletizm gibi spor aktiviteleri ve eğlencelerin önemli olduğu bilinmektedir. Dini inanışlar kültürel olguyu oluşturan dil, gelenek, aile, ahlak, sanat ve hukuk gibi diğer unsurları etkilemiştir. Bu durum da sportif etkinliklerin gelişimini etkilemiş ve tüm toplumların ata sporlarını ortaya çıkarmıştır. Türkler, kültürleri ve yaşayış biçimleri gereği spora çok yatkındırlar. Bazı spor branşları zamanla fazla ilerleme göstermiş ve ata sporu halini almıştır. Marifetli sporcular sarayda koruma altına alınmış ve ok meydanı, pehlivanlar tekkesi, cirit düzü gibi adları günümüze kadar taşınan yerlerde sportif müsabakalar düzenlemişlerdir (Karasüleymanoğlu, 1989).

Eski Türk devletlerine mensup Memlûkluların o dönemde Türk sporunu zirveye ulaştırmışlardır. Orhan Bey döneminde, Memlûkluların ordularındaki sistematik spor davranışını örnek alınmıştır (İşcan, 1988). Türkler savaş eğitimleri için güreş, atıcılık, binicilik, top oyunu gibi spor branşlarına büyük önem vermişler ve toplumun ilgi ve alakasını da çekmek amacıyla müziği de

dahil eden ilk millettir. Türkler serhat boylarında ileriye dönük sporcu yetiştirmek ve savaş başlamadan önce sporcuların yalnızca spor ile ilgilenebilmesi için gerekli tüm imkanları sağlamışlardır. Bu durum o dönemlerde ata sporlarının ilerlemesinde önemli bir etki yaratmıştır (Erdemli, 1996).

Çağımız yaşamında spor, din, dil, ırk, yaş, meslek grubu, cinsiyet gibi herhangi kültürel, sosyal ve biyolojik farklılık gözetilmeksizin, tüm bireyleri ilgilendiren evrensel bir olgu halini almıştır (Amman, 1999). Spor dini inanışları, dilleri, kültürleri, eğitim seviyelerini, sosyal statüleri fark etmeksizin aynı kurallar dâhilinde bireyleri bir araya toplayabilen, farklı kültürler arasında iletişim kurmayı sağlayabilen, birbiri ile yarıştıran, insanların toplumsal yaşam şartlarının en ince ayrıntısına inebilen ve de sosyal yapıya göre şekil değiştirebilen bir kavramdır. Spor, antik dönemden günümüz çağına kadar sosyal yapının farklılaşma göstermesi ile zaman zaman kötü anlamda etkilenmiş, dünyanın her yerinde konuşulan evrensel bir nitelik kazanmıştır (Kızılçelik & Erjem, 1996).

Spor yarışmaları kültürel etkileşimle meydana gelen düzenlemeler içinde bulunmaktadır. En çok da belli bir zaman boyunca devam eden turnuvalar, dünya şampiyonları, olimpiyat oyunları, düzenleyen ülkelerin yemek yeme adetleri, ülkesine özgü yöresel folk müziği, halk oyunları, turistik mekanları ve tarihi yerlerin tanıtılmasına da fırsat sağladığından farklı kültürlerin bilinmesinde önemli bir fırsat sunmaktadır (Küçük & Koç, 2004).

2.3 ESKRİM HAKKINDA GENEL BİLGİ

2.3.1 Eskrim Tanımı

Bir spor branşı olan eskrim belirli kurallara uyularak yapılan, belirli teknik özellikleri olan, kılıç türünde bireye zarar vermeyecek yapıda delici ve kesici özellikleri olmayan silahlarla yapılan savunma ve saldırı amaçlarına dayanan olimpik bir spordur (Tümlü, 2003). Eskrim, temelde kılıçla savunma ve saldırı sistematığı üzerine kurulmuş olup, stratejik doğası yönünden, bu sportif aktiviteye gönül vermiş kişilerde, enerji, hız ve efor, hareket ekonomisi, dayanıklılık ve süreklilik, tedbir ve zamanlama yönünden fırsatlara uyum, sezgi ve hareket etme önceliği, kararlılık, analiz gücü, sabır ve girişkenlikte üstünlüklerini, egzersizlerindeki taktik ve yarışmalarındaki

stratejik öğeleriyle, hızlandırılmış bir satranç oyununu anımsatan, aktif bir müsabaka sporudur (Roi & Bianchedi, 2008). Eskrim teknik kurallarının inceliği, estetiği ve ayrıntılı yapısı bakımından bilim ve sanat olarak da tanımlanabilmektedir (Ara, 2012).

Eskrim bireylerin fiziksel ve zihinsel özelliklerini en geniş ölçüde ve en iyi şekilde geliştirmesi sebebiyle tüm yaştaki bireyler için sağlık verebilecek bir spor olarak kabul edilmektedir. Denge ve beceriyi geliştiren eskrim opera ve tiyatro bölümlerinde gösterilen bir ders olarak da yerini almıştır. Aynı zamanda çabukluk, hızlı düşünebilme ve çeviklik becerilerinin gelişmesindeki etkisi sebebiyle pilot eğitimlerinde de oldukça önemli bir yere sahiptir. Beden eğitimi ve spor yüksekokullarında ve spor bilimleri fakültelerinde de ders olarak yapılmaktadır (Tümlü, 2009).

Eskrim, çoğunlukla kapalı alanlarda oynanmaktadır. Bireylerin birbirlerine fiziksel temasının yasak olduğu, kılıçlar yoluyla (epe, flöre, kılıç) yapılan mücadele ve dövüş sporudur. Orta çağda epe silahı ile yapılan düellolarla beraber eskrim bir spor dalı olarak gelişmeye başlamıştır. 1896 yılında başlayan modern olimpiyat oyunlarının başından beri her olimpiyat oyununda yer alan ilk beş spordan birisidir. Eskrim bir ölüm kalım mücadelesi olmaktan yavaş yavaş uzaklaştıkça hem sanatsal hem de sportif alanlarda ön plana çıkmıştır (Roi & Bianchedi, 2008).

Eskrimin çıkış noktasına bakıldığında milattan önceki dönemlere kadar uzandığı görülmektedir. Günümüzde gerçek bir yetenek, beceri ve zekâ sporu olarak kabul edilen eskrim tarihin çeşitli dönemlerinde farklı terimlerle nitelendirilmiştir (Tümlü, 2003). Eskrimin adı ülke dillerine göre de farklılık göstermektedir. Eskrime eski Hintliler 'carman', Romalılar "parma", Yunanlılar "parme" demişlerdir. Eskrim kelimesinin kökü kuzey Cermen dilinden gelmektedir. Cermenler bunu "skermen" veya "scheirmen" diye adlandırmışlardır. Diğer bir Cermen kolu olan İskandinavlar ise "skrime" demişlerdir. Cermen dilindeki bu kelimelerin anlamı korunmak, savunmaktır (Arseven, 1976). Cermen dilinden gelen "scheirmen" kelimesini sonradan İtalyanlar "schermire" ve "schermare" Fransızlar ise "escrimir, escrimer" İspanyollar da "esgrimir" olarak kullanmaktadır (Arseven, 1976).

2.3.2 Eskrimin İlk İzleri

Eskrim bir zevk sanatı, bir silah bilimi, bir eğitim yöntemi ve bir spor olarak nitelendirilebilir. Bin yıllık bir tarihin zenginliği, büyük bir teknik beceri ve başarıların övgüye değer bir kaydı, şampiyonların ve ustaların zenginliği ve bugün hala pratiğiyle geliştirilmeye çalışılması yönünden oldukça zengin bir değerdir. Bu sporun tarihi insanlık ve kılıç tarihi ile ilişkili ve çok anlamlıdır. İnsanoğlu her zaman doğaya ve diğer insanlara karşı kendini savunmak için silah icat etmeye çalışmıştır ve gücünü kullanmıştır. Kendini savunmak için malzemelere başvurmuş olması sebebiyle el becerisi ve zekasını kullanmış ve geliştirmiştir (FIE [International Fencing Federation], 2021).

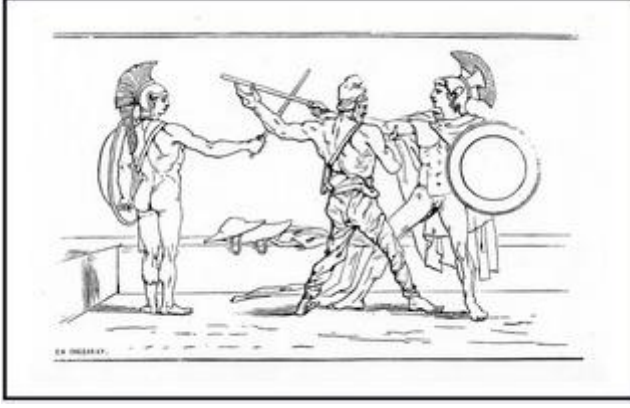
2.3.3 Eskrimin Tarihsel Gelişimi

Kılıcın gelişmesi dünyada uygarlığın gelişmesi ve yayılması üzerinde etkili olmuştur (Altunok, 2011). Eskrimin maskeyi ve rekabeti icat eden firavunlara kadar dayanan bin yıllık bir geçmişi vardır. M.Ö. 1190'da Firavun'un Libya'ya karşı kazanmış olduğu galibiyeti kutlamak amacıyla düzenlediği bir spor yarışmasını anlatan kanıtlar bulunmaktadır (FIE, 2021).

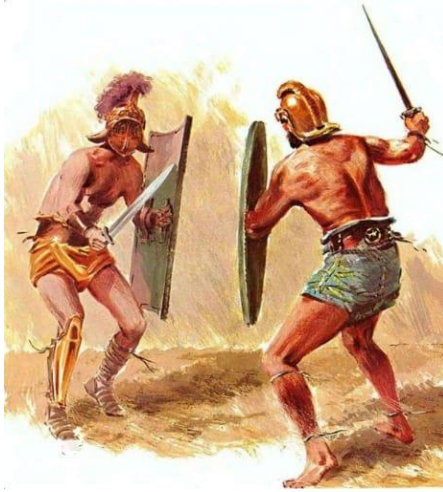
Resim 1: Sopa Dövüşü

Yunanistan'da ise yetişkin bir erkek olabilmenin şartı gençlerin kendilerini silahla birebir mücadelede kanıtlamalarıydı. Eskrimin her ne kadar 1896'da yeni dönemin ilk olimpiyat oyunlarından beri var olduğu düşünülse de esasında kökeni M.Ö. 776'daki ilk olimpiyat oyunlarına kadar dayanmaktadır (FIE, 2021).

Resim 2: Yunanistan'da Hoplomachie

M.Ö. 648'de cesaret ve sanatın birleşmesi amacıyla Roma kamplarında eskrim dersi verilmiştir. Eskrim Roma kamplarında iki elle yapılmış, bir elde vücudu korumak amacıyla kalkan bulunurken diğer elde kılıç tutulmuştur. Kampta kötü eskrimciler hocaları tarafından cezalandırılmış ve eskrimcilerin gelişmesi için yöntemler geliştirilmiştir. Genç soylulara uzun ve acı verici eğitimler verilmiş, eğitim bittiğinde asil şövalyeler savaşa gidebilmiş ve aynı zamanda bir kazanç kaynağı olan turnuvalara katılabilmişlerdir (FIE, 2021).

Resim 3: Roma Kamplarında Eskrim

İlk olarak eskrim okullarının Hindistanda açıldığı düşünülmektedir. Ancak ilk olarak modern eskrim İspanya'da doğmuştur. Eğitimi için okullar da açılmıştır fakat buna rağmen İspanya'da geliştirilememiştir. İtalya'da geliştirilmiştir. İlk olarak İspanyolların yaptığı oldukça ağır, bir tür epe olan Repiere kullanılmaya başlanmıştır. Repiere düello için en elverişli silah olarak uygun görülmüştür (TEF [Türkiye Eskrim Federasyonu], 2021).

Resim 4: Repiere Düello Silahı

Fransız ve İtalyanlar eskrim tarihinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Fakat eskrim başarısı açısından iki ülke kıyaslanacak olursa İtalyan eskriminin Fransız eskrimine göre daha başarılı olduğunu söylenebilir.

İlk eskrim üzerine yazılan kitapları 1471 yılında Pons de Perignan ve Pederro de Torre ve 1474 yılında Sierge Valera yazmıştır. Fakat Eskrim kurallarını İtalyan Marozza ve Agrippa koymuşlar ve öncülüğünü yapmışlardır. Eskrimin temel pozisyonlarını ve kurallarını anlatan bir kitap yazmışlardır. Bu kurallar giderek yayılmış ve İtalyan hocaların üstünlüğü kabul edilmiştir. Marozza'nın eseri olan Opera Nova ve Agrippa Trattatodie Scienzad Arme'den sonra yazılan eserlerin bu iki kitap üzerinden yapılandırıldığı düşünülmektedir (TEF, 2021).

Fransa'da eskrimin gelişmesi Catherine de Medici'nin İtalya'nın en iyi hocalarını Fransa'ya getirtmesi ile sağlanmıştır. Catherine de Medici eskrimin gelişmesi için gereken önemi vermiştir. Henry de Saint Didier'in 'Provence' adlı eseri Fransa'da basılan ilk eskrim kitabı olmuştur. Fransa'da yapılan düellolarda çok sayıda soylunun can vermesi nedeniyle zarar vermeyecek, ucu keskin olmayan, tehlikesiz, hafif bir silah yapılmıştır. Besnard tarafından yayımlanan günümüz flöresine benzer özelliklere sahip, ucunda kanca şeklinde bir düğmesi bulunan silaha Fleuret adı verilmiştir (Sütbakan, 2010).

Resim 5: Fleuret Silahı

Resim 6: 17. yy.'da Eskrim Silahları

18. yüzyılda yüz ve baş bölgesini korumak amaç edinerek çalışmalar yapılmış ve eskrim hocası La Bossiere demir telden örülmüş bir maske icat etmiştir. Böylece yüz ve baş bölgesi rakipten gelecek her türlü ataktan korunmuş ve çalışmalar daha teknik yapılmaya başlanmıştır. Eskrimin olimpiyat oyunlarında yer almaya başladığı tarih 1896'dır. 1912'de çıkan olumsuzluklar nedeniyle Stockholm Olimpiyatlarına kabul edilmemiştir. Çıkan tartışmaları ve olumsuzlukları çözmek amacı ile 1913 senesinde Uluslararası Eskrim Federasyonu oluşturulmuş, eskrimde en büyük yetki verilerek karşılaşmaları düzenlemekle görevlendirilmiştir (TEF, 2021).

Resim 7: 18. yy.'da İcat Edilen Eskrim Maskesi

Resim 8: 19. yy.'da Geliştirilen Eskrim Maskesi

Kadınlar arası karşılaşmalar önceki senelerde yasak iken ilk kez 1924 Olimpiyat Oyunlarında flöre dalında yapılmıştır. 1990 senesine kadar kadınların epe dalında yarışmaları yasaklanmıştır. Fakat alınan bir kararla 1990 yılında bu yasak kaldırılmıştır.

Resim 9: Olimpiyat Oyunları, Paris, 1924

Resim 10: Olimpiyat Oyunları, Berlin, 1936

19. yüzyılda eskrim tekniği ve felsefesi açısından büyük bir ilerleme sağlanmıştır. Fakat tam olarak eskrimin gelişimi 20. yüzyılın başlarında olmuştur. Eskrimin oluşum nedeni olan düello ortadan kalkınca, eskrim düellonun parçası olmaktan kurtulmuş ve eskrim tekniklerinin detaylarıyla birlikte, sonucunda bir kazanan ve kaybedenin olduğu spor mücadelesine dönüşmüştür (Arseven, 1976).

2.3.4 Türklerde İlk Kılıç Kullanımı

Kılıç kullanma, ata binme ve ok atma Türklerde küçük yaşta başlayan geleneklerdir. Bu gelenekler Orta Asya'da başlamış ve Osmanlı İmparatorluğu devrinde gelişmiştir. Orta Asya'da yapılan kazı ve araştırmalardan elde edilen bilgilere göre bu devirde Türklerin kullandıkları kılıçların uç kısmı tersine hafif dönük ve eğridir (Arseven, 1976).

Selçuklu devrinde kullanılan kılıçlar Osmanlı devrinden ayrı şekil ve özellik taşımaktadır. Selçuklular kendilerine has özellikte kılıç kullandıkları gibi batının kullandığı geniş, iki yüzlü keskin kılıçlarla da savaşmışlardır. Osmanlı devrinde ise kılıçlar daha çok tersine dönük olup, oldukça büyük değişiklik ve gelişme göstermektedir. Gayet dengeli olan bu kılıçların uç kısımları keskindir. Zırhları kesmek, düşmana darbe indirmek, biçmek ve saf dışı bırakmak için kullanılmışlardır. Sağlamlık, denge ve kullanım yönünden kılıç yapımı Osmanlı devrinde ileri düzeye ulaşmıştır (Arseven, 1976).

Resim 11: Osmanlı Kılıcı

2.3.5 Türkiye'de Eskrim

Eskrim eğitimi, 1842 yılında Türkiye'ye gelmiş olan Santandri isimli yabancı eskrim antrenörünün çalışmaları ile gerçekleştirmeye başlamıştır. Fakat

Türkiye için kabul edilen tarih 1901'dir. Bunun nedeni ise eskrim eğitiminin Harbiye mektebinde ilk ve düzenli olarak muallim Hüsnü Bey tarafından 1901 tarihinde verilmiş olmasıdır. Muallim Hüsnü Bey 2 yıl devam eden Eskrim eğitimleri sonunda yanına kendi yetiştirdiği öğrencileri olan Ömer Lütfü, Mülazım Refik ve Fuat Balkan'ı yardımcılarını olarak almıştır. İlk karşılaşma tarihi ise 1903 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu karşılaşmada Türkiye'yi temsil eden sporcular Ömer Lütfü ve Refik Beyler olmuştur. İtalyan elçiliğinin iletişimi ile Sultan Abdülhamit'ten müsaade alınmış ve karşılaşma İtalyan subaylar ile gerçekleştirilmiştir. Karşılaşmada Türk sporcular kazanmıştır. Bu durumdan kıvanç duyan Sultan Abdülhamit eskrimin harp okullarında yapılmasına izin vermiştir. 1906 yılında ise Edirne harp okullarına eskrim hocası olarak Fuat Balkan atanmıştır. 1923 yılında ise yine Fuat Balkan o yıl kurulan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifak'ına başkan olarak görevlendirilmiştir. Türk Milli Takımımız ilk kez 1924 yılında Paris Olimpiyatlarına katılmıştır. Balkan Eskrim Şampiyonası ilk olarak 1968'de Bükreş'te yapılmıştır. Bu şampiyonada epe dalında üçüncü, flöre dalında ikinci olmuştur. Türkiye ilk altın madalyasını Enver Balkan ile 1931 yılında Balkan Oyunları'nda kazanmıştır. Bu başarıları Ahmet Özmen'in 1976 yılında Atina'da gerçekleştirilen Balkan Şampiyonası flöre şampiyonluğu takip etmiştir. Türkiye 1983 Balkan Şampiyonası'nda Murat Dizoğlu ile gençler epe dalında altın, flöre dalında ise Haluk Yamaç ile bronz madalyanın sahibi olmuştur. Bu başarıları Ankara'da 1988 yılında gerçekleştirilen Balkan Şampiyonası'nda katılımı ile erkeklerde takım halinde üçüncülük derecesi eklenmiştir. 1993 senesinde yapılan Balkan Gençler Şampiyonasında epe dalında takım üçüncülüğü elde edilmiştir. 1994 yılında düzenlenen Balkan Eskrim Şampiyonası'nda flöre dalında erkeklerde gümüş madalyayı Sezgin Şakiroğlu kazanırken erkek flöre ve kılıç takımları bronz madalya kazanmıştır (TEF, 2021). Kadın flöre takımı ilk kez 1995'de Balkan Gençlik Şampiyonası'nda ikinci olarak gümüş madalya, Balkan Büyükler Şampiyonası'nda ise 5 bronz ve 4 gümüş madalya kazanmışlardır (Tümlü, 2003).

Türk Eskrimi pasif dönemini 1995-2006 seneleri arasında yaşamıştır. Bu nedenle "Türk Eskriminde Çağ Atlama" hedefi ile köklü değişikliklere gidilmiştir. Medya tanıtım, sponsorluk ve eğitim gibi bir takım çalışmalar

yapılmıştır. "Eskrimi Tabana Yayma Projesi" altında organizasyonların sayısı çoğaltılmıştır. Medya ve kamuoyunun eskrim sporunu tanıtması açısından Anadolu'ya yayılması önemli görülmüş ve 2007 yılından sonra eskrimle ilgi artmıştır. Eskrimi tanımayan iller eskrimle tanışmıştır. 2007'ye kadar 247 faal sporcu varken 2007 senesinde faal sporcu sayısı 736'ya yükselmiştir. Pekin Olimpiyatları'nın Kılıç Kalifikasyon turnuvaları 2008 senesinde Türkiye'de yapılmıştır. Gençler Dünya Kupası'nda Türk Milli Takımı altın ve bronz madalya kazanmıştır. Türkiye Eskrim Federasyonu 2009 senesinde Büyükler Dünya Şampiyonası'na ev sahipliği yaparak büyük bir ilerleme sağlamış ve böylece Türkiye'de eskrim uluslararası çapta saygınlığını arttırmıştır. Türkiye 2010 senesinde Gençlik Olimpiyatları turnuvalarında ilk kez madalya almayı başarmıştır. Milli sporcu T. Burak Babaoğlu, Singapur'da yapılan Gençlik Olimpiyatları'nda final maçında kaybederek gümüş madalya kazanmıştır. Türk eskrimi 89 yıllık tarihinde ilk kez 2012 senesinde Avrupa Şampiyonaları'nda madalya alma başarısını göstermiştir. İlgin Sarban ve Ayşe Iryna Kravchuk üçüncülük elde ederek, Türkiye eskrim tarihinde bir ilke imza atmıştır. Akdeniz Oyunları Antalya'da yapılmış, İrem Karamete bronz madalya kazanmıştır. 2014 senesinde turnuvalardan 25 madalya elde edilmiştir. 2015 senesinde Türkiye genelinde 53 ilde aktif olarak eskrim yapan 2615 sporcunun olduğu bir noktaya gelinmiştir. Türkiye eskrimi 2015 senesinde 81 madalya kazanmıştır. 2016 senesinde gelindiğinde ise Avrupa Şampiyonası'nda 4 yıl aranın ardından tekrar madalya sevinci yaşanmıştır. Prag'da yapılan 2016 Rio Olimpiyat Oyunları Avrupa Eleme Müsabakaları'nda Türkiye adına yarışan İrem Karamete, ikinci olmayı başarmış ve elde ettiği bu başarı ile Türk eskrim tarihinde Olimpiyat Oyunları'na kota uygulamasının getirilmesiyle katılma başarısını gösteren ilk Türk eskrimci olmayı başarmıştır. 2017 Mart ayında Bulgaristan'ın Filibe şehrinde yapılan yıldızlar ve gençler Avrupa Eskrim Şampiyonası'nda İbrahim Ahmet Acar yıldızlar kategorisinde altın madalyanın sahibi olarak en önemli başarıyı sergilemiştir. 2017 senesinde Bulgaristan'da yapılan Dünya şampiyonasında kılıç branşında İbrahim Ahmed Acar yıldızlar klasmanında şampiyon olarak altın madalya kazanmıştır. 2017 senesinde Tayland'da üniversite oyunlarında kılıç branşında Enver Yıldırım gümüş madalya kazanmıştır. Avrupa şampiyonalarında, Bulgaristan'da 2017 senesinde

İbrahim Ahmed Acar altın madalya, Rusya'da 2018 senesinde Deniz Selin Ünlüdağ altın madalya, İtalya'da 2018 senesinde Nisanur Erbil altın madalya kazanmışlardır. U23 kategorisi kılıç branşında ferdi olarak, Belarus'da 2017 senesinde Enver Yıldırım bronz madalya, Ermenistan'da 2018'de Iryna Shchukla bronz madalya kazanmışlardır. Avrupa Şampiyonası, U23 kategorisi kılıç branşında takım olarak, 2017 senesinde Belerus'da Fatma Zehra Köse, Iryna Shchukla, Deniz Selin Ünlüdağ ve Melis Sarıçam altın madalya kazanmışlardır. Gençler kategorisi kılıç branşında ferdi olarak, 2018 senesinde Rusya'da Aylin Çakır bronz madalya, gençler kategorisi kılıç branşında takım olarak, 2018 senesinde Rusya'da Maya Ataç Kurtulmuş, Nisanur Erbil, Aylin Çakır ve Deniz Selin Ünlüdağ bronz madalya, gençler kategorisi kılıç branşında takım olarak, 2020 senesinde Hırvatistan'da Aylin Çakır, Nisanur Erbil, Tuğçe Rana Kaya ve Deniz Selin Ünlüdağ bronz madalya kazanmışlardır. Dünya kupasında, gençler kategorisi kılıç branşında ferdi olarak, 2019'da Özbekistan'da ve 2020 senesinde İspanya'da Nisanur Erbil gümüş madalya kazanmıştır. Gençler kategorisi kılıç branşında takım olarak, 2017'de Budapeşte'de Mehmet Fatih Ant, İbrahim Ahmed Acar, Alp Ege Koç, Aylin Çakır, Fatma Zehra Köse ve Deniz Selin Ünlüdağ bronz madalya, Nisanur Erbil, Deniz Selin Ünlüdağ ve Aylin Çakır 2019'da Cezayir'de bronz madalya ve 2019'da Özbekistan'da altın madalya kazanmışlardır. Avrupa şampiyonasında, yıldızlar kategorisi epe branşında ferdi olarak, 2018'de Kahire'de Lal Erman bronz madalya, 2020'de Tunus'da Aleyna Ertürk altın madalya kazanmışlardır. Yıldızlar kategorisi flöre branşında ferdi olarak, 2018'de Kahire'de Alp Eyüpoğlu bronz madalya ve 2020'de Tunus'da Alisa İsbir altın madalya kazanmışlardır. Yıldızlar kategorisi kılıç branşında ferdi olarak, 2017'de Marsiya'da Yalın Şahin bronz madalya ve Aylin Çakır bronz madalya, 2017'de Plovdiv'de İbrahim Ahmed Acar altın madalya, 2018'de Kahire'de Aylin Çakır altın madalya ve 2020'de Tunus'da Tuğçe Rana Kaya bronz madalya, gençler kategorisi epe branşında ferdi olarak, 2020'de Tunus'da Aleyna Ertürk bronz madalya kazanmışlardır. Gençler kategorisi flöre branşında ferdi olarak, 2019'da İtalya'da Alisa İsbir bronz madalya ve 2020'de Tunus'da Alisa İsbir gümüş madalya kazanmışlardır ve ülkemizi temsil etmişlerdir. Gençler kategorisi epe, flöre ve kılıç branşlarında takım olarak, 2017'de Marsilya'da Engin Batuhan Menküer,

Mehmet Fatih Ant, Mert Barış Başgün, Firuze Ayşen Güneş, Fatma Zehra Köse ve Nisanur Özkalaycı bronz madalya, 2018'de Kahire'de Lal Erman, Fatmanur Gülen, Aylin Çakır ve Beyza Halvacıay gümüş madalya, Utku Özyalçın, Umut Kaya ve Hilmi Taha Ekenler bronz madalya kazanmışlardır.

2021 senesinde Mısır'da yapılan Dünya şampiyonasında Nisanur Erbil gençler klasmanında kılıç branşında gümüş madalya kazanmıştır. 2021 senesinde Tokyo'da İrem Karamete olimpiyat oyunları büyükler klasmanında flöre branşında Türkiye'yi temsil hakkı elde etmiştir (TEF, 2021).

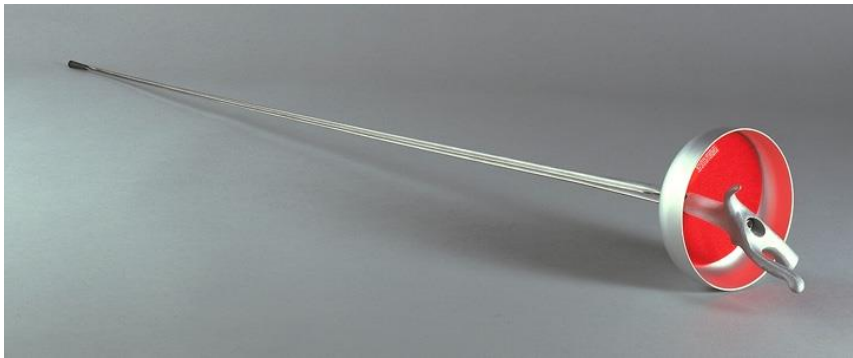
2.3.6 Eskrim Donanımı

Eskrim sporu kapalı alanda yapılmaktadır. Bu bir kural değildir fakat kapalı alan tercih edilmektedir. Müsabakalarda ve antrenmanlarda özel ekipmanlar kullanılmaktadır. Bu ekipmanların bir kısmı koruyucu amaçlıdır, böylece sporcunun maçta zarar görmemesi sağlanmaktadır. Ekipman olarak; alt üst kıyafetler (800 Newton), kadın sporcular için göğüs koruyucusu (sert plastron), maske (1600 Newton), bez plastron (koruyucu yelek), eldiven ve dize kadar uzanan eskrim çorabı kullanılmaktadır (Sütbakan, 2010).

Branşlar, tuş alınan bölgelere göre değişmektedir. Her biri farklı kurallara sahip olan üç farklı dal ve üç farklı silah vardır. Epe, flöre ve kılıçla mücadeleler gerçekleşir (Roi & Bianchedi, 2008).

2.3.7 Eskrim Dalları

2.3.7.1 Epe

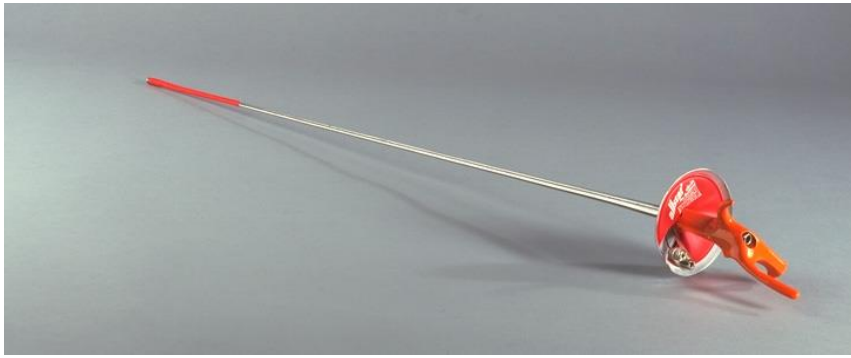
Resim 12: Günümüz Epe Silahı

Eskrim sporunu oluşturan üç temel daldan biri epe dir. Tüm vücut hedef bölgesidir. Vücudun herhangi bir noktasına yeterli oranda bir kuvvette yapılan dürtüş tuş kazandırır. Silah yaklaşık 770 gram ağırlığında ve 110 cm

uzunluğundadır. Fakat epe uzunluğu ve ağırlığı büyükler, U10 ve U12 kategorisinde değişiklik göstermektedir. Epe tası flöre tasına oranla daha büyüktür. Bunun sebebi sporcunun kol tuşlarından korunabilmesidir. Kılıç ve flöre dallarında giyilen ek tuş yeleği epe de gereksizdir (Evangelista, 1996).

Epe, ağır bir dürtüş silahıdır. Tuş silahın ucu ile yapılabilmekte, silahın başka herhangi bir bölgesiyle tuş yapılamamaktadır. Atak üstünlüğü olmaksızın atakta ilk dürtüş yapan taraf sayı kazanırken beraber yapılan dürtüşlerde iki tarafa da sayı yazılır (Evangelista, 2000).

2.3.7.2 Flöre

Resim 13: Günümüz Flöre Silahı

Eskrim sporunu oluşturan dallardan biri de flöredir. Hedef bölgesi kollar hariç tüm gövde ve maskenin sakal kısmıdır. Silah yaklaşık 500 gram ağırlığında ve epe olduğu gibi 110 cm uzunluğundadır. Uç kısmında çan şeklini andıran bir koruyucusu ve ufak bir düğmesi vardır. Tası epe tasına oranla daha küçüktür. Sayı kazanabilmek için hedef bölgesine tuş yapılmalıdır fakat flöre de atak üstünlüğü kuralı vardır. Aynı anda yapılan dürtüşlerde atak üstünlüğüne sahip olan taraf sayıyı alır (Evangelista, 2000).

2.3.7.3 Kılıç

Resim 14: Günümüz Kılıç Silahı

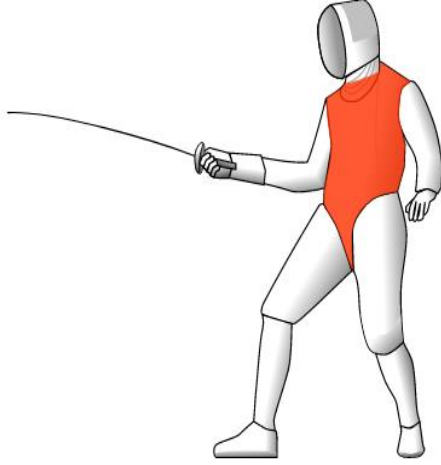
Kılıç bir kesme ve dürtüş silahıdır. Sayı almak için geçerli hedef bölgeler belden üst tüm gövde ve maske olarak belirlenmiştir. Fakat eller geçerli değildir. Kılıcın öncelikli olarak kesme hareketi olarak kullanılan bir silah olduğunu söylemek mümkündür. Bu silahın tuş için geçerli sayılan hamleleri hedef olan bölgelere, dürtme ve sırt tarafı ile yapılan kesme hareketleridir. Aynı zamanda kılıç dalında bir seferde sadece bir eskrimci sayı elde edebilmektedir. Bu kurala atak üstünlüğü denmekte ve uygulanmaktadır (Evangelista, 2000).

2.3.7.4 Epe, Kılıç, Flöre Arasındaki Farklar

Eskrimin her silahı kendine özel bir güç, hız ve karakter barındırır. Kılıç, hızlı ve agresif, epe ise ona nazaran daha yavaş ve kontrollü olarak tanımlanabilir. Fakat flöreye bakıldığında bu özelliklerin her ikisini de bünyesinde barındırdığını söylemek mümkündür. Yeri geldiğinde hızlı ve saldırgan, gerektiğinde yavaş ve kontrollü olmak gerekir (Şahin, 2016). Kısaca özetlemek gerekirse, epe ve flörenin bir dürtme silahı olduğu söylenebilir. Fakat kılıç her ikisini de kapsamaktadır. Hem kesme hem de dürtme silahıdır. Atak üstünlüğü olarak adlandırılan kural flöre ve kılıçta uygulanır. Epe de ise böyle bir kural söz konusu değildir. Eskrimde geçerli hedef bölgeler açısından epe baştan ayağa kadar tüm vücudu geçerli tutar. Flöre sadece gövdeyi ve maske sakalını hedef alırken kılıçta baş kısmı gövde ve kollar geçerli hedef bölge olarak sayılmaktadır. Silahların görünümüne bakılacak olursa, flöre ve kılıcın namluları dört köşeli ve oluklu, epenin ise namlu kısmı üçgen şeklinde yine oluklu olarak tasarlanmıştır (Şahin, 2016).

Resim 15: Epe Hedef Bölgeleri

Resim 16: Flöre Hedef Bölgeleri

Resim 17: Kılıç Hedef Bölgeleri

2.3.8 Eskrimde Sayıların Belirlenmesi

Eskrim müsabakalarında, “aparey” adı verilen, zamanı, tuş sayılarını ve tuşların geçerli bölgeye yapılıp yapılmadığını gösteren, elektronik cihazlar kullanılır. Bu cihazların yeşil (1), kırmızı (1) ve beyaz (2) olmak üzere toplam dört lambası vardır. Renkli lambalar geçerli alana gelen tuşları, beyaz lambalar ise geçersiz alana yapılan tuşları gösterir. Tüm maçlar hakem tarafından yönetilir. Hakemin verdiği kararlar doğrultusunda kazanılan sayılar apareye yansıtılır. Pul maçlarında U14, U17, gençler ve büyükler klasmanında 5 tuşa önce ulaşan ya da 3 dakikayı önde tamamlayan eskrimci maçı kazanırken, eleme maçlarında 15 tuşa önce ulaşan ya da 3 periyottan oluşan 9 dakikalık maç süresini önde tamamlayan eskrimci maçı kazanır. U12

klasmanında pul maçlarında 5 tuşa önce ulaşan ya da 3 dakikayı önde tamamlayan eskrimci maçı kazanırken, eleme maçlarında 10 tuşa önce ulaşan ya da 2 periyottan oluşan 6 dakikalık maç süresini önde tamamlayan eskrimci maçı kazanır. U10 klasmanında pul maçlarında 4 tuşa önce ulaşan ya da 2 dakikayı önde tamamlayan eskrimci maçı kazanırken, eleme maçlarında 2 periyottan oluşan 4 dakikalık maç süresini önde tamamlayan eskrimci maçı kazanır. Veteranlar klasmanında pul maçlarında 5 tuşa önce ulaşan ya da 3 dakikayı önde tamamlayan eskrimci maçı kazanırken, eleme maçlarında 10 tuşa önce ulaşan ya da 2 periyottan oluşan 6 dakikalık maç süresini önde tamamlayan eskrimci maçı kazanır (TEF, 2021).

Süre bittiğinde eğer puanlar eşit ise avantaja bırakılır. Hakem tarafından apareyden avantaj lambası tespit edilir. Lamba kırmızı – yeşil arasında yanar söner. Durduğunda hangi renkte kalır ise o rengin tarafındaki sporcu avantaj hakkını kazanır. Bir dakika boyunca hiç tuş yapılamaz ise avantajlı olan sporcu maçı kazanır. Genellikle en uzun süren maçlar epe en kısa süren ise kılıç müsabakaları olmaktadır (TEF, 2021).

2.3.9 Eskrimde Yaş Kategorileri

Müsabakalar; U10, U12, yıldızlar U14, yıldızlar U17, gençler, büyükler ve veteranlar 1, veteranlar 2 ve veteranlar 3 olmak üzere 9 kategoride yapılmaktadır (TEF, 2021).

2021 senesinde, U10 kategorisinde 10 yaş ve altı sporcular, U12 kategorisinde 12 yaş ve altı sporcular, U14 kategorisinde 14 yaş ve altı sporcular, U17 kategorisinde 17 yaş ve altı sporcular, gençler kategorisinde 20 yaş ve altı sporcular, büyükler kategorisinde 21 yaş ve üstü sporcular, veteranlar V1 kategorisinde 40 yaşından büyük ve 50 yaşından küçük sporcular, veteranlar V2 kategorisinde 50 yaşından büyük ve 60 yaşından küçük sporcular, veteranlar V3 kategorisinde 60 yaşında büyük ve 70 yaşından küçük sporcular yarışabilmektedir (TEF, 2021).

Sporcuların kategorilere göre müsabakalarda pullerdeki tuş sayıları, kullanacakları namlu boyutları, eleme müsabakalarındaki süre periyot ve tuş sayıları değişiklik göstermektedir. U10 kategorisinde sıfır (0) numaralı, U12 kategorisinde 2 numaralı, U14, U17, Gençler, Büyükler ve Veteranlar kategorisinde 5 numaralı silah kullanılmaktadır (TEF, 2021).

Pul müsabakalarında U10 kategorisinde 4, U12, U14, U17, Gençler, Büyükler ve Veteranlar kategorisinde tuş sayısı 5 olarak uygulanmaktadır. Eleme müsabakalarında ise U10 kategorisinde 8, U12 kategorisinde 10, U14, U17, Gençler ve Büyükler kategorisinde 15 ve Veteranlar kategorisinde 10 tuş olarak uygulanmaktadır (TEF, 2021).

2018 senesinde uygulamaya konulan bir kurala göre U10 ve U12 kategorisinde pul müsabakaları sonrasında eleme yapılmayacağı belirtilmiştir (TEF, 2021).

2.3.10 Eskrim Sporü İçin Gerekli Nitelikler

Diğer sporlardan farklı olarak eskrimde iki büyük niteliğe ve bunların bileşik, ahenkli çalışmasına gerek vardır. Bunlar fiziksel ve ussal niteliklerdir. Fiziksel nitelikler; dikkat, sürat, dayanma gücüdür. Ussal nitelikler; başarı kararlılığı, yargı, anında karar vermedir. Bu nitelikler daha çok doğuştan kazanılan verilerdir. Bunlar öğretilemez, ancak antrenörün kullanacağı metotla geliştirilir. Bu özelliklerin hepsinin bir arada bulunmasıyla bir şampiyon yetişebilir (Arseven, 1976).

1. Dikkat: Eskrimde bir hareketin düzgün yapılması bütün vücudun ahenkli ve uyumlu hareket etmesine bağlıdır. Silahlı el ile ayağın, teknik koşullara göre, düzenli hareket etmesi eskrim sporunun en önemli kısmıdır.

2. Sürat: Sinir sisteminin düzgün işlemesine ve tepkilerin sonucunda beyinden alınacak kararın, vakit kaybetmeden uygulanmasına bağlıdır. Süratli hareket, dürtüşün en iyi şekilde, incelik, düzgünlük ve maharetle yapılmasıyla sonuçlanmalıdır. Genel olarak organlarımız değişik hızla hareket etmekte, her organa aynı hız verilememektedir. Bazı eskrimcilerin elleri, bazılarının da ayakları daha hızlıdır. Bir eskrimcide her iki yeteneğin bir arada toplanmış olduğunu görmek, az rastlanan bir durumdur.

3. Dayanma Gücü: Eskrim düzenli ve müzik gibi sürekli çalışmayı gerektiren bir spor kolu olduğuna göre teknik ve fizik geliştirmesi antrenörün yapacağı program ve metoda bağlı bulunmaktadır. Teknik ve fizik antrenmanları birleştirmekle elde edilen sonuç sporcuya süreli kuvvet sarfetme yeteneğini verir ve daha fazla verim sağlar ki, buna dayanma gücü denir.

4. Akıl Yürütme: Rakibin oyununu, çözümlene sonucunu taktik kullanmak yoluyla bozmak ve mantık yolu ile alt etmektir.

5. Zamanında Karar Verme: Zamanında karar bir eskrim hareketini en uygun anda yapmak olanağı verir. Bu nitelik doğanın verdiği bir özelliktir, antrenör bunu öğretmez, ancak geliştirir.

6. Azim: Bütün fiziksel ve ussal özellikleri ortaya koymak ve belirtmektir. Yalnız bir maç veya müsabaka kazanmak yeterli değildir (Arseven, 1976).

2.4 KOLEKTİF YETERLİK

Her spor branşında olduğu gibi kazanmak ve en iyi olmak eskrim branşında da oldukça önemlidir. Eskrim sporcularındaki kazanma olgusu, kolektif yeterlik ve sportif performans ilişkisini ortaya çıkarabilir.

Kolektif yeterlik herhangi bir takımın potansiyeli ve yetenekleri nazarında sorumlulukların başarı için paylaşılması ve herkesin üzerine düşeni yapacağına olan inancı olarak tanımlanabilmektedir. Kolektif yeterlik grubun davranışlarını düzenleme, nasıl hareket edeceklerini düşünme ve uygulamaya dair ortak özellik ve beceri ile alakalı paylaştıkları inançtır (Gürçay ve ark., 2009). Kolektif yeterlik, Bandura (1986) tarafından kişinin içinde bulunduğu grubun belirli bir davranışı organize ederek gerçekleştirebilecek yeterliliğine ilişkin inancı olarak tanımlanmıştır (Kılıç ve ark., 2012). Duman (2013) ise kolektif yeterliği bütüncül yardım, yardımlaşmaya dayanan önemli bir unsur olarak değerlendirmiştir (Duman ve ark., 2013). Zaccora (1995) ise kolektif yeterliği bir grubun başarıyı paylaşma yeterliği ve üyelerin üzerine yüklenen beklentiler olarak tanımlamıştır. Kolektif yeterlik takım için çok önemlidir. Çünkü bu kavram bir spor takımının başarısını doğrudan etkilemektedir. Zira takımın bir arada ne kadar iyi çalıştığını ve sporcuların başarıyı ne kadar isteyip inandıklarını kolektif yeterlik göstermektedir. Dolayısıyla kolektif yeterlik ve başarı durumsal karşılaştırmada bir etken olarak rol alır. Bireylerin kolektif yeterliğe duydukları inanç, amaçladıkları sosyal geleceğin türünü, bu alanda ne kadar çabalayacağını ve kolektif gayretlerinin sonuç vermede başarılı olamadığını anladıklarında, gösterecekleri dayanıklılığı etkiler (Kurt, 2012). Bireyin motivasyon düzeyinin tespitinde yeterlik inancı önemli bir rol oynar (Bandura, 1998).

Zaccora (1995) gruplarda kolektif yeterlik inançlarını sargınlığın etkilediği ileri sürülmüştür. Görev sargınlığı yüksek seviyede olan takımların, kolektif yeterlik inançlarının yüksek seviyede olduğu yapılan çalışmalar sonucunda bulunmuştur. Sargınlık ve yeterlik arasında bir ilişki olduğu açıktır. Öyle ki bir takımın kolektif yeterlik inancı yüksek ise sargınlık seviyesi aynı oranda yüksektir. Aynı şekilde sargınlık seviyesinin yüksek olması durumunda o takımın kolektif yeterlik inancında yüksek olduğunu görmek mümkündür (Carron & Hausenblas, 1998).

Araştırmalarda bireylerin sargınlık düzeyleri ve motivasyonları yüksek ise bu durumun iyi performans sergilemelerinde etkili olduğunu ancak grubun motivasyonunun düşük olması durumunda sargınlık ile motivasyonun negatif bir ilişki içerisinde olduğu öne sürülmüştür (Schutz ve ark., 1993). Motivasyon ve performansın, kişinin arzu ettiği amaca ulaşma adına kendinde gördüğü yetenek ve yeterlikleri konusunda inancı ve algısı ile yakından alakalı olduğunu söylemek mümkündür. Öz yeterlik inancı ile kolektif yeterlik inancı çok yakın bir ilişki içerisinde. Grup içerisinde yer alan bireylerin öz yeterlik inançlarının oluşması ile birlikte gruba ait olan kolektif yeterlik inançları başlamış olur. Öz yeterlik inancı etkileyici sosyal iletişim ve model alma gibi yollarla oluşturulmakta ve sürdürülmektedir (Bandura, 1986).

2.5 HEDEF YÖNELİMİ

Tüm bireyler yaşamlarında başarı sahibi olmak ve başarıyla gelen hazzı tatmak isterler. Bu sebeptendir ki sürekli olarak planlar yapılır, uzun ve kısa süreli hedefler koyulur ve bu hedeflere ulaşabilmek için etkinlikler ve çalışmalar yapılır. Hedef yönelimi, bireylerin başarıya ulaşmak adına belirledikleri hedeflerin türleri ve bu hedef doğrultusunda sporcunun ortaya koyduğu çabalar olarak tanımlanabilir. Hedef yönelimi kuramına göre, bireyler hedeflerine ulaştıkları zaman başarı hissi elde ederler. Bu başarı hisleri, hedeflerin başarılması ile elde edilir ve değeri sporcu tarafından hedefin başarılmasına göre verilir (Nicholls ve ark., 1989).

Birçok kişilik araştırması, spor yapan bireylerde başarılı olan sporcuların ortak önemli bir özelliklerinin olduğunu ortaya koymuştur. Bu özellikleri üst düzeyde başarılı olma ihtiyaçlarıdır ve buna başarı gereksinimi

denilmektedir. Başarı algısı her birey için farklılık gösterir. Her birey başarı davranışını kendi tayin etmekle yükümlüdür (Cox, 1998).

Sporcu oyun alanı içinde ortaya çıkardığı performansı her zaman kendi düşünce yapısında değerlendirmeye almaktadır. Bu ortaya koyduğu performansın değerlendirmesinde ele aldığı kriterlere göre kötü veya iyi olarak değerlendirildiği zaman sporcunun hedef yönelimi kuramı açısından bakıldığında baskın yönelimi saptanmaktadır. Hedef yönelim kuramlarından olan görev veya ego yönelimli olma durumu bireyin yaşam değerlendirmesini ve yargılamasını gerektirir (Toros, 2002).

Kişilerdeki değişken davranışların sebebi onların hedef yönelimleri ya da yeteneklerini gösterme ve başarılı olma arzusudur. Fakat sportif yetenekleri yönelimlerini belirlemede, başarıya yükledikleri anlam ön plana çıkmaktadır (Cervello ve ark., 2007).

Nicholls (1989)'a göre, algılanan yeterlilikleri görmek, başarı güdüsünün tamamlayıcı bir özelliğidir. Algılanan bu yeterlilik gelişimsel seviyeler arasında farklılıklar gösterebilmektedir. Genç yaşta yetenek, kişinin geçmiş performansına yani çocukluktan itibaren yaşantısına dayalıdır (Cox & Yoo, 1995). Kişi daha sonra ileriki yaşlarda kendi başarısını diğerlerinin performansı ile kıyaslayarak bir yargıya ulaşır (Toros & Yetim, 2000). Buna sosyal karşılaştırma adı verilir. Bazen, bir sporcunun şampiyon olmasına rağmen çok mutlu olmadığına tanık olunur. Bazen de, bir sporcu beklenilenin altında performans sergiler ve bu durum sonucunda kendini zorlayan rakibini izler, kendi performansına ulaşamadığını anlayıp birinciliği garantilediğinde mutlu olur. İki sporcu da birinci olmasına rağmen farklı davranışlar sergilerler bunun sebebi ise sporcunun eylemindeki asıl başarı hedefini belirlemiş olmasıdır (Özerkan, 2004). Hedef belirleme aşamasında kişilerin belirlediği hedefler ve hedefe varmak için yaptıkları çalışmalar, kişisel motivasyonun bir kaynağıdır. Bu performansı ve verimliliğini geliştirmenin en etkili tekniklerindedir. Bireysel başarı hedef yönelimleriyle performans arasında önemli ve pozitif yönde bir ilişki vardır (Chung & Sung, 1996).

Başarı ve başarısızlık psikolojik bir durumdur. Kişinin başarıyı arayışındaki etkili olma halini yorumlaması temeline dayanmaktadır. Performansa dayalı elde edilen sonuç, sporcunun gayret ve becerisi olarak düşünülürse bu başarı olarak değerlendirilir. Fakat performansa dayalı elde

edilen sonuç sporcunun düşük çabası ve yeteneksizliğine bağlanırsa bu başarısızlık olarak değerlendirilir. Bu sebeple bir kişi için başarılı olarak değerlendirilen sonuç diğer kişi için başarısızlık olarak düşünülebilir. Başarı hedefi yaklaşımı kişinin davranışlarının belirlenmesinde esas başarı hedeflerinin ele alınmasının ne kadar önemli olduğunu açıkça göstermektedir. Kuram başarmada ve hedeflere ulaşmada iki temel yönelim olduğunu öne sürmektedir (Roberts & Roberts, 1992).

Görev ve ego yönelimi olarak belirlenen bu iki yönelim, kişinin yeteneklerini yargılamaları ile ilişkilidir. Görev yönelimli hedeflere sahip olan bireyler; yeni beceri öğrenme, sıkı çalışma, beceri gelişimi ve görevde ustalığı gösterme üzerine odaklanırken; ego yönelimi olan bireyler üstün yeteneklerine, becerilerine yoğunlaşır ve çok daha az çaba harcayarak rakiplerini yenme isteği içindedirler (Tiryaki, 2000).

Hedef yöneliminin bağımsız bu iki etmeni tüm sporcularda bulunur ve bu etmenleri kendi sergilediği derece bireyin hedef yönelimidir. İki etmende, görev düşük - ego düşük, görev düşük - ego yüksek, görev yüksek - ego düşük, görev yüksek - ego yüksek olabilmektedir. Bireylerin başarıyı nasıl yorumladığı, başarı motivasyonu için esas olandır. Bu sebepten, farklı motivasyonel yöntemlerin muhtemel etkisini anlayabilmek için, bireylerin başarıya yükledikleri anlamlar esas alınmalıdır (Ntoumanis & Biddle, 1999).

2.5.1 Görev Yönelimi

Görev yönelimli hedeflere sahip bir sporcu için çalışmak esastır. Sporcuyla tatmin eden başarıya kısa yoldan ulaşmak değil sürekli ve disiplinli çalışarak başarıyı elde etmektir. Bu yönelimli hedeflere sahip olan bireylerde sıkı çalışma, yeni beceri öğrenme ve beceri gelişimi üzerine odaklanma görüldüğü ileri sürülmektedir (Özerkan, 2004).

Başarı gerektiren ortamlarda sporcular bireysel performans tutumu içinde görevlerini yerine getirmek adına yeteneklerini ya da yeterliliklerini yargırlarlar (Mcmanus, 2004). Görev yönelimi olan bireyler performans seviyesini değiştiren çabalarını gördükleri ve sonucunda performans seviyelerinin arttığını gördüklerinde kendilerini başarılı hissederler. Aynı zamanda yeteneklerini geliştirebilmek için kendilerini daha fazla zorlayıcı görevleri isterler. Kolay yapabildikleri becerilerin gelişimlerinde faydalı

olmayacağına inanırlar (Mcmanus, 2004). Başarısızlıktan çekinmez ve korkmazlar. Çünkü yetenek algıları bireylerin kendilerine ait standartlara dayalı olduğu için, kendilerini ego yönelimli bireylere göre daha iyi hissederler ve yüksek algı özellikleri daha gelişmiştir (Weinberg & Gould, 2003).

Görev yöneliminde hedefler kişiseldir ve sonuca odaklı değil, sürece odaklıdır. Sporcu görev yönelimine sahip ise yeteneğini dışsal sebeplere bağlı olarak sergilemez, sporcu için süreç önemlidir. Görev yönelimine sahip bir sporcu diğer sporcularla kıyaslanmak için değil kendi amacına ulaşmak için harekete geçer. Daha çok deneyim ve beceri kazanabilmek için çabalar. Yapılan pek çok araştırmada görev yönelimli hedeflerin sporcuyla pozitif yönde motive ettiği ortaya konmuştur. Bu sporcuların işine daha fazla odaklanan, ilgi duyan ve çok daha fazla çabalayan bireyler oldukları ifade edilmiştir (Murcia ve ark, 2007). Bununla birlikte görev yöneliminin bilgi ve beceri kazanma hedefli ve en iyi performansı gerçekleştirme odaklı olduğu ileri sürülmektedir. Spor psikologları bu yönelimin ego yönelimine göre daha güçlü bir çalışma prensibine dayandığını ve başarısızlıklar karşısında bireyin yılmadığını belirtmektedir. Böylece bu yönelim bireyleri motivasyon eksikliğinden, hüsrana ve hayal kırıklığından korumaktadır (Jagacinski & Nicholls, 1984).

2.5.2 Ego Yönelimi

Ego yönelimi görev odaklı kişilerin aksine, bir görevi yerine getirirken kendi yeteneklerinden endişe duymaktadır. Ego yönelimli bireyler gayretlerini ve yeteneklerini farklı biçimde göstermektedirler. Bu bireyler rakipleriyle aynı düzeye gelmek için ortaya onlardan daha çok bir çaba koyarlarsa kendilerini diğerlerinden daha az yetenekli olarak görmektedirler. Bu düşünce sistemine göre, ego yönelimi olan bireyler diğer bireylerden daha az gayret ile daha iyisini başarırlarsa kendilerini rakiplerinden daha başarılı olarak görecektirler. Ego yönelimi olan bireyler geri planda olmayı önlemeyi başkalarından üstün olma olarak anlamlandırmaktadırlar. Yapılan araştırmalarda ego yönelimi olan bireylerin başarılı olma uğruna uyumlu olmayan davranışları özümseme eğiliminde oldukları kanıtlanmıştır (Mcmanus, 2004). Bu yönetime sahip bireyler her ne olursa olsun

diğerlerinden altta kalmamayı ve başkalarından üstün olmayı başarılı olmaktan daha fazla önemserler (Mcmanus, 2004).

Ego yönelimi olan sporcular kendilerini kanıtladıklarında başarılı olduklarını düşünürler. Bireylerin hedefleri, kendi yeteneklerini başkalarına göstermek ve diğerlerinden daha iyi bir performans sergileyebilmektir (Stoeber ve ark., 2008). Başarı hissi sporculara başkalarına üstünlük sağladıklarında gelir. Bu sporcular için en iyisi olmak bir zevktir, devamlı olarak en iyi olmayı arzu ederler. Sporcu başarı elde edemezse veyahut rakiplerini kendinden üstün olarak görürse spora devam etmeyebilir (Toros & Koruç, 2005). Çünkü ego yönelimli sporcular başarı elde edemediğinde olumsuz duygulara kapılır ve zorlayan görevlerden kaçınır (Mcmanus, 2004). Bir yarışma içerisinde, sporcu ego yönelimli ise kendi elde ettiği başarısını rakibinin başarısı ile karşılaştırır. Bu sebeple başarısızlık ya da başarı durumunda birey, ya "yeteneksizim" ya da "yetenekliyim" kanısına varır (Özerkan, 2004). Öncelikle bilinmelidir ki katılan yarışmacıların yarısından çoğu kaybedecektir. Ego yönelimli bireylerin bu durumda çalışmaları bırakmayı, gayretlerini azaltmaları ve çeşitli bahaneler üretmeleri olası bir ihtimaldir. Başarı elde edebileceğine kesinlikle inandıkları alanlara yönelir ve böylece kendi öz değerlerine sahip çıktıklarını düşünürler (Weinberg & Gould, 2003).

2.6 İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.6.1 Kolektif Yeterlik İle İlgili Araştırmalar

Sezer (2016) genç sporcularda takım sargınlığı ve kolektif yeterlik inançlarını incelemiştir. Araştırmaya takım sporları (basketbol, voleybol ve futbol) altyapı liglerinde mücadele eden 180 erkek ve 70 kadın sporcu olmak üzere toplam 250 sporcu katılmıştır. Sporcuların kolektif yeterlik inançlarını değerlendirmek üzere Kolektif Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Sporcuların kolektif yeterlik inançlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Kadın sporcuların kolektif yeterlik inançlarına ilişkin ortalama puanlarının erkek sporculardan daha yüksek olduğu fakat farkın oldukça düşük olduğunu tespit etmiştir. Genç sporcuların kolektif yeterlik inançlarının takımda bulunma sürelerine göre incelemesi sonucunda anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir. Sporcuların kolektif yeterlik puanının,

sporcuların yaş ortalaması arttıkça yükseldiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda, sporcunun yaşı ile birlikte takımının özneliklerini daha iyi değerlendirebileceği, takım arkadaşlarının bireysel becerilerini daha belirgin şekilde anlamlandırabileceğini ifade edilmiştir.

Akarcalı (2018) zihinsel antrenman tekniklerinin 15-16 yaş arası erkek basketbolcularda kolektif yeterlik ve bireysel performansa etkisinin incelemiştir. Bu çalışma ligde oynayan 15-16 yaş aralığında bulunan 5 oyuncu ile yapılmıştır. Çalışmada katılımcılara Kolektif Yeterlik Ölçeği ve kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Bununla birlikte, katılımcılar 5 haftalık bir zihinsel antrenman programına dahil edilmiştir. Araştırma sonucunda sporcuların kolektif yeterliklerinin hemen hemen aynı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum yapılan çalışmanın kolektif yeterlik üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını göstermektedir. Zihinsel antrenman tekniklerinin uygulanmasından sonra hem bireysel performans istatistikleri hem de ölçek çalışmaları ön-test ve son-test değerleri arasında anlamlı bir fark çıkmamasının en büyük sebebinin hem katılımcı sayısı hem de oynanan maç sayısına bağlı olarak oluşan veri azlığı olabileceği belirtilmiştir.

Wissal ve Nouredine (2017) Tunus spor takımlarında uyum ve kolektif yeterlilik arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırmaya Tunus'daki 18 amatör spor takımından toplam 463 sporcu katılım sağlamıştır. Uyum ve kolektif yeterlik boyutları arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu ancak kolektif yeterliğin, sosyal uyumdan çok görev uyumuyla ilgili olduğu tespit edilmiştir. Daha yüksek düzeyde bir görev uyumuna sahip sporcuların daha yüksek kolektif yeterlikleri olduğu tespit edilmiştir.

2.6.2 Hedef Yönelimi İle İlgili Araştırmalar

Balkis (2019) elit seviyedeki tenisçilerin görev ve ego yönelimi hedeflerinin başarı motivasyonlarına etkisini incelemiştir. Araştırmaya yaş aralığı 10 yaş ve altı ile 19 yaş ve üzerinde bulunan 103 kadın 150 erkek olmak üzere toplam 253 tenis sporcusu dahil edilmiştir. Araştırmaya katılan tenis oyuncularının görev ve ego yönelimlerinin belirlenmesinde Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği kullanılmıştır. Araştırmaya katılan tenis sporcularının hedef yönelimlerinin cinsiyet değişkenine ve spor yapma yaşı değişkenine göre anlamlı bir farklılık olmadığı, yaş değişkeni ve eğitim

düzeyi değişkenine göre ise anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, 10 yaş ve altı grupta bulunan tenisçilerin görev yönelimlerinin 15-16 yaş grubunda bulunan tenisçilerden anlamlı düzeyde daha düşük olduğu, buna karşılık 10 yaş ve altı grupta bulunan tenisçilerin ego yönelimlerinin 15-16 yaş grubunda bulunan tenisçilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Eğitim düzeyi değişkenine göre elde edilen sonuçlara göre ilkokul düzeyindeki tenisçilerin görev yönelimli olma düzeylerinin lise düzeyindeki tenisçilerden anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ego yönelimi alt boyutunda ise ortaokul düzeyindeki tenisçiler ile kıyaslandığı zaman ilkokul düzeyindeki tenisçilerin ego yönelimlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Karaca (2018) üniversiteler arası spor müsabakalarında yarışan sporcuların hedef yönelimlerini çeşitli değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmada çeşitli spor branşlarından 226 sporcuya ölçek uygulanmıştır. Araştırmada görev ve ego yönelimi alt boyutlarının incelenmesi sonucu; cinsiyet değişkenine göre kadın katılımcıların erkeklere göre ortalama puanları yüksek olduğu, takım veya bireysel spor yapma durumuna göre takım sporu yapan katılımcıların görev yönelimi hedeflerinin yüksek olduğu, bireysel spor yapan katılımcıların ise ego yöneliminin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bölüm değişkenine göre hedef yönelimleri incelendiğinde; ego ve görev yönelimi alt boyutunda, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü ve spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerine göre görev yönelimi hedef puanlarının daha yüksek olduğu buna karşın ego yönelimli hedeflerde ise spor yöneticiliği bölümü öğrencilerinin beden eğitimi ve spor öğretmenliği ve antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerine göre puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yaş değişkenine göre hedef yönelimlerinin incelenmesi sonucunda katılımcıların yaşı ilerledikçe hedef yönelimlerinin de yükseldiği tespit edilmiştir. Spor deneyim süresinin artması durumunda ise görev yönelimli hedeflerinin arttığı fakat ego yönelimli hedeflerin ise azaldığı saptanmıştır.

Onan (2017) profesyonel futbolcuların antrenman öncesi ve sonrası performans beklenti ve değerlendirmeleri ile benlik saygısı, zihinsel dayanıklılık ve ego ve görev yönelimi arasındaki ilişkiyi incelemiştir.

Çalışmaya, Eyüpspor A takım futbolcularından 23 gönüllü sporcu katılmıştır. Futbolcuların ilk hafta antrenman öncesi ve sonrası, sekiz haftalık antrenman öncesi ve sonrası, performans beklenti ve değerlendirme puanları ile sporda görev ve ego yönelimi ölçeği puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Toros ve Duvan (2011) Eskrimcilerde algılanan antrenörlük davranışı, kolektif yeterlik ve hedef yönelimleri arasındaki ilişki'yi incelemiştir. Araştırmanın örneklem grubunu 2009-2010 sezonunda Eskrim Şampiyonasına katılan 141 eskrimci oluşturmuştur. Araştırma sonucunda katılımcıların görev yönelimleri ile eğitim-öğretim davranışı, demokratik davranış, sosyal destek ve ödüllendirici davranış puanları arasında, ego yönelimleri ile otoriter davranış, sosyal destek puanları arasında anlamlı pozitif bir ilişki belirlenmiştir.

Toros (2002) elit ve elit olmayan erkek basketbolcularda hedef yönelimi, güdüsel (motivasyonel) iklim ve yaşam doyumunu incelemiştir. Çalışmaya basketbol 1. liginde oynayan 148 elit basketbolcu ve 2. ligde oynayan 88 elit olmayan basketbolcu katılmıştır. Araştırmaya katılan elit ve elit olmayan erkek basketbolculardan performans iklimi ve ego yönelimi yüksek olanların yaşamdan daha çok haz aldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca görev yönelimi ve ego yönelimi ile performans iklimi arasında anlamlı ilişkiler olduğu belirlenmiştir.

Lochbaum, M. R., Stevenson, S., Hilario, D., Surlles, J. ve Havenar, J. (2008) Kadın egzersiz katılımcıları için başarı hedef profillerini incelemiştir. Araştırmaya 18-34 yaş aralığında 611 kadın katılmıştır. Egzersiz yapan kadınların görev yönelim seviyeleri yapmayan bireylerden yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca daha uzun süredir egzersiz yapan kadınların görev yönelim seviyelerinin de daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durum egzersizin görev yönelimindeki etkisini göstermektedir. Fakat ego yönelim seviyelerinde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM 3

3 YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Türkiye Eskrim Federasyonu'na bağlı aktif lisanslı eskrim sporcusu olan ve aynı zamanda lise ve üniversitede öğrenim gören bireylerin, sosyal yapı özelliklerinin kolektif yeterlik ve hedef yönelimlerine olan etkisinin incelendiği bu araştırmada, nicel gözleme dayalı betimsel (tarama) araştırma modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2017).

3.2 Evren ve Örneklem

Çalışma evrenini Türkiye Eskrim Federasyonu klasmanlarında yer alan aktif lisanslı lise ve üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Türkiye Eskrim Federasyonu'ndan elde edilen resmi verilere göre araştırmanın evreni Türkiye'de lise ve üniversitede öğrenci olan ve aktif lisanslı eskrim sporcu sayısı dikkate alındığında 616 olarak bildirilmiştir. Örneklem seçiminde 0,05 tolerans gösterilebilir hata için 11.000 kişiden oluşan bir evrenden 375 kişiden oluşacak bir örneklem yeterlidir (Ural & Kılıç, 2005). Bu bağlamda, araştırmanın örneklemi evrenden tesadüfi örneklem yöntemiyle seçilen 302 eskrim sporcusu oluşturmuştur. Sporcuların sosyo demografik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Eskrim Sporcularının Demografik Özellikleri

Sosyo-Demografik Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Erkek	151	50,0
	Kadın	151	50,0
Eğitim Durumu	Lise	132	43,7
	Üniversite	170	56,3
Ailede Başka Eskrimci Var Mı?	Var	99	32,8
	Yok	203	67,2
Milli Sporcu	Evet	129	42,7
	Hayır	173	57,3
El Tercih	Sağ	263	87,1
	Sol	39	12,9
Baba Eğitim Durumu	Lise ve altı	132	43,7
	Üniversite ve üstü	170	56,3
Anne Eğitim Durumu	Lise ve altı	161	53,3
	Üniversite ve üstü	141	46,7
Yaş	14-15	93	30,8
	16-18	95	34,5
	19 yaş ve üstü	114	37,7
Baba Mesleği	Kamu	125	41,1
	Özel	134	44,4
	Çalışmıyor	43	14,5
Anne Mesleği	Kamu	98	32,5
	Özel	48	15,8
	Çalışmıyor	156	51,7
Eskrim Sporuna Devam Etme Durumu	1-2 yıl	46	15,2
	3-5 yıl	83	27,5
	6 yıl ve üstü	173	57,3
Branş	Epe	174	57,6
	Flöre	70	23,2
	Kılıç	58	19,2
Hobi	Fiziksel	135	44,7
	Sosyal	28	9,3
	Zihinsel	139	46,0
Kardeş Sayısı	1	64	21,2
	2	145	48,0
	3	58	19,2
	4 ve üzeri	35	11,6
Aylık Harcama	Harcamam	67	22,2
	1-100 TL	32	10,6
	101-300 TL	98	32,5
	301-750 TL	75	24,8
	751 TL ve üstü	30	9,9
İlk Ekipman Harcaması	Harcamadım	59	19,5
	100-1000 TL	61	20,2
	1001-1750 TL	52	17,2
	1751-2800 TL	60	19,9
	2801 TL ve üstü	70	23,2
Aile Aylık Geliri	2401-4000 TL	69	22,8
	4001-5500 TL	56	18,5
	5501-7000 TL	45	14,9
	7001-8500 TL	40	13,2
	8501-10000 TL	33	10,9
	10000 TL ve üstü	59	19,5
Coğrafi Bölge	Marmara	45	14,9
	Karadeniz	26	8,6
	İç Anadolu	114	37,7
	Ege	39	12,9
	Doğu Anadolu	7	2,3
	Akdeniz	51	16,9
	Güneydoğu Anadolu	20	6,6

3.3 Veri Toplama Aracı

Araştırmaya katılan eskrim sporcularının sosyal yapı özelliklerini ölçmek için "Demografik Bilgi Formu", kolektif yeterliklerini ölçmek için "Kolektif Yeterlik Ölçeği" ve hedef yönelimlerini ölçmek için "Sporda Görev ve Ego Yönelim Ölçeği" kullanılmıştır.

3.3.1 Demografik Bilgi Formu

Çalışmaya katılan sporcularla ilgili bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan demografik bilgi formu, sporcuların cinsiyeti, eğitim durumu, ailede kendisinden başka eskrim sporu yapan bireyin olup olmadığı, milli sporcu olup olmaması, el tercihi (sol, sağ), anne ve babanın eğitim düzeyi, yaşı, anne ve babanın mesleği, eskrim sporuna devam etme süresi, branşı (epe, flöre, kılıç), hobileri, kardeş sayısı, eskrim sporu için aylık harcaması, ilk eskrim sporuna başladığındaki ekipman masrafları, ailenin toplam geliri, yaşadığı bölge bilgilerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır.

3.3.2 Kolektif Yeterlik Ölçeği

Kolektif Yeterlik Ölçeği, bireyin üyesi olduğu grubun kapasitesine duyduğu inancı ölçmek amacı ile Riggs, Warka, Babasa, Betancourt ve Hooker (1994) tarafından geliştirilmiş, Türk sporcular için uyarlanması Öcel (2002) tarafından yapılmıştır. 5'li likert tipi ölçek toplam 7 maddeden oluşmaktadır. Maddeler için işaretlenen sayısal değerler toplanarak tek bir yeterlik puanı elde edilmektedir. Toplam puandaki artış yüksek bir kolektif yeterlik inancını ifade etmektedir. Faktör analizi çalışmasında madde faktör yüklerinin 0.65 ile 0.87 arasında değiştiği tespit edilmiştir. Ölçeğin iç tutarlık değerleri 0.70 olarak hesaplanmıştır.

3.3.3 Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği

Duda (1989) tarafından hedef belirlemede bireysel farklılıkları ortaya çıkarmak amacıyla geliştirilen "Sporda Görev ve Ego Yönelimi Ölçeği" nin Türk sporcuları için uyarlanması Toros (2004) tarafından yapılan ölçek kullanılmıştır. 5'li likert tipi ölçek 7'si görev, 6'sı ego yönelimi olmak üzere

13 maddeden oluşmaktadır. Ölçekteki 2-5-7-8-10-12-13. maddeler görev yönelimini, 1-3-4-6-9-11 maddeler ise ego yönelimini ifade etmektedir. Ölçeğin alt boyutlarının güvenirlik katsayısı görev yönelimi için 0,87, ego yönelimi için 0,85 ve ölçek geneli için 0,86 olarak tespit edilmiştir. Üç haftalık test tekrar test güvenirliğinin görev yönelimi için 0,65, ego yönelimi için 0,72 olarak belirlenmiştir.

3.4 Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 22 istatistik paket programı kullanılmıştır. Verilerin normallik analizi skewness (çarpıklık), kurtosis (basıklık) değerlerinin incelendiği analitik test yöntemi kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım olduğu tespit edilmiştir. Analizlerde; ölçekler arası ilişkinin belirlenmesi için Pearson Korelasyon testi, ikili karşılaştırmalar için bağımsız örneklem T testi, çoklu karşılaştırmalar için tek yönlü varyans analizi (Anova) testi uygulanmıştır. Anlamlı farklılık gösteren gruplarda farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla; homojen dağıldığı tespit edilen gruplarda Tukey post hoc testi ve homojen dağılmadığı tespit edilen gruplarda Tamhane's post hoc testi yapılmıştır.

BÖLÜM 4

4 BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan eskrim sporcularından ölçekler aracılığı ile toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

4.1 Ölçek Cronbach Alpha (Güvenirlilik) Değerleri

Ölçeğin cronbach alpha değerleri; Kolektif yeterlik= (.719), görev yönelimi alt boyutu= (.818), ego yönelimi alt boyutu= (.831), toplam hedef yönelimi ölçeği= (.830) olarak saptanmıştır.

4.2 Verilerin Normallik Analizi

Verilerin normallik analizi için Skewness ve Kurtosis değerlerine bakılmıştır. Skewness ve Kurtosis değerleri Tablo 2'de gösterilmiştir.

Tablo 2: Verilerin Normallik Analizi

	Skewness	Kurtosis
Kolektif Yeterlik	,718	,102
Görev Yönelimi	-,543	-,332
Ego Yönelimi	-,140	-,505
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	-,286	,012

Veriler -1,5 ila +1,5 arasında skewness (çarpıklık), kurtosis (basıklık) değerleri aldığından dolayı normal dağılım göstermiştir (Tabachnick, Fidell & Ullman, 2007).

4.3 Eskrim Sporcularının Sosyo-Demografik Özellikleri

Eskrim sporcularının sosyal yapı özelliklerini tespit etmek amacıyla 23 sorudan oluşan Sosyo-Demografik bilgi formu kullanılmıştır. Sosyal yapı özelliklerinin belirlendiği sosyo-demografik bilgi formu Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3: Sosyo-Demografik Bilgi Formu

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Erkek	151	50,0
	Kadın	151	50,0
Eğitim Durumu	Lise	132	43,7
	Üniversite	170	56,3
Ailede Başka Eskrimci Var Mı?	Var	99	32,8
	Yok	203	67,2
Milli Sporcu	Evet	129	42,7
	Hayır	173	57,3
El Tercihi	Sağ	263	87,1
	Sol	39	12,9
Baba Eğitim Durumu	Lise ve altı	132	43,7
	Üniversite ve üstü	170	56,3
Anne Eğitim Durumu	Lise ve altı	161	53,3
	Üniversite ve üstü	141	46,7
Yaş	14-15	93	30,8
	16-18	95	34,5
	19 yaş ve üstü	114	37,7
Baba Mesleği	Kamu	125	41,1
	Özel	134	44,4
	Çalışmıyor	43	14,5
Anne Mesleği	Kamu	98	32,5
	Özel	48	15,8
	Çalışmıyor	156	51,7
Eskrim Sporuna Devam Etme Süresi	1-2 yıl	46	15,2
	3-5 yıl	83	27,5
	6 yıl ve üstü	173	57,3
Branş	Epe	174	57,6
	Flöre	70	23,2
	Kılıç	58	19,2
Hobi	Fiziksel	135	44,7
	Sosyal	28	9,3
	Zihinsel	139	46,0
Kardeş Sayısı	1	64	21,2
	2	145	48,0
	3	58	19,2
	4 ve üstü	35	11,6
Eskrim Sporuna Devam Etme Süresi İçin Aylık Harcaması	Harcamam	67	22,2
	1-100 TL	32	10,6
	101-300 TL	98	32,5
	301-750 TL	75	24,8
	751 TL ve üstü	30	9,9
İlk Ekipman Harcaması	Harcamadım	59	19,5
	100-1000 TL	61	20,2
	1001-1750 TL	52	17,2
	1751-2800 TL	60	19,9
	2801 TL ve üstü	70	23,2
Aile Aylık Geliri	2401-4000 TL	69	22,8
	4001-5500 TL	56	18,5
	5501-7000 TL	45	14,9
	7001-8500 TL	40	13,2
	8501-10000 TL	33	10,9
	10000 TL ve üstü	59	19,5
Coğrafi Bölge	Marmara	45	14,9
	Karadeniz	26	8,6
	İç Anadolu	114	37,7
	Ege	39	12,9
	Doğu Anadolu	7	2,3
	Akdeniz	51	16,9
Güneydoğu Anadolu	20	6,6	

Tablo 3 incelendiğinde araştırmaya katılan sporcuların; %50 (n=151)'si erkek %50 (n=151)'si kadın katılımcılardan oluşmaktadır. Katılımcıların eğitim düzeylerine bakıldığında ise %43,7 (n=132)'sinin lise düzeyi eğitim derecesine, %56,3 (n=170)'ünün üniversite düzeyi eğitim derecesine sahip olduğu; ailesinde kendisi dışında eskrim sporu yapan olup olmadığına bakıldığında %32,8 (n= 99)'inin ailesinde kendisi dışında eskrim sporu yapan olduğu, %67,2 (n= 203)' sinin olmadığı; millik durumlarına bakıldığında %42,7 (n= 129)'sinin milli sporcu olduğu, %57,3 (n=173)'ünün olmadığı; hangi ellerini kullandıklarına bakıldığında %87,1 (n= 263)'inin sağ elini, %12,9 (n= 39)'unun sol elini kullandığı; babalarının eğitim düzeyi incelendiğinde %43,7 (n= 132)'sinin lise ve altı eğitim düzeyine, %56,3 (n= 170)'ünün üniversite ve üstü eğitim düzeyine sahip olduğu; annelerinin eğitim düzeyi incelendiğinde %53,3 (n= 161)'ünün lise ve altı eğitim düzeyine, %46,7 (n= 141)'sinin ise üniversite ve üstü eğitim düzeyine sahip olduğu; yaş değişkeni incelendiğinde %30,8 (n= 93)'inin 14-15 yaş, %34,5 (n= 95)'inin 16-18 yaş ve %37,7 (n= 114)' sinin 19 yaş ve üzeri olduğu; babalarının mesleği incelendiğinde %41,1 (n= 125)'i kamuda, %44,4 (n= 134)'ü özel sektörde çalışırken %14,5 (n= 43)'ünün çalışmadığı; annelerinin mesleği incelendiğinde %32,5 (n= 98)'i kamuda, %15,8 (n= 134)'i özel sektörde çalışırken %51,7 (n= 156)'sinin çalışmadığı; eskrim sporuna devam etme süreleri incelendiğinde %15,2 (n= 46)'sinin 1-2 yıl, %27,5 (n= 83)' inin 3-5 yıl, %57,3 (n= 173)'ünün 6 yıl ve üzeri süredir eskrim yaptığı; eskrim branşları incelendiğinde %57,6 (n= 174)'sının epe, %23,2 (n= 70)'sinin flöre ve %19,2 (n= 58)'sinin kılıç branşında yarışmalara katıldığı; hobileri incelendiğinde %44,7 (n= 135)'si fiziksel hobi, %9,3 (n= 28)'ü sosyal hobi ile ilgilenirken %46 (n= 139)'sının zihinsel hobilerle ilgilendiği; kardeş sayısı incelendiğinde %21,2 (n= 64)'sinin tek kardeş, %48 (n= 145)'inin iki kardeş, %19,2 (n=58)'inin üç kardeş, %11,6 (n= 35)'sının da 4 ve üzeri kardeşe sahip olduğu; eskrim sporu için aylık harcama durumları incelendiğinde %65,3 (n= 197)'ünün 300 TL ve altı, %34,7 (n= 130)'sinin 751 TL ve üstü harcama yaptıkları; eskrim sporuna başladıklarında ilk ekipman masrafları incelendiğinde %56,9 (n= 172)'unun 1750 TL ve altı, %43,1 (n= 130)'inin 1751 TL ve üstü harcama yaptıkları; ailelerinin aylık toplam geliri incelendiğinde %56,2 (n=170)'sinin 7000 TL ve altı, %43,6 (n= 132)'sının

7001 TL ve üzeri geliri olduğu; yaşadıkları coğrafi bölge incelendiğinde %14,9 (n=45)'unun Marmara Bölgesinde, %8,6 (n= 26)'sının Karadeniz Bölgesinde, %37,7 (n= 114)'sinin İç Anadolu Bölgesinde, %12,9 (n= 39)'unun Ege Bölgesinde, %2,3 (n= 7)'ünün Doğu Anadolu Bölgesinde, %16,9 (n= 51)'unun Akdeniz Bölgesinde, %6,6 (n= 20)'sının Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yaşamakta oldukları tespit edilmiştir.

4.4 Cinsiyet Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif

Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, cinsiyet değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonuçları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4: Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T testi

	Grup	N	\bar{x}	SD.	T	P
Kolektif Yeterlik	Erkek	151	2,56	,553	1,023	,307
	Kadın	151	2,49	,601		
Görev Yönelimi	Erkek	151	4,17	,600	,364	,716
	Kadın	151	4,15	,706		
Ego Yönelimi	Erkek	151	3,27	,868	1,113	,266
	Kadın	151	3,14	1,05		
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	Erkek	151	3,75	,568	,965	,335
	Kadın	151	3,68	,714		

*p<.05

Cinsiyet değişkeni durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

4.5 Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif

Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, eğitim durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonuçları Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5: Eğitim Durumu Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T Testi

	Grup	N	\bar{x}	SD.	T	P
Kolektif Yeterlik	Lise	183	2,45	,543	-3,907	,000*
	Üniversite	119	2,68	,596		
Görev Yönelimi	Lise	183	4,16	,658	,015	,988
	Üniversite	119	4,16	,651		
Ego Yönelimi	Lise	183	3,19	,922	-,367	,708
	Üniversite	119	3,23	1,03		
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	Lise	183	3,71	,613	-,240	,811
	Üniversite	119	3,73	,694		

*p<.05

Eğitim durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonucunda kolektif yeterlikte anlamlı bir farklılık tespit edilirken ($p=000<.05$) hedef yönelimi ölçeği ve alt boyutlarında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.6 Ailede Başka Lisanslı Eskrim Sporcusu Var Mı Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, ailede başka lisanslı eskrim sporcusu var mı durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6: Ailede Başka Lisanslı Eskrim Sporcusu Var Mı Durumu Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T Testi

	Grup	N	\bar{x}	SD.	T	P
Kolektif Yeterlik	Var	99	2,65	,644	2,697	,007*
	Yok	203	2,46	,534		
Görev Yönelimi	Var	99	4,09	,619	-1,279	,203
	Yok	203	4,19	,634		
Ego Yönelimi	Var	99	3,22	,878	,194	,846
	Yok	203	3,20	1,00		
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	Var	99	3,69	,650	-,581	,562
	Yok	203	3,73	,644		

*p<.05

Ailede başka lisanslı eskrim sporcusu var mı durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi kolektif yeterlikte anlamlı bir farklılık tespit edilirken ($p=007<.05$) hedef yönelimi ölçeği ve alt boyutlarında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.7 Milli Sporcu Musunuz Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, milli sporcu musunuz durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonuçları Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7: Milli Sporcu Musunuz Durumu Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T Testi

	Grup	N	\bar{x}	SD.	T	P
Kolektif Yeterlik	Evet	129	2,50	,576	-,710	,478
	Hayır	173	2,54	,580		
Görev Yönelimi	Evet	129	4,09	,711	-1,718	,087
	Hayır	173	4,22	,605		
Ego Yönelimi	Evet	129	3,22	,990	,156	,876
	Hayır	173	3,20	,948		
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	Evet	129	3,68	,726	-,840	,402
	Hayır	173	3,75	,578		

* $p<.05$

Milli sporcu olup olmama durumu değişkenine göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.8 El Tercihi Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, el tercihi durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8: El Tercihi Durumu Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T Testi

	Grup	N	\bar{x}	SD.	T	P
Kolektif Yeterlik	Sağ	263	2,51	,579	-,631	,531
	Sol	39	2,58	,578		
Görev Yönelimi	Sağ	263	4,13	,667	-1,995	,047*
	Sol	39	4,35	,528		
Ego Yönelimi	Sağ	263	3,17	,969	-1,702	,095
	Sol	39	3,44	,910		
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	Sağ	263	3,69	,655	-2,573	,013*
	Sol	39	3,93	,536		

*p<.05

El tercihi durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonucunda görev yönelimi alt boyutu ($p=.047<.05$) ve toplam hedef yönelimi ölçeğinde ($p=.013<.05$) anlamlı bir farklılık tespit edilirken kolektif yeterlik ölçeği ve ego yönelimi alt boyutunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.9 Babanın Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim

Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, babanın eğitim durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonuçları Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9: Babanın Eğitim Durumu Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T Testi

	Grup	N	\bar{x}	SD.	T	P
Kolektif Yeterlik	Lise ve öncesi	132	2,50	,638	-,497	,619
	Üniversite ve sonrası	170	2,54	,528		
Görev Yönelimi	Lise ve öncesi	132	4,15	,682	-,259	,796
	Üniversite ve sonrası	170	4,17	,634		
Ego Yönelimi	Lise ve öncesi	132	3,21	1,03	,040	,968
	Üniversite ve sonrası	170	3,20	,906		
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	Lise ve öncesi	132	3,71	,719	-,103	,918
	Üniversite ve sonrası	170	3,72	,584		

*p<.05

Babanın eğitim durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.10 Annenin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, annenin eğitim durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10: Annenin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T Testi

	Grup	N	\bar{x}	SD.	T	P
Kolektif Yeterlik	Lise ve öncesi	161	2,56	,634	1,285	,200
	Üniversite ve sonrası	141	2,48	,504		
Görev Yönelimi	Lise ve öncesi	132	4,19	,658	-754	,451
	Üniversite ve sonrası	170	4,13	,650		
Ego Yönelimi	Lise ve öncesi	132	3,19	1,02	-,271	,786
	Üniversite ve sonrası	170	3,22	,893		
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	Lise ve öncesi	132	3,73	,695	,225	,822
	Üniversite ve sonrası	170	3,71	,585		

*p<.05

Anne eğitim durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan bağımsız örneklem T testi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.11 Yaş Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, yaş durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11: Yaş Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)

	Grup	N	\bar{x}	SD.	F	P	Anlamlı Farklar
Kolektif Yeterlik	A 14-15 yaş	93	2,33	,467	8,567	,000*	A<B,C
	B 16-18 yaş	95	2,57	,590			
	C 19 yaş ve üstü	114	2,64	,612			
Görev Yönelimi	A 14-15 yaş	93	4,16	,672	,026	,974	
	B 16-18 yaş	95	4,17	,630			
	C 19 yaş ve üstü	114	4,15	,665			
Ego Yönelimi	A 14-15 yaş	93	3,08	,900	1,350	,261	
	B 16-18 yaş	95	3,30	,941			
	C 19 yaş ve üstü	114	3,23	1,03			
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	A 14-15 yaş	93	3,66	,585	,692	,502	
	B 16-18 yaş	95	3,77	,632			
	C 19 yaş ve üstü	114	3,73	,702			

*p<.05

Yaş durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda kolektif yeterlik ölçeğinde anlamlı bir farklılık tespit edilirken ($p=.000<.05$) hedef yönelimi ölçeği toplamı ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla varyansların homojenliği ön koşulu denetlenmiş ve varyansların homojen dağılmadığı tespit edilmiştir ($L=4,537$ $p=,011$). Bu yüzden Tamhane's post hoc testi yapılmış ve anlamlı farklılığın 19 yaş ve üzeri ile diğer gruplar arasından kaynaklandığı saptanmıştır.

4.12 Babanın Mesleği Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, babanın eğitim durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları Tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12: Babanın Mesleği Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)

	Grup	N	\bar{x}	SD.	F	P	Anlamlı Farklar
Kolektif Yeterlik	A Kamu	125	2,62	,567	2,685	,070	
	B Özel	134	2,46	,564			
	C Çalışmıyor	43	2,45	,636			
Görev Yönelimi	A Kamu	125	4,15	,612	,239	,788	
	B Özel	134	4,18	,683			
	C Çalışmıyor	43	4,10	,698			
Ego Yönelimi	A Kamu	125	3,22	,900	1,048	,352	
	B Özel	134	3,26	,929			
	C Çalışmıyor	43	3,01	1,22			
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	A Kamu	125	3,72	,563	,928	,396	
	B Özel	134	3,75	,657			
	C Çalışmıyor	43	3,60	,816			

*p<.05

Babanın mesleği durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anava) testi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.13 Annenin Mesleği Durumu Değişkenine Göre Eskrim

Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, annenin eğitim durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları Tablo 13'de verilmiştir.

Tablo 13: Annenin Mesleği Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)

	Grup	N	\bar{x}	SD.	F	P	Anlamlı Farklar
Kolektif Yeterlik	A Kamu	98	2,45	,530	1,202	,302	
	B Özel	48	2,54	,580			
	C Çalışmıyor	156	2,57	,603			
Görev Yönelimi	A Kamu	98	4,21	,584	,360	,698	
	B Özel	48	4,14	,610			
	C Çalışmıyor	156	4,14	,707			
Ego Yönelimi	A Kamu	98	3,27	,965	,551	,577	
	B Özel	48	3,25	,808			
	C Çalışmıyor	156	3,15	1,01			
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	A Kamu	98	3,78	,577	,628	,534	
	B Özel	48	3,73	,535			
	C Çalışmıyor	156	3,68	,714			

*p<.05

Annenin mesleği durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) testi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.14 Eskrim Sporuna Devam Etme Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, eskrim sporuna devam etme durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları Tablo 14'de verilmiştir.

Tablo 14: Eskrim Sporuna Devam Etme Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)

	Grup	N	\bar{x}	SD.	F	P	Anlamlı Farklar
Kolektif Yeterlik	A 1-2 yıl	46	2,49	,530	,155	,857	
	B 3-5 yıl	83	2,51	,580			
	C 5 yıl ve üzeri	173	2,54	,603			
Görev Yönelimi	A 1-2 yıl	46	4,29	,584	1,026	,360	
	B 3-5 yıl	83	4,13	,610			
	C 5 yıl ve üzeri	173	4,14	,707			
Ego Yönelimi	A 1-2 yıl	46	3,16	,965	,191	,826	
	B 3-5 yıl	83	3,26	,808			
	C 5 yıl ve üzeri	173	3,19	1,01			
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	A 1-2 yıl	46	3,77	,577	,192	,826	
	B 3-5 yıl	83	3,73	,535			
	C 5 yıl ve üzeri	173	3,70	,714			

*p<.05

Eskrim sporuna devam etme durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) testi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.15 Eskrim Branşı (Epe, Flöre, Kılıç) Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, eskrim branşı durumu (epe, flöre, kılıç) değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları Tablo 15'de verilmiştir.

Tablo 15: Eskrim Branşı Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)

	Grup	N	\bar{x}	SD.	F	P	Anlamlı Farklar
Kolektif Yeterlik	A Epe	174	2,57	,581	1,535	,271	
	B Flöre	70	2,43	,551			
	C Kılıç	58	2,49	,596			
Görev Yönelimi	A Epe	174	4,08	,671	3,967	,020*	B>A
	B Flöre	70	4,33	,554			
	C Kılıç	58	4,21	,679			
Ego Yönelimi	A Epe	174	3,32	1,02	2,985	,062	
	B Flöre	70	3,09	,818			
	C Kılıç	58	3,00	,910			
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	A Epe	174	3,73	,708	,410	,664	
	B Flöre	70	3,76	,491			
	C Kılıç	58	3,65	,616			

*p<.05

Eskrim branşı durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda görev yönelimi alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilirken ($p=.020<.05$) kolektif yeterlik, hedef yönelimi ölçeği toplamı ve ego yönelimi alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla varyansların homojenliği önkoşulu denetlenmiş ve varyansların homojen dağıldığı tespit edilmiştir ($L=2,494$ $p=.084$). Bu yüzden Tukey post hoc testi yapılmış ve anlamlı farklılığın flöre ve epe grupları arasından kaynaklandığı saptanmıştır.

4.16 Düzenli Olarak Uğraşılan Hobi Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, düzenli olarak uğraşılan hobi durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16: Düzenli Olarak Uğraşılan Hobi Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)

	Grup	N	\bar{x}	SD.	F	P	Anlamlı Farklar
Kolektif Yeterlik	A Fiziksel	135	2,59	,581	1,771	,172	
	B Sosyal	28	2,52	,551			
	C Zihinsel	139	2,46	,596			
Görev Yönelimi	A Fiziksel	135	4,22	,671	6,221	,002*	C<A,B
	B Sosyal	28	4,46	,554			
	C Zihinsel	139	4,04	,679			
Ego Yönelimi	A Fiziksel	135	3,27	1,02	,673	,511	
	B Sosyal	28	3,22	,818			
	C Zihinsel	139	3,14	,910			
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	A Fiziksel	135	3,79	,708	3,265	,040*	B>C
	B Sosyal	28	3,88	,491			
	C Zihinsel	139	3,62	,616			

*p<.05

Düzenli olarak uğraşılan hobi durumuna göre kolektif yaklaşım, ego yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda görev yönelimi alt boyutunda ($p=.002<.05$) ve toplam hedef yönelimi ölçeğinde ($p=.040<.05$) anlamlı bir farklılık tespit edilirken kolektif yaklaşım, ego yönelimi alt boyutu arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla varyansların homojenliği önkoşulu denetlenmiş ve varyansların homojen dağıldığı tespit edilmiştir. Görev yönelimi ($L=2,537$ $p=.081$), toplam hedef yönelimi ölçek ($L=2,580$ $p=.077$). Bu yüzden Tukey post hoc testi yapılmış görev yönelimi alt boyutunda anlamlı farklılığın zihinsel hobiler ile diğer gruplardan, toplam hedef yönelimi ölçeğinde ise sosyal hobiler ile zihinsel hobiler arasından kaynaklandığı saptanmıştır.

4.17 Kardeş Sayısı Durumuna Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, kardeş sayısı durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17: Kardeş Sayısı Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)

	Grup	N	\bar{x}	SD.	F	P	Anlamlı Farklar
Kolektif Yeterlik	A 1	64	2,43	,547	3,691	,012*	D>A,B
	B 2	145	2,50	,538			
	C 3	58	2,51	,526			
	D 4 ve üstü	35	2,82	,778			
Görev Yönelimi	A 1	64	4,17	,588	,416	,741	
	B 2	145	4,18	,662			
	C 3	58	4,17	,671			
	D 4 ve üstü	35	4,04	,720			
Ego Yönelimi	A 1	64	3,27	,855	2,978	,032*	D>C
	B 2	145	3,22	,929			
	C 3	58	3,36	,881			
	D 4 ve üstü	35	3,78	1,29			
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	A 1	64	3,75	,532	2,304	,077	
	B 2	145	3,73	,637			
	C 3	58	3,80	,626			
	D 4 ve üstü	35	3,46	,837			

*p<.05

Kardeş sayısı durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) kolektif yeterlik ölçeğinde ($p=.012<.05$) ve ego yönelimi alt boyutunda ($p=.032<.05$) anlamlı bir farklılık tespit edilirken görev yönelimi alt boyutu ve toplam hedef yönelimi ölçeği arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını tespit etmek amacıyla varyansların homojenliği önkoşulu denetlenmiş ve varyansların homojen dağıldığı tespit edilmiştir. Kolektif yeterlik ($L=6,627$ $p=,000$), ego yönelimi ($L=4,269$ $p=,006$). Bu yüzden Tukey post hoc testi yapılmış ego yönelimi alt boyutunda anlamlı farklılığın 4 ve üzeri kardeşe sahip grup ile 3 kardeşe sahip gruplardan, kolektif yeterlik ölçeğinde ise 4 ve üzeri kardeşe sahip olan grup ile 1 ve 2 kardeşe sahip grup arasından kaynaklandığı saptanmıştır.

4.18 Eskrim Sporü İçin Aylık Harcama Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, eskrim sporu için aylık harcama durumu değişkeni açısından bir

farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları Tablo 18'de verilmiştir.

Tablo 18: Eskrim Sporü İçin Aylık Harcama Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)

	Grup	N	\bar{x}	SD.	F	P	Anlamlı Farklar
Kolektif Yeterlik	A	Harcamam	67	2,61	,658	,568	,686
	B	1-100 TL	32	2,49	,626		
	C	101-300 TL	98	2,52	,546		
	D	301-750 TL	75	2,47	,555		
	E	751 TL ve üstü	30	2,52	,504		
Görev Yönelimi	A	Harcamam	67	4,19	,688	,439	,780
	B	1-100 TL	32	4,05	,675		
	C	101-300 TL	98	4,16	,693		
	D	301-750 TL	75	4,15	,619		
	E	751 TL ve üstü	30	4,26	,513		
Ego Yönelimi	A	Harcamam	67	3,15	1,02	,606	,658
	B	1-100 TL	32	3,27	,891		
	C	101-300 TL	98	3,12	,949		
	D	301-750 TL	75	3,31	,951		
	E	751 TL ve üstü	30	3,32	1,00		
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	A	Harcamam	67	3,71	,699	,385	,819
	B	1-100 TL	32	3,69	,634		
	C	101-300 TL	98	3,68	,666		
	D	301-750 TL	75	3,76	,604		
	E	751 TL ve üstü	30	3,82	,584		

*p<.05

Eskrim sporu için aylık harcama durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) testi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.19 Eskrim Sporuna Başlandığında İlk Ekipman Masrafları Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, eskrim sporuna başlandığında ilk ekipman masrafları durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları Tablo 19'da verilmiştir.

Tablo 19: Eskrim Sporuna Başlanıldığında İlk Ekipman Masrafları Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)

	Grup	N	\bar{x}	SD.	F	P	Anlamlı Farklar
Kolektif Yeterlik	A	Harcamadım	59	2,51	,506	1,094	,359
	B	100-1000 TL	61	2,55	,485		
	C	1001-1750 TL	52	2,54	,653		
	D	1751-2800 TL	60	2,62	,693		
	E	2801 TL ve üstü	70	2,42	,540		
Görev Yönelimi	A	Harcamadım	59	4,16	,729	1,041	,386
	B	100-1000 TL	61	4,11	,678		
	C	1001-1750 TL	52	4,05	,626		
	D	1751-2800 TL	60	4,16	,672		
	E	2801 TL ve üstü	70	4,28	,564		
Ego Yönelimi	A	Harcamadım	59	3,09	1,04	,563	,689
	B	100-1000 TL	61	3,16	,927		
	C	1001-1750 TL	52	3,23	,906		
	D	1751-2800 TL	60	3,34	,892		
	E	2801 TL ve üstü	70	3,22	1,03		
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	A	Harcamadım	59	3,67	,711	,624	,646
	B	100-1000 TL	61	3,67	,657		
	C	1001-1750 TL	52	3,67	,564		
	D	1751-2800 TL	60	3,78	,638		
	E	2801 TL ve üstü	70	3,79	,646		

*p<.05

İlk ekipman masrafları durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) testi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.20 Aile Geliri Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının, aile geliri durumu değişkeni açısından bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçları Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 20: Aile Geliri Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (Anova)

	Grup	N	\bar{x}	SD.	F	P	Anlamlı Farklar
Kolektif Yeterlik	A 2401-4000 TL	69	2,49	,640	,547	,740	
	B 4001-5500 TL	56	2,47	,525			
	C 5501-7000 TL	45	2,65	,610			
	D 7001-8500 TL	40	2,54	,601			
	E 8501-10000 TL	33	2,49	,562			
	F 10000 TL ve üstü	59	2,52	,526			
Görev Yönelimi	A 2401-4000 TL	69	4,15	,665	,385	,859	
	B 4001-5500 TL	56	4,21	,659			
	C 5501-7000 TL	45	4,10	,704			
	D 7001-8500 TL	40	4,22	,698			
	E 8501-10000 TL	33	4,06	,593			
	F 10000 TL ve üstü	59	4,18	,616			
Ego Yönelimi	A 2401-4000 TL	69	3,12	1,08	,473	,796	
	B 4001-5500 TL	56	3,13	1,01			
	C 5501-7000 TL	45	3,34	,982			
	D 7001-8500 TL	40	3,32	,833			
	E 8501-10000 TL	33	3,16	,907			
	F 10000 ve üstü	59	3,22	,887			
Toplam Hedef Yönelimi Ölçeği	A 2401-4000 TL	69	3,68	,734	,316	,903	
	B 4001-5500 TL	56	3,71	,635			
	C 5501-7000 TL	45	3,75	,702			
	D 7001-8500 TL	40	3,81	,612			
	E 8501-10000 TL	33	3,64	,588			
	F 10000 TL ve üstü	59	3,74	,563			

*p<.05

Aile gelir durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) testi sonucunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

4.21 Cinsiyet Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ile Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişki

Kadın ve erkek eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Pearson Korelasyon testi sonuçları Tablo 21'de verilmiştir.

Tablo 21 : Cinsiyet Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi İçin Yapılan Pearson Korelasyon Testi

		Kolektif Yeterlik	Görev Yönelimi	Ego Yönelimi	Toplam Hedef Yönelimi
ERKEK	Kolektif Yeterlik	r			
		p			
	Görev Yönelimi	r	-,070		
		p	,393		
	Ego Yönelimi	r	,067	,224	
		p	,415	,006**	
Toplam Hedef Yönelimi	r	,007	,726	,833	
	p	,934	,000**	,000**	
		Kolektif Yeterlik	Görev Yönelimi	Ego Yönelimi	Toplam Hedef Yönelimi
KADIN	Kolektif Yeterlik	r			
		p			
	Görev Yönelimi	r	-,093		
		p	,258		
	Ego Yönelimi	r	,271	,352	
		p	,001**	,000**	
Toplam Hedef Yönelimi	r	,135	,771	,867	
	p	,098	,000**	,000**	

Erkek ve kadın eskrim sporcuları için kolektif yeterlik ile toplam hedef yönelimi ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını ortaya koymak amacıyla Pearson Korelasyon Testi yapılmıştır.

Testin sonuçlarına göre erkek sporcuların kolektif yeterlik seviyesi ile sırasıyla görev yönelimi (r: -,070, p: ,393), ego yönelimi (r: ,067, p: ,415) ve toplam hedef yönelimi (r: ,007, p: ,934) arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; ego yönelimi ve görev yönelimi (r: ,224, p: ,006) arasında anlamlı zayıf bir ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi (r: ,833, p: ,000) arasında anlamlı çok yüksek ilişki, görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi (r: ,776, p: ,000) arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Kadın sporcuların kolektif yeterlik seviyesi ile sırasıyla görev yönelimi (r: -,093, p: ,258) ve toplam hedef yönelimi (r: ,135 p: ,098) arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; kolektif yeterlik ve ego yönelimi (,271, p: ,001) arasında anlamlı zayıf ilişki, ego yönelimi ve görev yönelimi (r: ,352, p: ,000) arasında anlamlı zayıf ilişki, görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi (r:

,771, p: ,000) arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi (r: ,867, p: ,000) arasında anlamlı çok yüksek düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

4.22 Yaş Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişki

14-15, 16-18, 19 yaş ve üstü olan eskrim sporcularının, kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Pearson Korelasyon testi sonuçları Tablo 22'de verilmiştir.

Tablo 22 : Yaş Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi İçin Yapılan Pearson Korelasyon Testi

		Kolektif Yeterlik	Görev Yönelimi	Ego Yönelimi	Toplam Hedef Yönelimi
14-15 yaş	Kolektif Yeterlik	r			
		p			
	Görev Yönelimi	r	-,190		
		p	,068		
	Ego Yönelimi	r	,169	,131	
		p	,105	,211	
Toplam Hedef Yönelimi	r	,002	,711	,791	
	p	,988	,000**	,000**	
		Kolektif Yeterlik	Görev Yönelimi	Ego Yönelimi	Toplam Hedef Yönelimi
16-18 yaş	Kolektif Yeterlik	r			
		p			
	Görev Yönelimi	r	-,041		
		p	,697		
	Ego Yönelimi	r	,179	,325	
		p	,083	,001**	
Toplam Hedef Yönelimi	r	,101	,760	,862	
	p	,330	,000**	,000**	
		Kolektif Yeterlik	Görev Yönelimi	Ego Yönelimi	Toplam Hedef Yönelimi
19 yaş ve üstü	Kolektif Yeterlik	r			
		p			
	Görev Yönelimi	r	-,049		
		p	,606		
	Ego Yönelimi	r	,171	,408	
		p	,069	,000**	
Toplam Hedef Yönelimi	r	,090	,786	,886	
	p	,338	,000**	,000**	

14-15, 16-18, 19 ve üstü yaşında olan eskrim sporcularının kolektif yeterlik ile toplam hedef yönelimi ve alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını ortaya koymak amacıyla Pearson Korelasyon testi yapılmıştır.

Testin sonuçlarına göre 14-15 yaşındaki eskrim sporcularının kolektif yeterlik seviyesi ile sırasıyla görev yönelimi ($r: -,190, p: ,068$), ego yönelimi ($r: ,169, p: ,105$) ve toplam hedef yönelimi ($r: ,002, p: ,988$) arasında ve görev yönelimi ile ego yönelimi ($r: ,131, p: ,211$) arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi ($r: ,711, p: ,000$), ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi ($r: ,791, p: ,000$) arasında anlamlı yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

16-18 yaşındaki eskrim sporcularının kolektif yeterlik seviyesi ile sırasıyla görev yönelimi ($r: -,041, p: ,697$), ego yönelimi ($r: ,179, p: ,083$) ve toplam hedef yönelimi ($r: ,101, p: ,330$) arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; görev yönelimi ile ego yönelimi ($r: ,325, p: ,001$) arasında anlamlı zayıf ilişki, görev yönelimi ile toplam hedef yönelimi ($r: ,760, p: ,000$) arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi ($r: ,862, p: ,000$) arasında anlamlı çok yüksek düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir.

19 yaş ve üstü olan eskrim sporcularının kolektif yeterlik seviyesi ile sırasıyla görev yönelimi ($r: -,049, p: ,606$), ego yönelimi ($r: ,171, p: ,069$) ve toplam hedef yönelimi ($r: ,090, p: ,338$) arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; görev yönelimi ile ego yönelimi ($r: ,408, p: ,000$) arasında anlamlı orta düzeyde ilişki, görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi ($r: ,786, p: ,000$) arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi ($r: ,886, p: ,000$) arasında çok yüksek düzeyde ilişki olduğu saptanmıştır.

BÖLÜM 5

5 TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Tartışma

5.1.1 Cinsiyet Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ile Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre cinsiyet değişkeni incelenmiş, kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Bu sonuçlardan hareketle kadın ve erkek sporcuların kolektif yeterliklerinin, hedef yönelimi ve alt boyutlarının birbiri ile benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Bulgular incelendiğinde kolektif yeterlik ve ego yönelim seviyelerinde erkek ve kadınlar arasında çok büyük bir fark olmadığı görülmüştür ancak her ikisinde de erkeklerin kolektif yeterlik seviyeleri ve ego yönelim seviyeleri kadınlardan daha yüksek bulunurken görev yönelim seviyeleri erkek ve kadınlarda birbirine oldukça yakın bulunmuştur.

Alan yazında hedef yönelimi ve alt boyutlarının cinsiyet değişkeni açısından araştırma sonuçlarıyla benzerlik gösteren çalışmalar bulunmaktadır.

Erşen (2019) egzersizde hedef yönelimi, davranışsal düzenlemeler ve psikolojik ihtiyaçları arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında kadın ve erkeklerin hedef yöneliminde (görev-ego) anlamlı bir farklılık olmadığını belirlemiştir. Karaca (2018) üniversiteler arası spor müsabakalarında yarışan sporcuların hedef yönelimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelediği araştırmasında, araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre hedef yönelimi alt boyutları olan görev yönelimi ve ego yönelimi arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna varmıştır. Ekmekçi, Zekioğlu ve Dal (2021) voleybol hakemlerinin ego ve görev yönelimleri bakımından öz yeterliklerini incelediği araştırmalarında hedef yönelimi toplam ölçeği, görev yönelimi alt boyutu ve ego yönelimi alt boyutu puan ortalamaları arasında cinsiyetler açısından anlamlı bir farklılığın olmadığını tespit etmişlerdir. Çavdarlı (2013) liseli sporcularda görev ve ego yönelimleri ile sporda stresle başa çıkma stratejileri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında sporcu öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre hedef yönelimi alt boyutları olan görev

yönelimi ve ego yönelimine ait ortalama değerler arasında anlamlı farklılık olmadığını belirlemiştir.

Araştırma sonuçlarının aksine Altıntaş (2010) sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüsel iklimleri ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete ve deneyim düzeyine göre karşılaştırılmasını yaptığı araştırmasında kadın sporcuların hem ego yönelimi hem de görev yönelimi puanlarının erkek sporcuların hedef yönelimi puanlarından daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Tongo (2020) sporda değerler, hedef yönelimleri ve ahlaki karar alma tutumlarını incelediği çalışmasında görev yönelimi alt boyutunda kadınların görev yönelimi puan ortalamalarının erkeklerin puan ortalamalarına göre anlamlı derecede farklı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Sporcularda cinsiyet değişkeni durumunun kolektif yeterlik üzerine etkisini inceleyen çalışmaya rastlanılmamıştır. Yaraş (2013) ilkökul yöneticilerinin program liderliği davranışlarını gösterme düzeylerinin kolektif yeterlik algısına ve örgütsel öğrenme düzeyine etkisini incelediği araştırmasında öğretmenlerin cinsiyetlerinin kolektif yeterlik üzerinde anlamlı bir farklılık göstermediğini tespit etmiştir.

Spor yaşamlarında minikler klasmanından büyükler klasmanına kadar kadın ve erkek sporcuların spor yaşamları; antrenman programları, beslenme programları ve kamp dönemi çalışmaları pek çok yönden birbiri ile benzer programlanmaktadır. En iyi performans düzeyine ulaşmak isteyen gerek kadın gerekse erkek her iki grubunda belirlenen programa uyması gerekmektedir. Dolayısıyla elde edilen kolektif yeterlik, hedef yöneliminin alt boyutları olan görev yönelimi ve ego yöneliminde benzer sonuçların ortaya çıkmasının tesadüf olmadığı söylenebilir.

5.1.2 Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre lise ve üniversite öğrencilerinin kolektif yeterlikleri incelenmiş, üniversite öğrencilerinin kolektif yeterliklerinin lise öğrencilerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Hedef yönelimi ve alt boyutlarında ise anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır.

Alan yazında sporcuların kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutlarını eğitim değişkeni ile ilişkilendirilebilecek bir çalışma bulunamamıştır.

Üniversitede öğrenim görmekte olan eskrim sporcuları gençler ve büyükler klasmanını, lise de öğrenim gören eskrim sporcularının büyük kısmı ise yıldızlar klasmanını oluşturmaktadır. Üniversite eğitimi gören eskrim sporcularının aldıkları eğitimin hayata dair farklı bir bakış açısı kazandırmasının yanı sıra, olgunlaşmaya ve tecrübeye bağlı olarak büyükler ve gençler kategorisinde müsabakalara çıkmasının onların kolektif yeterliklerini geliştirdiği şeklinde açıklanabilir.

5.1.3 Ailede Başka Lisanslı Eskrim Sporucusu Var Mı Durumu Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T Testi

Araştırma bulgularına göre ailesinde eskrim sporu yapan başka birey ya da bireyler olan sporcunun kolektif yeterliklerinin yüksek olduğu, hedef yönelimleri ve alt boyutları üzerinde bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan eskrim sporcularının 1\3'ünün ailesinde eskrim sporcusu olan başka bireylerinde olduğu görülmüştür. Ailesinde eskrim sporu yapan başka bireyler olan grubun olmayan gruba göre kolektif yeterlik düzeylerinin yüksek çıkması eskrim sporunun ailede yalnızca desteklenmekle kalmadığı aynı zamanda dahil de olmak isteyen bir grubun varlığını göstermekte ve ailede eskrim sporuna verilen önemin sporcular üzerinde olumlu etkiler yarattığı şeklinde yorumlanabilir. Müsabakalara ailesi ile beraber katılım sağlayan sporcuların eskrim sporuna olan bağlılık ve inancının arttığı düşünülmektedir. Ev içerisinde eskrim kuralları ve kendi performansı hakkında tartışma imkanı olan sporcunun eskriime daha çok bağlandığı ve böylece kolektif yeterlik düzeyinin arttığı söylenebilir.

Ailesinde başka sporcusu olup olmaması durumu değişkeninin kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarına olan etkisini inceleyen bir araştırma bulunamamıştır.

5.1.4 Milli Sporcu Musunuz Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre milli sporcusu olup olmama durumu incelenmiş, kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları arasında anlamlı

bir farklılığa rastlanılmamıştır. İstatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmasa da bulgular incelendiğinde görev yönelimi seviyesinin milli olmayan sporcularda daha yüksek olduğu görülmektedir.

Eskrim antrenmanlarının milli sporcular ve milli olmayan sporcularla ortak yapılıyor olması aynı şartlar altında ve aynı antrenörle çalışmalarını sebebiyle kolektif yeterliklerinde, hedef yönelimleri ve alt boyutlarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucunun çıktığı düşünülmektedir.

Milli sporcu olup olmama durumu değişkeninin kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutlarına etkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Fakat serbest ve grekoromen stil güreşçilerin hedef yönelimi ve yaşam doyumu ilişkisini inceleyen Toy (2015) güreşçilerin milli olma sayısı durumu değişkenine ait elde ettiği bulgularda 1-6 kez milli olan güreşçilerin ego yönelimi ortalama puanlarının, 19 kez ve üstü milli olan güreşçilerin görev yönelimi ortalama puanlarının ve 13-18 kez milli olan güreşçilerin istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Toy'un bu çalışmasından serbest ve grekoromen stil güreşçilerin, milli olma sayısının ego ve görev yönelimi üzerinde bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

5.1.5 El Tercihi Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

El tercihi durumuna göre kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları üzerine etkisi incelenmiş ve sol elini kullanan sporcuların hedef yönelimleri ve görev yönelimi alt boyutunun, sağ elini kullanan sporculara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Çok büyük bir farklılık olmasa da sol elini kullanan sporcuların ego yönelimlerinin sağ elini kullanan sporculara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Kolektif yeterlik seviyelerinin çok yakın olduğu bulgulardan görülmektedir.

Alan yazında el tercihi durumu değişkeninin kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde etkisini inceleyen bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Fakat sağlak ve solak sporcuların problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenlere göre inceleyen Yazıcı, Özdemir ve Engin (2020), el ve göz tercihlerinde solak sporcuların problem çözme becerilerinin sağlaklara göre daha iyi olduğunu tespit etmiştir. Farklı branşlarda yer alan sporcular ile sedanterlerin el tercihi ve okul akademik başarısı arasındaki

ilişkinin inceleyen, Altuğ, Gürsoy ve Saygın (2018) sol el tercihli öğrencilerin sağ el tercihli öğrencilere göre %13 oranında daha iyi akademik başarı puanına sahip oldukları belirlenmiştir.

Sol elini kullanan sporcuların sağ elini kullanan sporculara göre problem çözme becerilerinin ve akademik başarı puanlarının daha yüksek çıkması sebebiyle kolektif yeterlik ve hedef yönelimlerinde (ego-görev) daha yüksek çıkmasının tesadüf olmadığını düşündürmektedir.

5.1.6 Babanın Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre babanın eğitim durumu incelenmiş, kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Babasının eğitim durumu lise ve öncesi ile üniversite ve sonrası olan sporcuların kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları oranlarının neredeyse aynı olduğu görülmektedir. Bu bulgu ile sporcuların kolektif yeterliklerini, hedef yönelimlerini ve alt boyutlarını babalarının eğitim durumu etkilememektedir sonucuna ulaşılabilir.

Alan yazında baba eğitim durumunun kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarına olan etkisini inceleyen bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Fakat baba eğitim durumunun seçtiği sporlara olan etkisini inceleyen çalışmalar yapılmıştır. Koçyiğit (1992) tarafından 7-14 yaş grubunda 214 çocuk üzerinde yapılan araştırmada, babaların eğitim düzeyi ile çocukların seçtiği branşlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre, babasının eğitim düzeyi düşük (okuryazar/ilkokul) olanlar, futbol, güreş, cimnastik, karate ve voleybol gibi branşlara yönelirken, babasının eğitim düzeyi yüksek (yüksekokul/fakülte) olanların ise, tenis ve basketbol branşlarına yöneldikleri görülmektedir.

5.1.7 Annenin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre annenin eğitim durumu incelenmiş, kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Annesinin eğitim durumu lise ve öncesi ile üniversite ve sonrası olan sporcuların kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları oranlarının neredeyse aynı olduğu görülmektedir. Bu bulgu ile

sporcuların kolektif yeterliklerini, hedef yönelimlerini ve alt boyutlarını annelerinin eğitim durumu etkilememektir sonucuna ulaşılabilir.

Alan yazında anne eğitim durumunun kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutlarına olan etkisini inceleyen bir araştırmaya ulaşılammıştır. Fakat ailenin eğitim durumunun spor branşı seçimine etkisini inceleyen çalışmalar yapılmıştır. Varol ve Saraçoğlu (1992) tarafından cimnastik, güreş, yüzme ve kayak branşlarında lisanslı ve faal 418 sporcu üzerinde yapılan araştırmada, ailenin eğitim düzeyinin etkili olduğunu belirlemiştir. Yüzme ve kayak sporuna yönelen sporcuların ebeveynlerinin eğitim düzeyleri daha yüksek (Üniversite/Yüksekokul) iken, güreş sporu ile ilgilenen ebeveynlerin eğitim düzeyleri (İlkokul/Ortaokul) daha düşüktür. Demir (1996) İstanbul'da 7-14 yaş aralığındaki 481 çocuk ile yürüttüğü çalışmasında, çocukların spora katılımında en önemli faktörün aile olduğunu, ebeveynlerin eğitim düzeyi arttıkça spora katılımında arttığını tespit etmiştir. Buradan eğitim düzeyinin ve sosyo-ekonomik durumun ailelerde farklı bir bakış açısı oluşturduğu ve çocuklarını da bu bakış açılarına göre spor branşlara yönlendirdikleri sonucu çıkarılabilir.

5.1.8 Yaş Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre yaş durumu incelenmiş, eskrimcilerin kolektif yeterliklerinin yaş ile orantılı olarak değiştiği, yaşları büyüdükçe kolektif yeterliklerinin de arttığı gözlemlenmiştir. 14-15 yaş ile 16-18 ve 19 yaş üzeri sporcular arasında büyük bir fark tespit edilmiştir. 16-18 yaş ve 19 yaş üzeri sporcular arasında farkın büyük oranda olmadığı belirlenmiştir. Sonuç olarak yaş büyüdükçe kolektif yeterliğin arttığı görülmüştür. Bu bulgu ile yaşları büyüyen ve olgunlaşan eskrim sporcularının, sporu hayatının bir parçası haline getirdiği için takımlarına olan inançlarının, kendilerine olan güvenin artmasıyla beraber kolektif yeterliklerinin de arttığı söylenebilir.

Sporcuların yaşlarının, hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde anlamlı bir farklılığa sebep olmadığı görülmüştür. Fakat bulgular incelendiğinde 16-18 yaş arası sporcuların ego yönelim düzeylerinin az da olsa 14-15 yaş ve 19 yaş üzerinden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Alan yazında yaş değişkeninin hedef yönelimi ve alt boyutları üzerine olan etkisini araştıran çalışmalara

bakıldığında, Üngür (2009) amatör ve profesyonel futbolcularda hedef yönelimi ve algılanan motivasyonel iklim arasındaki ilişkiyi incelediği çalışmasında, farklı yaş gruplarındaki futbolcuların, hedef yöneliminin alt boyutları olan ego yönelimi ve görev yönelimi puanlarında anlamlı farklılıklar olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Balkis (2019) elit seviyedeki tenisçilerin görev ve ego yönelimi hedeflerinin başarı motivasyonlarına olan etkisini incelediği araştırmasında, hedef yönelimleri alt boyutlarından görev yönelimi boyutunda 10 yaş ve altı yaş aralığına sahip olan tenisçilerin puan ortalamalarının 15-16 yaş aralığına sahip olan tenisçilere göre daha yüksek bulunmuştur. Hedef yönelimleri alt boyutundan ego yönelimi boyutunda ise 10 yaş ve altı yaşa sahip olan tenisçilerin puan ortalamalarının 13-14 yaş aralığına sahip olan tenisçilere göre daha yüksek bulunmuştur. 15-16 yaş, 17-18 yaş ve 19 yaş üzeri olan sporcuların hedef yönelimi ve alt boyutlarının puan ortalamalarının çok yakın olduğu görülmektedir. Bu bulgular araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

5.1.9 Annenin Mesleği Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre annenin mesleği durumu incelenmiş, kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Fakat az bir oranda olsa annesi kamuda çalışan sporcuların görev yönelim seviyelerinin daha yüksek olduğu ve kolektif yeterlikliklerinin daha düşük olduğu görülmektedir. Annesi çalışmayan sporcuların ego yönelim düzeylerinin annesi kamuda ve özel sektörde çalışanlardan daha düşük olduğu gözlenmektedir. Bu bulgu ile genel olarak anne mesleğinin eskrim sporcularının kolektif yeterlik ve hedef yönelimlerine bir etkisinin olmadığı sonucu çıkarılabilir.

5.1.10 Babanın Mesleği Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre babanın mesleği durumu incelenmiş, kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Fakat az bir oranda olsa babası kamuda çalışan sporcuların kolektif yeterlik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Babası çalışmayan sporcuların ego yönelimi seviyelerinin

babası kamu ve özel sektörde çalışanlara göre daha düşük olduğu gözlenmektedir. Bu bulgu genel olarak baba mesleğinin eskrim sporcularının kolektif yeterlik ve hedef yönelimlerine bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

5.1.11 Eskrim Sporuna Devam Etme Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre eskrim sporuna devam etme durumu incelenmiş, kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Fakat eskime devam etme süresi arttıkça kolektif yeterlik seviyelerinin de yükseldiği gözlemlenmiştir. Kolektif yeterliklerinin artmasının sebebini yaş değişkeniyle ilişkilendirilebilir. Yaşları büyüdükçe kolektif yeterlik seviyelerinin de arttığı bulgulardan görülmüştür ve bu da spora devam etme sürelerini destekler niteliktedir. Yıldızlar, gençler ve büyükler klasmanındaki eskrim sporcularına yapılan bu çalışmada, spora devam etme süreleri en yüksek olan sporcuların kolektif yeterlik seviyelerinin de en yüksek olduğu gözlemlendiğinden, sporun kolektif yeterlik seviyesi üzerinde olumlu bir etkisi olduğu sonucuna varılabilir. Altıntaş (2010) sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüsel iklimleri ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete ve deneyim düzeyine göre karşılaştırılmasını yaptığı araştırmasında, spor deneyimi ile hedef yönelimi puanları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymuştur. Balkis (2019) elit seviyedeki tenisçilerin görev ve ego yönelimi hedeflerinin başarı motivasyonlarına etkisini araştırdığı çalışmasında, spor yapma yaşı değişkenine göre araştırmaya katılan tenisçilerin hedef yönelimlerinde anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Sezer (2016) genç sporcuların takım sargınlığı ve kolektif yeterlik inançlarını incelediği araştırmasında, sporcuların kolektif yeterlik inançlarının takımda bulunma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlar araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Araştırma bulgularının aksine, Karaca (2018) üniversiteler arası spor müsabakalarında yarışan sporcuların hedef yönelimlerini çeşitli değişkenler açısından incelediği çalışmasında, spor deneyim süresinin artmasına bağlı olarak görev yönelimlerinin arttığı ancak ego yönelimlerinin ise azaldığını belirlemiştir. Bu sonucu spor deneyimi arttıkça sporcuların tecrübesinin

artmasına ve spor yaşamı içinde koyduğu hedeflerin bir kısmını gerçekleştirmesine bağlamıştır.

5.1.12 Eskrim Branşı (Epe, Flöre, Kılıç) Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre eskrim branşı durumu incelenmiş, görev yönelimi alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kolektif yeterlik, hedef yönelimi ölçeği toplamı ve ego yönelimi alt boyutunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Görev yönelimi alt boyutunda farklılığa epe ve flöre branşlarının sebep olduğu belirlenmiştir. Flöre branşındaki sporcuların, epe branşındaki sporculara göre görev yönelimleri daha yüksek olduğu gözlenmektedir. Bulgular incelendiğinde, büyük oranlarda olmasada kılıç branşındaki sporcuların görev yönelim seviyelerinin epe branşındaki sporculardan daha yüksek olduğu, ego yönelimi seviyelerinin epe branşındaki sporcularda, kılıç ve flöre branşındaki sporculardan daha yüksek olduğu görülmektedir. Türk eskrim sporcuları arasında en iyi başarımın flöre branşında elde edilmiş olması ve en yüksek görev yönelim seviyesinin de flöre branşı sporcularına ait olması nedeniyle görev yönelimi ve başarı arasında doğru orantılı bir ilişki olabileceği düşünülmektedir.

5.1.13 Düzenli Olarak Uğraşılan Hobi Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre düzenli olarak uğraşılan hobi durumu incelenmiş, görev yönelimi alt boyutunda ve toplam hedef yönelimi ölçeğinde anlamlı bir farklılık tespit edilirken, kolektif yeterlik, ego yönelimi alt boyutunda anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Görev yönelimi alt boyutunda anlamlı farklılığın zihinsel hobiler ile diğer gruplardan, toplam hedef yönelimi ölçeğinde ise fiziksel hobiler ile zihinsel hobiler arasından kaynaklandığı saptanmıştır. Zihinsel hobileri olan sporcuların görev yönelim seviyelerinin, fiziksel ve sosyal hobilerle ilgilenen sporculara göre daha düşük seviyede olduğu tespit edilmiştir. Bulgular incelendiğinde en yüksek görev yönelim seviyesi olan sporcuların sosyal hobileri olan sporcular olduğu görülmektedir. Hedef yönelimi ölçeğinin toplam değerlerine bakıldığında ise sosyal hobileri olan sporcuların zihinsel hobileri olan sporculara göre hedef yönelim seviyelerinin daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

5.1.14 Kardeş Sayısı Durumuna Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre kardeş sayısı durumu incelenmiş, kolektif yeterlik, ego yönelimi alt boyutunda ve kolektif yeterlik ölçeğinde anlamlı bir farklılık tespit edilirken, görev yönelimi alt boyutu ve toplam hedef yönelimi ölçeği arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. 4 ve üzeri kardeşi olan sporcuların kolektif yeterliklerinin, 1, 2 ve 3 kardeş olan sporcuların kolektif yeterliklerinden daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda kardeş sayısı arttıkça sporcuların kolektif yeterlik düzeylerinin de doğru orantılı arttığı gözlemlenmiştir. Kardeş sayısı fazla olan sporcuların sorumlulukları paylaşmayı aile içerisinde benimsemiş olmasının ve her bireyin üzerine düşen görevi yerine getireceği inancının yüksek olmasının doğrudan kolektif yeterlik düzeylerine de olumlu yönde etki ettiği söylenebilir.

Ego yönelimi alt boyutunda 4 ve üzeri kardeş olan sporcuların 2 kardeş olan sporculara göre ego yönelimlerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Bulgular detaylı incelendiğinde 1, 2 ve 3 kardeş olan sporcuların 4 ve üzeri kardeş olan sporculara göre ego yönelim seviyelerinin daha düşük olduğu görülmektedir. Ego yönelim seviyeleri sıralandığında en yüksek 4 ve üzeri kardeş, ardından 3 kardeş, ardından 1 kardeş ve en düşük ego yönelim seviyesi de 2 kardeş olan sporcularda görülmüştür. Buradan hareketle ego yönelim seviyesinin kardeş sayısı ile orantılı olmadığı söylenebilir. Ancak bu durum çok kardeşe sahip olan sporcuların ego yönelim seviyelerinin yüksek olduğu, 1 ve 2 kardeş olan sporcuların ego yönelim seviyelerininse düşük olduğu şeklinde yorumlanabilir. Çok kardeş olan sporcuların ailede iş bölümü ve paylaşma yapmalarının yanı sıra birbirleri ile de rekabet halinde olmalarının ve kendilerini ebeveynlerine karşı kanıtlamak ve daha iyi olduklarını göstermek adına iç güdüsel olarak bir yarış halinde oldukları ve ego yönelimi seviyelerinin de daha yüksek olduğu söylenebilir.

5.1.15 Eskrim Sporü İçin Aylık Harcama Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre eskrim sporu için aylık harcama durumu incelenmiş, kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Bulgular incelendiğinde

büyük bir oranda olmasada eskrim sporu için aylık masrafı olmayan sporcuların kolektif yeterlik seviyelerinin diğer gruplara göre, 751 TL ve üzeri harcaması olan eskrim sporcularının görev yönelim seviyelerinin diğer gruplara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi'nde yer alan sporcuların aylık masraflarının karşılanması sebebiyle harcama yapmadıklarını belirttikleri düşünülmektedir. Kolektif yeterlik seviyesi de en yüksek olan sporcuların aylık harcaması olmayan sporcular olduğu görülmektedir. Bu verilerden hareketle Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi'nde yatılı olarak kalmakta ve gün içerisinde de beraber vakit geçirmekte olan sporcuların kolektif yeterliklerinin olumlu yönde gelişme gösterdiği söylenebilir.

5.1.16 Eskrim Sporuna Başlanıldığında İlk Ekipman Masrafları Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre ilk ekipman masrafları durumu incelenmiş, kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Bulgular incelendiğinde eskrim başladığında yapılan ilk ekipman masraflarının sporcunun kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde bir etkisi olmadığı saptanmıştır. Bu bulgu ile ekipmanlarının kalitesi ve maliyetinin eskrim sporcularının kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılabilir.

5.1.17 Aile Geliri Durumu Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri

Araştırma bulgularına göre aile gelir durumu incelenmiş, kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanılmamıştır. Bulgular incelendiğinde ailenin gelir durumunun, kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları ile bir ilişkisi olmadığı saptanmıştır.

Aynı zamanda verilerden anlaşılmaktadır ki aile gelir durumu fark etmeksizin her düzeyden bireyin eskrim katıldığı görülmektedir. Aile gelir durumu 2400-4000 TL'den 10000 TL ve üstüne kadar her düzeyden birey eskrim yapabilmektedir. Bu da eskrim sporunun yalnızca gelir durumu

yüksek bireylerin yaptığı ön yargısını ortadan kaldırmaktadır. Ekipman maaliyeti fazla olan bir spor olması sebebiyle aile gelir durumu düşük olan bireylere gençlik spor merkezleri, adına yarıştıkları okullar destek olmaktadır. Bu sebeple eskrim sporu için ön yargıların kalkabileceği ve gelir durumu her ne olursa olsun eskrim sporcusu olma imkanının yakalanabileceği göz ardı edilmemelidir.

5.1.18 Cinsiyet Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik İle Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişki

Araştırmada kadın ve erkek eskrim sporcularının kolektif yeterlik ile hedef yönelimleri ve alt boyutları arasındaki ilişki incelenmiş, erkek sporcuların kolektif yeterlik seviyeleri ile sırasıyla görev yönelimi, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; ego yönelimi ve görev yönelimi arasında anlamlı zayıf bir ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı çok yüksek ilişki, görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir; kadın sporcuların kolektif yeterlik seviyeleri ile sırasıyla görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; kolektif yeterlik ve ego yönelimi arasında anlamlı zayıf ilişki, ego yönelimi ve görev yönelimi arasında anlamlı zayıf ilişki, görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı çok yüksek düzeyde bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Kadın sporcuların kolektif yeterlik seviyeleri arttıkça takım üyelerine olan inançları da artmakta ancak takım üyelerinin başarısına olan inancı artan kadın sporcuların en iyi olma ve kendini kanıtlama isteklerinin de arttığı dolayısıyla ego yönelimi seviyelerinin arttığı düşünülmektedir. Kadın ve erkek sporcuların ego ve görev yönelimi seviyelerinin artması ile hedefe olan inanç ve bağlılıklarının ve başarıya yükledikleri anlamın arttığı böylece toplam hedef yönelimi seviyelerinin arttığı düşünülmektedir.

Alan yazında cinsiyet değişkeni açısından kolektif yeterlik ve hedef yönelimi ilişkisini inceleyen çalışmaya rastlanmamış ancak tüm sporcular üzerinde kolektif yeterlik ve hedef yönelimi ilişkisini araştıran çalışmalara rastlanmıştır. Toros ve Duvar (2011) eskrimcilerde algılanan antrenörlük

davranışı, kolektif yeterlik ve hedef yönelimleri arasındaki ilişkiyi inceledikleri araştırmalarında eskrimcilerin kolektif yeterlik ile görev yönelimi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir ilişki olduğunu tespit etmişlerdir.

5.1.19 Yaş Değişkenine Göre Eskrim Sporcularının Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimleri Arasındaki İlişki

Araştırmada 14-15, 16-18, 19 yaş ve üstü olan eskrim sporcularının, kolektif yeterlik ile hedef yönelimi ve alt boyutları arasındaki ilişki incelenmiş, 14-15 yaşındaki eskrim sporcularının kolektif yeterlik seviyeleri ile sırasıyla görev yönelimi, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında ve görev yönelimi ile ego yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi; ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı yüksek düzeyde bir ilişki olduğu; 16-18 yaşındaki eskrim sporcularının kolektif yeterlik ile sırasıyla görev yönelimi, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; görev yönelimi ile ego yönelimi arasında anlamlı zayıf ilişki, görev yönelimi ile toplam hedef yönelimi arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı çok yüksek düzeyde ilişki olduğu; 19 yaş ve üstü olan eskrim sporcularının kolektif yeterlik seviyeleri ile sırasıyla görev yönelimi, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; görev yönelimi ile ego yönelimi arasında anlamlı orta düzeyde ilişki, görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında çok yüksek düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Sporcuların yaşları büyüdükçe yarıştıkları klasmanlarda edindikleri tecrübeler dolayısıyla spora olan bağlılıklarının, inançlarının artması ve başarıya yükledikleri değerinde artması sebebiyle ego ve görev yönelimi seviyeleri ile toplam hedef yönelimi arasındaki ilişkinin de arttığı düşünülmektedir.

Alan yazında yaş değişkeni açısından kolektif yeterlik ve hedef yönelimi ilişkisini inceleyen çalışmaya rastlanmamış ancak tüm sporcular üzerinde kolektif yeterlik ve hedef yönelimi ilişkisini araştıran çalışmalara rastlanmıştır. Toros (2010) turnuva öncesi ve turnuva sonrası basketbolcuların

algıladıkları antrenörlük davranışı, görev-ego yönelimli hedefleri, takım sargınlığı, ustalık□performans iklimi ve kolektif yeterlik arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında, turnuva öncesi, kolektif yeterlik puanları ile görev yönelimi puanları arasında anlamlı pozitif bir ilişki belirlemiş, kolektif yeterlik ve ego yönelim puanları arasında anlamlı bir ilişki olmadığını tespit etmiştir. Turnuva sonrası, kolektif yeterlik puanları ile görev yönelimi ve ego yönelimi puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif bir ilişki bulunmuştur.

5.2 Sonuç

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgular doğrultusunda araştırmanın sonuçlarına yer verilmiştir.

Eskrim sporcularının sosyal yapı özellikleri geniş çaplı olarak değerlendirilmiştir. Sosyo-demografik sonuçları incelendiğinde eskrim sporunun cinsiyet, yaş, yaşadıkları coğrafi bölge, ailenin gelir seviyesi ve eğitim durumu, hobi farklılıkları, anne ve babanın mesleği, ailede başka eskrim sporcusunun olup olmaması gibi değişkenler fark etmeksizin toplumun her kesimine hitap eden bir spor olduğu sonucuna varılmıştır.

Cinsiyet değişkenine göre eskrim sporcularının kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Bu sonuçlardan hareketle kadın ve erkek sporcuların kolektif yeterliklerinin, hedef yönelimi ve alt boyutlarının birbirine benzer olduğu sonucuna varılmıştır.

Eğitim durumu değişkenine göre üniversite öğrencilerinin kolektif yeterliklerinin lise öğrencilerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Hedef yönelimi ve alt boyutlarının oranı lise ve üniversite öğrencilerinde benzer olduğu için eğitim durumu değişkeninin hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ailesinde eskrim sporu yapan başka birey ya da bireyler olan sporcuların kolektif yeterliklerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Ailesinde eskrim sporu yapan başka birinin olması durumunun sporcuların hedef yönelimleri ve alt boyutları üzerinde ise bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir.

Milli sporcu olan ve milli sporcu olmayan eskrim sporcularının kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutlarında bir farklılık olmadığı ve dolayısıyla eskrim sporunda milli sporcu olup olmamanın bireylerin kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

El tercihi durumu değişkenine göre sol elini kullanan sporcuların sağ elini kullanan sporculara göre daha yüksek hedef yönelimine ve görev yönelimine sahip oldukları sonucuna varılmıştır.

Baba eğitim durumu değişkenine göre babasının eğitim durumu lise ve öncesi ile üniversite ve sonrası olan sporcuların kolektif yeterlik, hedef yönelimleri ve alt boyutlarının benzer olduğu saptanmıştır. Dolayısıyla baba eğitim durumunun eskrim sporcularının kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anne eğitim durumu değişkenine göre annesinin eğitim durumu lise ve öncesi ile üniversite ve sonrası olan sporcuların kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları oranlarının benzer olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla anne eğitim durumunun eskrim sporcularının kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Yaş durumu değişkenine göre eskrim sporcularının kolektif yeterliklerinin yaş ile orantılı olarak değiştiği ve hedef yönelimi ile alt boyutları üzerinde etkisi olmadığı tespit edilmiştir. Sporcuların yaşı büyüdükçe kolektif yeterlik düzeylerinin de arttığı sonucuna varılmıştır.

Annenin mesleği durumu değişkenine göre sporcuların annesinin çalışmamasının, kamuda ve özel sektörde çalışmasının sporcuların kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir.

Babanın mesleği durumu değişkenine göre babasının çalışmamasının, kamuda ve özel sektörde çalışmasının sporcuların kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı belirlenmiştir.

Eskrim sporuna devam etme sürelerine göre sporcuların hedef yönelimi ve alt boyutları üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığı fakat eskime devam etme süresi artan sporcuların kolektif yeterlik seviyelerinin de arttığı ve

dolayısıyla eskrimi uzun yıllar yapan sporcuların daha yüksek kolektif yeterlik seviyesine sahip oldukları sonucuna varılmıştır.

Eskrim branşıdurumu değişkenine göre görev yönelimi alt boyutunda anlamlı bir farklılık tespit edilmiş, flöre branşındaki sporcuların epe branşındaki sporculara göre görev yönelimlerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Kolektif yeterlik, hedef yönelimi ölçeği toplamı ve ego yönelimi alt boyutunda ise anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir.

Düzenli olarak uğraşılan hobi durumu değişkenine göre görev yönelimi alt boyutunda ve hedef yönelimi toplam puanında anlamlı bir farklılık tespit edilirken, kolektif yeterlik, ego yönelimi alt boyutunda anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Kardeş sayısı durumu değişkenine göre sporcuların ego yönelimi alt boyutuna ve kolektif yeterliklerine anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilirken, görev yönelimi alt boyutu ve toplam hedef yönelimlerine anlamlı bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Eskrim sporu için aylık harcama durumu değişkenine göre sporcuların kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.

İlk ekipman masrafları durumu değişkenine göre sporcuların kolektif yeterlik, hedef yönelimi ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.

Aile gelir durumu değişkenine göre sporcuların kolektif yeterlik, hedef yönelimi toplam puan ve alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Kolektif yeterlik ve hedef yönelimleri arasındaki ilişki durumuna göre erkek sporcuların kolektif yeterlik seviyeleri ile sırasıyla görev yönelimi, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; ego yönelimi ve görev yönelimi arasında anlamlı zayıf bir ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı çok yüksek ilişki, görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir; kadın sporcuların kolektif yeterlik seviyeleri ile sırasıyla görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; kolektif yeterlik ve ego yönelimi arasında anlamlı zayıf ilişki, ego yönelimi ve görev yönelimi arasında anlamlı

zayıf ilişki, görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı çok yüksek düzeyde bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. 14-15 yaşındaki eskrim sporcularının kolektif yeterlik seviyeleri ile sırasıyla görev yönelimi, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında ve görev yönelimi ile ego yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi; ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı yüksek düzeyde bir ilişki olduğu; 16-18 yaşındaki eskrim sporcularının kolektif yeterlik ile sırasıyla görev yönelimi, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; görev yönelimi ile ego yönelimi arasında anlamlı zayıf ilişki, görev yönelimi ile toplam hedef yönelimi arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı çok yüksek düzeyde ilişki olduğu; 19 yaş ve üstü olan eskrim sporcularının kolektif yeterlik seviyeleri ile sırasıyla görev yönelimi, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanmazken; görev yönelimi ile ego yönelimi arasında anlamlı orta düzeyde ilişki, görev yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında anlamlı yüksek düzeyde ilişki, ego yönelimi ve toplam hedef yönelimi arasında çok yüksek düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir.

5.3 Öneriler

Araştırma bulgu ve sonuçlarına göre geliştirilen öneriler aşağıda verilmiştir.

5.3.1 Araştırma Sonuçlarına Yönelik Öneriler

1. Eskrim sporcularının sosyal yapı özelliklerinin hedef yönelimleri üzerinde büyük bir etkisi olmadığı saptanmıştır. Bu yüzden genetik olarak aktarılan bir özellik olup olmadığının araştırılması yapılabilir.

2. Eskrim sporuna devam etme süresi arttıkça kolektif yeterlik seviyelerinin de arttığı tespit edilmiştir. Bu sebeple bireylerin topluma uyum seviyesinin artırılabilmesi için eskrim sporuna yönlendirilmesi amacıyla tanıtım ve teşvik çalışmaları yapılabilir.

3. Küçük yaşlarda kolektif yeterlik düzeylerinin artırılmasının sağlanması amacıyla süperminikler, minikler ve U14 klasmanındaki sporcular için kolektif yeterlik alanında özel çalışmalar yapılabilir.

4. Eskrim sporcularının sosyal yapı özelliklerinin kolektif yeterlik seviyeleri üzerinde büyük etkisi olduğu tespit edilmiştir. Kolektif yeterliklerinin geliştirilmesi amacı ile sporcular için özel mental antrenman programlaması yapılabilir.

5. Bazı psikolojik parametrelerin flöre, epe ve kılıç branşında yarışan sporcuların başarıları üzerine etkisi incelenebilir.

5.3.2 Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

1. Bu araştırmada sosyal yapı özelliklerinin eskrim sporcuları üzerindeki kolektif yeterlik ve hedef yönelimleri üzerine etkisi araştırılmış olup sosyal yapının diğer spor branşlarına etkisini inceleyen çok fazla çalışmaya rastlanılmamıştır. Diğer branşlardaki sporcular üzerinde sosyal yapı özelliklerinin ne derece etkili olduğunun araştırılması yapılabilir.

2. Eskrim sporcularının kolektif yeterlik seviyelerinin başarı ile ilişkisinin incelendiği bir araştırma yapılmalıdır.

3. Eskrim sporcularının görev yönelimli veya ego yönelimli olma durumlarının başarılarına olan etkisi incelenmelidir. Görev yönelimi ve ego yönelimi seviyelerinin başarı üzerindeki etkisi saptanırsa bu alanda sporculara başarıyı getiren psikolojik desteği almaları sağlanabilir.

4. Kolektif yeterlik üzerine yapılan araştırmalar genellikle takım sporları üzerinde yapıldığından bireysel sporlar üzerindeki etkisini inceleyen çalışmalar da yapılabilir.

5. Antrenör davranışlarının kolektif yeterliğe etkisi incelenebilir.

6. Sporcuların bazı fiziksel parametrelerinin kolektif yeterlik seviyesine etkisi incelenebilir.

7. Antrenörlerin hedef yönelimlerinin sporcu hedef yönelimlerine ve başarısına etkisi araştırılabilir.

8. Türkiyedeki en başarılı sporcuların hedef yönelimlerinin araştırılması yapılabilir.

KAYNAKÇA

Akarcalı, F. E. (2018). *Zihinsel antrenman tekniklerinin 15-16 yaş arası erkek basketbolcularda kolektif yeterlik ve bireysel performansa etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Adana.

Altıntaş, A. Y. (2010). *Sporcuların hedef yönelimleri, algılanan güdüsel iklimleri ve algılanan fiziksel yeterliklerinin cinsiyete ve deneyim düzeyine göre karşılaştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Altunok, B. (2011). *Kılıç, epe ve flöre dallarında üst düzeyde spor yapan bayan ve erkek eskrimcilerin temel biyomotor dayanıklılık ve vücut yağ yüzdelerinin araştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

Amman, M. (1999). Dünyada ve Türkiye’de spor sosyolojisi, tarihçe ve günümüzdeki durum. Ankara: *Dinamik Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 74.

Ara, B. (2012). *Günümüz tiyatro eğitiminde bir model olarak eskrim*. (Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Arseven, R. (1976). *Eskrim tarihi ve modern eskrim*. Ankara: Türkiye Eskrim Federasyonu Yayınevi.

Aslan, M., & Okumuş, Y. (2003). *Tenis ile ilgilenen sporcuların sosyo ekonomik özellikleri*. Uluslararası Raket Sporları Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Kocaeli.

Balkis, F. (2019). *Elit seviyedeki tenisçilerin görev ve ego yönelimi hedeflerinin başarı motivasyonlarına etkisinin araştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ağrı.

Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action*. Englewood Cliffs, NJ.

Bandura, A. (1998). *Personal and collective efficacy in human adaptation and change*. *Advances in Psychological Science*, 1, 51-71.

Bayraktar, C. (2003). Sosyal yapı özelliklerinin spora etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVII (1), 19-36.

Binbaşıoğlu, C. (1990). *Eğitim psikolojisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Carron, A., & Hausenblas, H. (1998). *Group dynamics in sport*. Morgantown, WV: Fitness Information Technology. Letting the social and Cognitive Merge.

Celkan, H. Y. (1989). *Eğitim sosyolojisi*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Yayınları.

Cervello, E. M., Escarti, A., & Guzman, J. F. (2007). Youth sport dropout from the achievement goal theory. *Psicothema*, 19(1), 65-71.

Ceylan, R. (2008). *İlköğretimde: beden eğitimi dersinin, takiben yapılan diğer derslerde öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisinin araştırılması (Kütahya ili örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

Chow, G. M., & Feltz, D. L. (2007). Exploring new directions in collective efficacy and sport. *Group Dynamics in Exercise and Sport Psychology*, 26(11), 1179-1189.

Chung, C.-H., & Sung, C.-H. (1996). The effects of achievement goal orientations and goal-setting styles on motivational behavior and sport performance. *SNU Journal of Education Research*, 6, 108-119.

Cox, R. H. (1998). *Sport psychology: concepts and applications*. New York: McGraw-Hill.

Cox, R. H., & Yoo, H. S. (1995). Playing position and psychological skill in american football. *Journal of Sport Behavior*, 18(3), 183.

Çavdarlı, Ş. (2013). *Liseli sporcularda görev ve ego yönelimleri ile sporda stresle başa çıkma stratejileri arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.

Çetin, C. (2011). Rusya'dan 50 milyon dolarlık yatırım, tam saha. *Türkiye Futbol Federasyonu Dergisi*, 75, 50-51.

Çiftçi Tongo, G. (2020). *Sporda değerler, hedef yönelimleri ve ahlaki karar alma tutumlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Antalya.

Demirpolat, A. (1988). *Toplum ve spor*. Ankara: Kadioğlu Matbaası.

Demir, A. (1996). *7-14 Yaş grubu çocukların spora yönlendirilmesine etki eden faktörler*. (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Dever, A. (2015). *Spor sosyolojisi*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

- Doğan, İ. (2007). *Sosyoloji*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Duda, J. L. (1989). Goal perspectives, participation and persistence in sport. *International Journal of Sport Psychology*, 20(1), 42-56.
- Duman, B., Göçen, G., & Duran, V. (2013). İlköğretim öğretmenlerinin kolektif yeterlik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayı, 1, 144-155.
- Ekmekçi, N., Zekioğlu, A., & Dal, N. (2021). Voleybol hakemlerinin ego ve görev yönelimleri bakımından öz yeterliklerinin incelenmesi. *Humanistic Perspective*, 3(1), 244-269.
- Erdemli, A. (1996). *İnsan, spor ve olimpizm*. İstanbul: Sarmal Yayınevi.
- Erkal, M. (1992). Sosyal bütünleşmede hoşgörünün yeri. *Erdem İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 10(22), 151-158.
- Erkal, M. (1997). *Sosyoloji: (Toplum bilimi)*. İstanbul: Der Yayınevi.
- Erkal, M., Güven, Ö., & Ayan, D. (1998). *Sosyolojik açıdan spor*. İstanbul: Der Yayınevi.
- Erşen, K. (2019). *Egzersizde hedef yönelimi, davranışsal düzenlemeler ve psikolojik ihtiyaçların ilişkisinin araştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Kocatepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Evangelista, N. (1996). *The art and science of fencing*. Chicago: Masters Press.
- Evangelista, N. (2000). *The inner game of fencing: excellence in form, technique, strategy, and spirit*. Chicago: Masters Press.
- FIE (International Fencing Federation). (2021). "Eskrimin tarihçesi", <http://fie.org/fie/history>, (Erişim Tarihi: 04.05.2021).
- Filiz, Z. (2010). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesinde spora katılımın değerlendirilmesi. *Niğde Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 143-158.
- Fişek, K. (1980). *Spor yönetimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi, Yayın no: 445.
- Gazete, R. (1986). Sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik fonu yönetmeliği.
- Güçlü, S. (2005). *Kurumlara sosyolojik bakış*. İstanbul: Birey Yayıncılık.

Gürçay, D., Yılmaz, M., & Ekici, G. (2009). Öğretmen kolektif yeterlik inancını yordayan faktörler. Ankara: *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 36, 119-128.

Güven, S. (1999). *Toplum bilim*. Bursa: Ezgi Kitapevi.

Heuze, J.-P., Bosselut, G., & Thomas, J.-P. (2007). Should the coaches of elite female handball teams focus on collective efficacy or group cohesion. *The Sport Psychologist*, 21(4), 383-399.

Hüdaverdi, A. (2003). İslam ve spor. Sakarya: *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 335-359.

İmamoğlu, A. (1992). İki binli yıllara doğru Türk sporu üzerine bazı gözlemler. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 9-19.

İşcan, F. (1988). *Türklerde spor*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Işığışık, E. (1998). Türkiye’de gelir dağılımı ve 1987-1994 gelir dağılımı araştırmalarının karşılaştırılmalı bir analizi. Bursa: *Uludağ Üniversitesi İİBF Dergisi*, 16(1), 27-39.

Jagacinski, C. M., & Nicholls, J. G. (1984). Conceptions of ability and related affects in task involvement and ego involvement. *Journal of Educational Psychology*, 76(5), 909.

Kale, R. (1994). *Toplum ve olimpik başarı*. 17-18 Kasım Türkiye ve Olimpiyat Sempozyumu'nda sunulan bildiri, İstanbul Teknik Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, İstanbul.

Karaca, K. (2018). *Üniversiteler arası spor müsabakalarında yarışan sporcuların hedef yönelimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sivas.

Karaca, U. (2011). Hayalin içinde hayal mi var. Tam saha, *TFF Dergisi*, 76, 40-41.

Karasüleymanoğlu, A. (1989). *Yeni boyutlarıyla spor*. Ankara: Engin Yayınları.

Karasar, N. (2017). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri: Kavramlar, Teknikler ve İlkeleri*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Keleş, R. (1990). *Kentleşme politikası*. Ankara: İmge Kitabevi.

Keten, M. (1974). *Türkiye’de spor*. Ankara: Ayyıldız Matbaası.

Kılıç, D. S., Dervişoğlu, S., & Kasap, M. Y. (2012). Gençlerin canlı türlerini koruma eğilimlerine bireysel yeterlik ve grup yeterliği inancının etkisi. *Ankara: Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1, 289-294.

Kızılçelik, S., & Erjem, Y. (1996). *Açıklamalı sosyoloji sözlüğü*. İzmir: Saray Kitabevi.

Kocacık, F. (2003). *Toplumbilim ders notları*. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi.

Koçyiğit, F. (1992). *Toplumsal yapının çocuklara sportif branş seçme üzerine etkisi*. Spor Bilimleri 2. Ulusal Kongresi'nde sunulan bildiri, Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Bölümü, Ankara.

Koruç, Z., & Bayar, P. (2004). Egzersizin depresyon tedavisindeki yeri ve etkileri. *Hacettepe Journal of Sport Sciences*, 15(1), 49-64.

Kurt, T. (2012). Öğretmenlerin öz yeterlik ve kolektif yeterlik algıları. *Journal of Turkish Educational Sciences*, 10(2), 195-227.

Kuter, M., & Kuter, F. Ö. (2003). *Sporun toplumsal boyutu, spor kültürü*. Ankara: Bağırğan Yayımevi.

Küçük, V., & Koç, H. (2004). Psiko-sosyal gelişim süreci içerisinde insan ve spor ilişkisi. Kütahya: *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* (10).

Lochbaum, M. R., Stevenson, S., Hilario, D., Surles, J., Havenar, J. (2008). Achievement goal profiles for female exercise participation. *Fitness Society of India*, 4(2), 39-48.

Mcmanus, S. P. (2004). *Relationship between collegiate track runners' achievement goal orientations and perceptions of motivational climate*. (Master Thesis). University of Florida USA.

Murcia, J. A. M., Gimeno, E. C., & Coll, D. G.-C. (2007). Young athletes' motivational profiles. *Journal of Sports Science & Medicine*, 6(2), 172.

Myers, N. D., Payment, C. A., & Feltz, D. L. (2004). Reciprocal relationships between collective efficacy and team performance in women's ice hockey. *Group Dynamics: Theory, Research, and Practice*, 8(3), 182.

Nicholls, J. G., Cheung, P. C., Lauer, J., & Patashnick M. (1989). *Individual differences in academic motivation: perceived ability, goals, beliefs and values*. *Learning and Individual Differences*, 1(1), 63-84.

Nirun, N. (1986). *Sosyoloji*. İstanbul: M.E.G.S.B. Yayınları.

Ntoumanis, N., & Biddle, S. J. (1999). A Review of motivational climate in physical activity. *Journal of Sports Sciences*, 17(8), 643-665.

Onan, M. (2017). *Profesyonel futbolcuların antrenman öncesi ve sonrası performans beklenti ve değerlendirmeleri ile benlik saygısı, zihinsel dayanıklılık ve ego ve görev yönelimi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.

Ozankaya, Ö. (1975). *Toplum bilime giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları.

Öcel, (2002). *Takım sporu yapan oyuncularında kolektif yeterlik öz-yeterlik ve sargınlık ile başarı algı ve beklentileri arasındaki ilişkiler*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Özerkan, K. (2004). *Spor psikolojisine giriş*. Ankara: Nobel Yayınları.

Öztürk, F. (1998). *Toplumsal boyutlarıyla spor*. Ankara: Bağrgan Yayınevi.

Öztürk, H. (2000). *Ortaöğretim öğrencilerinin sportif beklenti ve alışkanlıkları*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Renson, R. (1976). Social status symbolism of sport stratification. *Hermes*, 10, 433-443.

Riggs, M. L., Warka, J., Babasa, B., Betancourt, R., & Hooker, S. (1994). Development and validation of self-efficacy and outcome expectancy scales for job-related applications. *Educational and Psychological Measurement*, 54(3), 793-802.

Roberts, G. C., & Roberts, G. C. (1992). *Motivation in sport and exercise*. Florida: Human Kinetics Books Champaign, IL.

Roi, G. S., & Bianchedi, D. (2008). The science of fencing. *Sports Medicine*, 38(6), 465-481.

Ronglan, L. T. (2007). Building and communicating collective efficacy: a season-long in-depth study of an elite sport team. *The Sport Psychologist*, 21(1), 78-93.

Schutz, R., Gessaroli, M., Singer, R., Murphey, M., & Tennant, L. (1993). *Handbook of research on sport psychology*. New York: MacMillan.

Sel, R. (1993). *Beden eğitimi oyun ve öğretimi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.

Serarslan, Z. (1990). *Spor pazarlaması: sporun topluma yaygınlaştırılmasında pazarlama tekniklerinden yararlanma*. (Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Sezer, U. (2016). *Genç sporcularda takım sargınlığı ve kolektif yeterlik inançlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Shearer, D. A., Thomson, R., Mellalieu, S. D., & Shearer, C. R. (2007). The relationship between imagery type and collective efficacy in elite and non elite athletes. *Journal of Sports Science & Medicine*, 6(2), 180-187.

Stoeber, J., Stoll, O., Pescheck, E., & Otto, K. (2008). Perfectionism and achievement goals in athletes: relations with approach and avoidance orientations in mastery and performance goals. *Psychology of Sport and Exercise*, 9(2), 102-121.

Sütbakan, O. (2010). *Eskrim tekniklerinin temel unsurları*. Ankara: Türkiye Eskrim Federasyonu Yayınları.

Şahin, Y. (2016). *Eskrimciler dominant-non dominant bacak kuvvetlerinin araştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Tabachnick, B. G., Fidell, L. S., & Ullman, J. B. (2007). *Using multivariate statistics*. Boston: Pearson, MA.

TEF (Türkiye Eskrim Federasyonu). (2021). <http://www.eskrim.org.tr/>, (Erişim tarihi: 04.05.2021).

Tiryaki, Ş. (2000). *Spor psikolojisi: kavramlar, kuramlar ve uygulama*. Mersin: Eylül Kitabevi ve Yayınevi.

Tolan, B. (1983). *Toplum bilimlerine giriş*. Ankara: Savaş Yayınları.

Toros, T. (2002). Elit ve elit olmayan erkek basketbolcularda hedef yönelimi, güdüsel (motivasyonel) iklim ve yaşam doyumu. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 13(3), 24-36.

Toros, T. (2004). Sporda görev ve ego yönelim ölçeği'nin Türk sporcuları için güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 15(3), 155-166.

Toros, T. (2010). Turnuva öncesi ve turnuva sonrası basketbolcuların algıladıkları antrenörlük davranışı, görev-ego yönelimli hedefleri, takım sargınlığı, ustalık□performans iklimi ve kolektif yeterlik arasındaki ilişki. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 1118-1142.

Toros, T., & Duvar, A. (2011). Eskrimcilerde algılanan antrenörlük davranışı, kolektif yeterlik ve hedef yönelimleri arasındaki ilişki. *Niğde Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 33-41.

Toros, T., & Kuruç, Z. (2005). Hedef yönelimleri ve algılanan motivasyonel iklim arasındaki ilişki. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, 16(3), 135-145.

Toros, T., & Yetim, Ü. (2000). *Sporda görev ve ego yönelimi ölçeğinin türk sporcuları için uyarlama ön çalışması*. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 11-13 Mayıs, İstanbul.

Toy, A. B. (2015). *Serbest ve grekoromen stil güreşçilerin hedef yönelimi ve yaşam doyumu ilişkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum.

Tunç, A.Ç. (2015). *Sporun üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı ve öznel iyi oluş düzeylerine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Tümlü, Z. (2003). *Eskrim bilgisi u teknik ve genel bilgiler sporda beslenme*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Tümlü, Z. (2009). Eskrim'in elektronik gelişimi: derleme çalışması. Ankara: *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(4), 135-140.

Ural, A., & Kılıç, İ. (2005). *Bilimsel araştırma süreci ve spss ile veri analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

Üngür, G. (2009). *Amatör ve profesyonel futbolcularda hedef yönelimi ve algılanan motivasyonel iklim arasındaki ilişki*. (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Varol, R., & Saraçoğlu, A. (1992). *Elit sporcuların demografik özellikleri ve sportif performansları*. Spor Bilimleri 2. Ulusal Kongresi Bildirisi, Hacettepe Üniversitesi, Spor Bilimleri ve Teknolojisi Yüksekokulu Yayını, Ankara, 56-59.

Weinberg, R., & Gould, D. (2003). *Foundations of sport and exercise psychology*. Champaign, IL: Human Kinetics.

Yaraş, Z. (2013). *İlkokul yöneticilerinin program liderliği davranışlarını gösterme düzeylerinin kolektif yeterlik algısına ve örgütsel öğrenme düzeyine etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

Yazıcı, A. G. (2014). Toplumsal dinamizm ve spor. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 3(1), 394-405.

Yetim, A. (2014). Sosyoloji ve spor. Ankara: Berikan Yayınevi.

Yolcu, İ. (1992). *Eğitim bütünlüğü içinde beden eğitimi ve sporun yeri ve önemi*. I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu'nda sunulan bildiri, 9 Eylül Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, İzmir.

Wissal B., Nouredine K. (2017). *Exploring the relationship between cohesion and collective efficacy in tunisian sports teams: validation of the tunisian version of the collective efficacy questionnaire for collective sports*. University of Tunis, Faculty of Humanities and Social Sciences, Tunisia.

EKLER

Ek-1: Etik Kurul İzni

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
BAŞKANLIĞI
ETİK KURUL KARAR FORMU

Etik Kurul Toplantı Tarihi/Sayısı ve Karar No	Tarih:13/11/2020 Toplantı Sayısı:02 Karar No:2020/76
Araştırmanın Başlığı	Eskrim Sporü Yapan Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Yapı Özelliklerinin Kolektif Yeterlik ve Ego Yönelimine Etkisi
Sorumlu Araştırmacı	Doç. Dr. Mehtap YILDIZ
Yardımcı Araştırmacılar	Dilara ILIKKAN
Etik Kurul Kararı	Oy Çokluğu ☐ Oy birliği ☒ Uygun ☒ Uygun Değil ☐ Düzeltme* ☐ Görevsizlik** ☐
Düzeltme ise gerekçeleri *	
Görevsizlik ise gerekçeleri**	

ASLI GİBİDİR
17/11/2020

Ek-2: Araştırma İzni

TÜRKİYE ESKRİM FEDERASYONU BAŞKANLIĞI

Sayı : 41112846-125.99-E.1016283

12.10.2020

Konu : İzin Hk.

Sayın Dilara ILIKKAN

İlgi : 08.10.2020 tarihli dilekçeniz hk.

İlgi yazınız gereği; "Sosyo-Demografik Bilgi Formu, Kolektif Yeterlik Ölçeği ve Spor'da Görev ve Ego Yönelim Ölçeği" anketini doldurma talebiniz tarafımızca uygun görölmüştür. Bilgilerinize rica ederim.

 e-imzalıdır

Yılmaz PORTAKAL
Genel Sekreter

Not: Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : GOCOMLMD Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/gsb-etmzali-belge-dogrulama>
Fatih Sultan Mehmet Bulvarı Gersan, 2307. Cadde No: 65 Yenimahalle-
ANKARA
Telefon No: (0 312) 255 11 61 Faks No: (0 312) 255 71 61
İnternet Adresi: www.eskrim.org.tr

Bilgi için: Nihal İZGİ
Şef

Ek-3: Anket Formu

SOSYO-DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

Sevgili arkadaşlar, anket sonuçları "Eskrim Sporunu Yapan Lise ve Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Yapı Özelliklerinin Kolektif Yeterlik ve Hedef Yönelimine Etkisi" adlı yüksek lisans tezi için kullanılacaktır. İsim belirtmenize gerek yoktur. Cevaplarınız saklı tutulacaktır. Yapacağınız işaretlemelerde göstereceğiniz samimiyet ölçme aracının güvenilirliğini artıracaktır. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Dilara ILIKKAN

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

Aşağıdaki her bir ifadenin size olan uygunluğunu dikkate alarak çarpı (X) şeklinde işaretleyiniz. Lütfen soruları boş bırakmayınız.

- 1- Cinsiyetiniz?** Kadın () Erkek ()
- 2- Yaşınız?** 14-15 yaş () 16-18 yaş () 19 yaş ve üstü ()
- 3- Kardeş sayınız?** 1 () 2 () 3 ()
4 () 5 ve üzeri ()
- 4- Yaşadığınız yer?** Köy () İlçe ()
Şehir () Büyükşehir ()
- 5- Yaşadığınız bölge?** Marmara () Karadeniz () İç Anadolu ()
Ege () Doğu Anadolu () Akdeniz () Güney Doğu Anadolu ()
- 6- Ebeveynlerinizin medeni durumu?** Evli () Boşanmış ()
- 7- Babanız hayatta mı?** Evet () Hayır ()
- 8- Anneniz hayatta mı?** Evet () Hayır ()

- 9- Eğitim durumunuz?** Lise () Üniversite ()
- 10- Babanızın eğitim durumu?** İlkokul () Ortaokul ()
Lise () Üniversite () Yüksek Lisans () Doktora ()
- 11- Annenizin eğitim durumu?** İlkokul () Ortaokul ()
Lise () Üniversite () Yüksek Lisans () Doktora ()
- 12- Ailenizin toplam geliri?** 0 - 2400 TL () 2401 - 4000 TL ()
4001 - 5500 TL () 5501-7000 TL () 7001-8500TL ()
8501-10000 TL () 10001 TL ve üzeri ()
- 13- Babanızın mesleği?** Kamu () Özel () Çalışmıyor ()
- 14- Annenizin mesleği?** Kamu () Özel () Çalışmıyor ()
- 15- Ailenizde lisanslı eskrim sporcusu var mı?** Evet () Hayır ()
- 16- Milli sporcu musunuz?** Evet () Hayır ()
- 17- Milli sporcu değilseniz en iyi derecenizi nerede elde ettiniz?**
İl Şampiyonası () Türkiye Şampiyonası () Açık Turnuva ()
- 18- Eskrim sporuna devam etme süreniz?**
0-2 yıl () 3-5 yıl () 5 yıl ve üzeri ()
- 19- Eskrim sporundaki branşınız?**
Epe () Flöre () Kılıç ()
- 20- Eskrim sporunda el tercihiniz ?** Sağ () Sol ()
- 21- Eskrim sporu için aylık ortalama kaç TL harcarsınız?**
Harcamam () 101-300 TL () 301-750 TL () 751 TL ve üstü ()
- 22- Eskrim sporunu yapmaya başladığınızda ilk ekipman masraflarınız ortalama kaç TL olmuştur?**
Harcamadım () 100-1000 TL () 1001-1750 TL ()
1751-2800 TL () 2801 TL ve üstü ()
- 23- Düzenli olarak uğraştığınız hobileriniz nelerdir?**
(.....)

KOLEKTİF YETERLİK ÖLÇEĞİ.

SPORCU FORMU		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Oynadığım takım arkadaşlarımlın yetenekleri ortalamanın üstündedir.					
2	Bu takım aynı sporu yapan diğer takımlardan daha zayıftır.					
3	Bu takım gerektiği kadar iyi performans gösterme kapasitesine sahip değildir.					
4	Takım arkadaşlarıml kusursuz bir oyun becerisine sahiptir.					
5	Takım arkadaşlarımlın bazıları oyun becerilerinin eksikliğinden dolayı takımdan çıkarılmalıdır.					
6	Oynadığım takım yeterince iyi değildir.					
7	Takımdaki bazı oyuncular iyi oynayamamaktadırlar.					

SPORDA GÖREV VE EGO YÖNELİMİ ÖLÇEĞİ — SGEYÖ

SPORCU FORMU		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Oyunu veya beceriyi yapabilen tek kişi ben olduğumda KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
2	Yeni bir beceri öğrendiğimde ve bu beceri bende daha çok uygulama isteği uyandırdığında KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
3	Arkadaşlarımdan daha iyi yapabildiğimde KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
4	Diğerleri benim kadar iyi yapamadığında KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
5	Uygulaması eğlenceli bir şey öğrendiğimde KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
6	Benim başarılı, diğerlerinin başarısız olduğu durumlarda KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
7	Çok deneyerek yeni bir beceriyi öğrendiğimde KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
8	Sıkı çalıştığımda KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
9	En fazla tuşu ben yaptığımda KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
10	Öğrendiğim bir şey bende daha fazla uygulama isteği uyandırdığında KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
11	En iyi ben olduğumda KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
12	Öğrendiğim bir beceriyi gerçekten doğru yaptığıma inandığımda KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					
13	Elimden gelenin en iyisini yaptığımda KENDİMİ SPORDA ÇOK BAŞARILI HİSSEDERİM.					